మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
ప్రధమాశ్వాసము

వ్యాసమహా ముని శిష్యుడు వైశంపాయనుడు జనమేజయునితో మహా భారత కధను ఈ విధంగా చెప్పసాగాడు. ఉత్తర అభిమన్యుల వివాహము వైభవంగా జరిగింది. నాలుగు రోజులు గడిచాయి. ఒక రోజు ధర్మరాజు, తన తమ్ములు, కొడుకులు వెంట రాగా విరాటరాజు కొలువుకూటమునకు వెళ్లాడు. అక్కడ విరాటుడు, ద్రుపదుడు, శ్రీకృష్ణుడు, బలరాముడు, వారి సోదరులు, పుత్రులు ఇంకా వివాహమునకు వచ్చి న బంధువులు ఇష్టాగోష్టిగా మాట్లాడుకుంటున్నారు. శ్రీకృష్ణుడు అక్కడ ఉన్న వారందరిని చూచి ఇలా అన్నాడు. "మీకు అందరకూ తెలుసు. కపటద్యూతములో పాండవులను శకుని ఓడించాడు. సుయోధనుడు పాండవుల రాజ్యమును అపహరించాడు.

పాండవులు రాజ్యభ్రష్టులైనారు. అనుకున్న ప్రకారము 12 ఏండ్లు అరణ్య వాసము ఒక ఏడు అజ్ఞాతవాసము అనుభవించారు. మీకు అందరకూ పాండవులు ఎలాంటి వారో తెలుసు. కాబట్టి ఇటు పాండవులకు అటు కౌరవులకు హితము కలిగే విధంగా, ధర్మం తప్పకుండా, ఒక మార్గాన్ని మనం అన్వేషించాలి. ధర్మరాజు ఎలాంటి వాడో మీకు తెలుసు. అధర్మ మార్గం లో ఇంద్రపదవి వచ్చినా నిరాకరిస్తాడు. ధర్మమార్గంలో ఎంత తక్కువ వచ్చినా సంతోషంగా స్వీకరిస్తాడు. పాండవులకు పితృధనంగా కొంత రాజ్యం లభించింది. తరువాత పాండవులు దిగ్విజయ యాత్ర చేసి, రాజసూయ యాగమును నిర్విఘ్నముగా నెరవేర్చి రాజ్యం విస్తరింపచేసారు. కాని ఆ రాజ్యాన్ని సుయోధనుడు మాయాద్యూతంలో అపహరించాడు. ఇది మనకందరకూ తెలుసు. అయినా ధర్మరాజు కోపగించలేదు. ఎన్ని అవమానాలు చేసినా సహించాడు. కౌరవులకు ఎలాంటి హానీ తలపెట్టలేదు. కాబట్టి కురుసామ్రాజ్యము పాండవులకు కౌరవులకు చెందినది. ఇరువురూ అనుభవింప తగినది. ఈ సందర్భంలో తగిన నిర్ణయం తీసుకోడానికి మీరు అందరూ అర్హులు. నాకు తోచినది నేను చెబుతాను.

పాండవులు అనుకున్న ప్రకారం అరణ్య అజ్ఞాతవాసాలు పూర్తి చేసారు. తమతమ భుజబలాన్ని పరాక్రమాన్ని లోకానికి తెలియచేయాలని అనుకుంటున్నారు. ఈ విషయం తెలిసిన సుయోధనుడు, పాండవులు కొద్ది బలగంతో నిస్సహాయులుగా ఉన్నప్పుడు వారిని జయించాలని తన బలగాల్ని సమకూర్చుకుంటున్నాడు. ఎంత బలపరాక్రమములు కలవారికైనా, తగిన సాయుధ సైన్య సంపత్తి లేనిదే శత్రువులను జయించడం కష్టం కదా! కాబట్టి పాండవుల పక్షం వహించే రాజులందరూ ఇక్కడ సమావేశం కావాలి. వారి సైన్య సహకారం అందించాలి. అప్పుడే కౌరవులతో యుద్ధం జరుగుతుంది. ఇదీ ప్రస్తుత కర్తవ్యం. కాని అక్కడ వారి మనసులో ఏమున్నదో మనకు తెలియదు. ఎదుటి వారి అభిప్రాయములు తెలుసుకోకుండా ఎట్టి కార్యమును నిశ్చయించ కూడదు. కాబట్టి, ఈ సందర్భంలో, ఒక గిన మనిషిని కౌరవుల వద్దకు పంపడం మంచిది. దుర్యోధనుడు పాండవులకు వారికి చెందవలసిన రాజ్య భాగము పంచి ఇచ్చిన జరుగుతుంది.

అమరనాధ అమర

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
ప్రధమాశ్వాసము

అలా జరగక పోతే, అప్పటికి ఏది ఉచితమో ఆవిధంగా నిర్ణయిద్దాము." అని చెప్పి కూర్చున్నాడు.

అప్పుడు బలరాముడు లేచి "నా తమ్ముడు శ్రీకృష్ణుడు చెప్పినది. ఉచితముగా ఉన్నది. ఇరు పక్షములకు హితముగా ఉంది. పైగా ధర్మబద్ధముగా ఉంది. ఈ పద్ధతిలో మనము ఇరు పక్షములను సమాధాన పరచవచ్చును. పాండవులు కురు సామ్రాజ్యంలో తమకు చెందిన సగభాగం కోల్పోయారు. దానిని వారు ఇప్పుడు కోరుతున్నారు. పాండవుల రాజ్యభాగం వారికి ఇచ్చి మిగిలిన అర్ధరాజ్యంతో తృప్తిపడటం సుయోధనునికి యుక్తము. దాని వలన ఎవరికీ అపాయము లేదు. పాండవులు కూడా కౌరవులమీద శత్రుత్వము మాని బంధువులుగా మెలగుతారు. అది లోక ప్రియం కూడా. కాబట్టి ఈ కార్యమును చక్కదిద్దడానికి ఒక్కని మనము సుయోధనుని వద్దకుపంపవలెను. అతడు తన మాట పొందికతో, వినయంతో, కౌరవేంద్రుని మనసెరింగి మాట్లాడి, అతనిని ప్రార్ధించి వ్యవహారం చక్కబరచాలి. అది ఎలాగంటే, ధర్మరాజు సుయోధనుని గర్వమునకు లోబడి, సౌమ్యంగా ప్రవర్తించి, జూదంలో మోసపోయాడు. దుర్యోధనుడు తనకు అక్షవిద్యలో అనుభవం లేక పోవడంతో తన మేనమామ శకునిని తనకు బదులుగా జూడమాడటానికి నియమించాడు. ఆ శకుని ద్యూతవిద్యలో పరిణతి చెందిన వాడు. కావున, ధర్మరాజు పెట్టిన పందెములు అన్ని గెల్చాడు. కాబట్టి ఇందులో సుయోధనుని తప్పు కనిపించడంలేదు. కాబట్టి వారిని అధర్మపరులు అని మనం నిందించలేము. కాబట్టి మనము పంపు మనిషి వినయంతో కార్యము చక్కదిద్దుకొని రావలయును." అని అన్నాడు బలరాముడు. ఈ మాటలకు సాత్యకికి కోపం వచ్చింది. " మీరు ఇలా మాట్లాడ తగునా! ఇలా మాట్లాడటం నీ కే చెల్లింది. అయినా నిన్ను అని ఏం లాభం. "దుర్యోధనుడు మంచివాడు అతని తప్పులేదు" అని నువ్వు అంటుంటే నీ మాటలు వింటున్నారే వాళ్లను అనాలి.

ఏమీ! ధర్మరాజు వేడుక పుట్టి జూదం ఆడాడా! వారందరూ కలిసి కుట్రపన్ని బలవంతంగా జూదానికి పిల్చి కపటద్యూతము ఆడి గెలువ లేదా! ధర్మరాజులో ఎవరైన తప్పు చూపగలరా! అనుకున్న ప్రకారం అరణ్య అజ్ఞాతవాసాలు ముగించిన వారికి పిత్రార్జితములో భాగం ఇవ్వక తప్పదు. దానికి ఒకరిని యాచించ నవసరం లేదు. యుద్ధంలో రాజ్యలక్ష్మిని వరించడం రాజధర్మం. మంచి మాటలతో వినకపోతే సుయోధనుడికి నా బాణాల రుచి చూపిస్తాను. అసలు భీమార్జునులకు సాటి వీరులు ఉన్నారా! వారూ నేనూ యుద్ధభూమిలో ఉంటే మమ్మల్ను ఎదిరించి ఎవరు నిలువగలరు? నకుల సహదేవులు, పాంచాలవీరులు, వృష్ణివరులు యుద్ధానికి దిగితే దుర్యోధనుడు వాడి నూర్గురు తమ్ములు నాశనం కావలిసిందే! ఈ విరాటుడు సామాన్యుడా! అతని అండ ఉంటే సాధించలేని కార్యము లేదు కదా! కాబట్టి యుద్ధమే తక్షణ కర్తవ్యం. ఈ లోపుగా ఎవరినైనా దూతగా పంపండి. కాని దీనంగా వేడుకోవద్దు. సుయోధనుడు న్యాయం గా పాండవులకు రావల్సిన రాజ్యభాగం ఇస్తే తీసుకొందాం. అలా కాక పోతే యుద్ధం తప్పదు" అని అన్నాడు సాత్యకి. అప్పుడు ద్రుపదుడు లేచి "సాత్యకి

అమరనాథ్ అమర

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
ప్రధమాశ్వాసము

సమయోచితంగా మాట్లాడాడు. బలరాముని మాటలు సమ్మతంగా లేవు. సాత్యకి చెప్పినట్టు సుయోధనుడు మంచిమాటలతో రాజ్య భాగం ఇవ్వకుంటే యుద్ధమే శరణ్యము. భీష్మ, ద్రోణులు సుయోధనుని ఆశ్రయంలో ఉన్నారు కాబట్టి అతనిని సమర్ధిస్తారు. ధృతరాష్ట్రునికి పుత్రప్రేమ మెండు. ఇంక కర్ణుడు మొదలైన దుష్టులు అతనిని మంచివాడని పొగుడుతారు. కాబట్టి అతను సంధి మాటలు వినడు. యుద్ధము అనివార్యము. ఇప్పుడు మనము రాజులను, మిత్రులను వారి సైన్యాలతో పిలిపించాలి. దుర్యోధనుడు కూడా ఇలాంటి ప్రయత్నాలలోనే ఉండి ఉంటాడు. సాధారణంగా రాజులు మొదట కోరినవారికే తమ సైన్య సహాయం అందచేస్తారు కాబట్టి మనము ముందుగా అందరి రాజులను సైన్యసహకారం అర్ధించాలి.

వెంటనే మన దూతలను శల్యుడు, కేకయ రాజు, దృష్టకేతుడు, జరాసంధుని కుమారుడు మొదలైన మన మిత్ర రాజులకు వారి బంధు మిత్రులకు పంపి, ఈ విషయం తెలియ చేద్దాం. ఇది నాకు తోచిన కర్తవ్యం." అని అన్నాడు ద్రుపదుడు. తన పక్కనేకూర్చున్న బ్రాహ్మణుని చూపి, "ఇతను నాకు అగ్ర పురోహితుడు. ఇతనికి మనము అన్ని విషయములు చెప్పి ధృతరాష్ట్రుని వద్దకు పంపుదాము. అతడు తన చతుర వచనములతో, యుక్తి యుక్తముగా ధృతరాష్ట్రుని, అతని కుమారుడు సుయోధనుని, భీష్ముని, ద్రోణుని తో తగు విధంగా మాటలాడగలడు." అని అన్నాడు. దానికి శ్రీకృష్ణుడు "దర్మజా! ద్రుపదుని మాట ప్రకారం చెయ్యండి. పెళ్లికి పిలిస్తే వచ్చాము. ఇంకా ఎక్కువ రోజులు ఇక్కడ ఉండటం మంచిదికాదు. మేము వెళ్తాము." అని ద్రుపదుని చూచి "మీరు మా అందరికి గురుస్థానములో ఉన్నారు. మీ మాట అంటే ధృతరాష్ట్రునికి ఎంతో మన్నన. మిమ్మల్ని భీష్ముడు కూడా ఆదరిస్తాడు. పైగా మీకు ద్రోణుడు, కృపాచార్యునికి మంచి స్నేహము. పాండవుల పక్షాన ఒక దూతను పంపు బాధ్యత మీదే. మీరు ఏమి చెప్పినా మేము అందరం ఆమోదిస్తాము. మీరు కోరినట్లు సుయోధనుడు పాండవులకు రాజ్యభాగం ఇవ్వకపోతే యుద్ధం తప్పదు. మీరందరూ మీమీ నగరాలకు వెళ్లి యుద్ధ సన్నాహాలు చెయ్యండి. " అని అన్నాడు. తరువాత అందరూ ఎవరి నగరాలకు వాళ్లు వెళ్లారు. శ్రీకృష్ణుడు ద్వారకకు వెళ్లాడు. పాండవులు, ద్రుపదుడు, విరాటుడు యుద్ధ సన్నాహాలు చేస్తున్నారు.

ఈ విషయాల నన్నింటినీ సుయోధనుడు తన చారుల వలన విన్నాడు. తాను కూడా యుద్ధసన్నాహాలు చేయడం ప్రారంభించాడు. హస్తినాపురమునకు పాండవ దూతగా వెళ్లు తనపురోహితుడైన బ్రాహ్మణుని చూచి ద్రుపదుడు ఇలా అన్నాడు "విప్రోత్తమా! నీవు మాకు హితుడవు. మతిమంతుడవు. చతుర వచనములలో నిపుణుడవు సమయస్ఫూర్తి కలవాడవు. ఉన్నత వంశములో పుట్టినవాడవు. పైపెచ్చు నాకు స్నేహితుడవు. కాబట్టి నిన్ను ధృతరాష్ట్రుని వద్దకు దూతగా పంపు తున్నాను. సుయోధనుడు కుటిలుడు. ధర్మజుడు ధర్మాత్ముడు. నీవు ధృ తరాష్ట్రునితో ధర్మనిష్ఠతో మాట్లాడి పాండవుల రాజ్యభాగము వారికి ఇమ్మని అర్ధించాలి. పాండవులు పడ్డ కష్టాలు అక్కడి వారికి వివరంగా చెప్పి వారిని

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
ప్రధమాశ్వాసము

ఒప్పించాలి. ఇక్కడ శ్రీకృష్ణుడు మొదలగు వారు పలికిన పలుకులు మీరు విన్నారు కదా వాటిని సమయోచితంగా అక్కడివారికి తెలియ చెయ్యాలి. మీరు భీష్ముని, ద్రోణుని, కృపాచార్యుడు మొదలగు పెద్దలను కలిసి వారి మనోభావాలకు తగ్గట్టు ప్రవర్తించాలి. దైవానుగ్రహము వలన నీవు చెప్పిన సూత్రమునకు సుయోధనుడు అంగీకరిస్తే అందరకూ మంచిదే కదా! " అని చెప్పాడు. విప్రుడు అందరి దగ్గర సెలవు తీసుకొని హస్తినకు ప్రయాణమయ్యాడు. అక్కడ హస్తినా పురంలో కూడా ఇలాంటి చర్చలే జరుగుతున్నాయి. శ్రీకృష్ణుని వద్దకు ఒక దూతను పంపుదామా అనే ఆలోచన వచ్చింది. సుయోధనునికి. ఎవరినో పంపడం ఎందుకని తానే స్వయంగా ద్వారకకు వెళ్లాడు సుయోధనుడు. అదే రోజు అర్జునుడు కూడా శ్రీకృష్ణుని దర్శనార్ధము ద్వారకకు వచ్చాడు. ఆ సమయంలో శ్రీకృష్ణుడు శయనించి ఉన్నాడు. ముందుగా సుయోధనుడు వచ్చాడు. శ్రీకృష్ణుని తల వైపు ఉన్న ఆసనము అలంక రించాడు. తరువాత వచ్చిన అర్జునుడు శ్రీకృష్ణుని కాళ్ల వైపు ఉన్న ఆసనము మీద కూర్చున్నాడు. శ్రీకృష్ణుడు నిద్ర లేచాడు. ఎదురుగా కనపడుతున్న అర్జునుని చూచాడు. తరువాత సుయోధనుని చూచాడు. ఇద్దరినీ తగురీతిగా సత్కరించాడు. "మీరు వచ్చిన కార్యము చెప్పండి" అని ఇరువురినీ అడిగాడు.

అప్పుడు సుయోధనుడు శ్రీకృష్ణుని చూచి "కృష్ణా! కౌరవ పాండవులకు యుద్ధము సంభవిస్తే నీ సహాయము కోసరం వచ్చాను. నీకు నేను, పాండవులు ఒక్కటే కదా! పైగా బంధువులము. అదియును కాక ముందుగా నేను నిన్ను చూడటానికి వచ్చాను. ముందుగా వచ్చిన వారిని ఆదరించడం మర్యాద కదా! కాబట్టి లోకములో ఉన్న న్యాయ మును పాటించి నాకు సహాయ పడవలసిందిగా కోరుతున్నాను." దానికి శ్రీకృష్ణుడు "సుయోధనా! నీవు ముందుగా వచ్చిన మాట నిజమే. కాని నేను ముందుగా అర్జునుని చూచాను కదా! కాబట్టి మీ ఇద్దరకూ గౌరవ ప్రదంగా ఉండేట్టు ఒక ఏర్పాటు చేస్తాను. మీకు ఇష్టం వచ్చినది కోరుకోండి. అది ఏమంటే నా దగ్గర సుశిక్షుతులైన సైనికులు పదివేలమంది "నారాయణ" అనే పేరుగలవారు ఉన్నారు. వారు యుద్ధవిద్యానిపుణులు. మీ వైపు యుద్ధం చేస్తారు. కాని నేను మాత్రం యుద్ధం చెయ్యను. ఆయుధము పట్టను. నన్ను కోరుకున్నవారికి హితుడుగా మాత్రం ఉంటాను. మీకు ఎవరు ఇష్టమో వారిని కోరు కొనండి. కాని అర్జునుడు బాలుడు. ముందు అతను కోరుకొనడం ధర్మం." అని అన్నాడు వెంటనే అర్జునుడు శ్రీకృష్ణుని తనకు కావాలి అని కోరుకున్నాడు. సుయోధనుడు మనసులో సంతోషించాడు. పదివేల మంది సైన్యమును తీసుకొని సుయోధనుడు బలరాముని వద్దకు వెళ్లాడు. బలరాముడు తన శిష్యుడైన సుయోధనుని ఉచితరీతిని సత్కరించాడు. సుయోధనుడు తాను వచ్చిన పని తెల్పి బలరాముని సహాయము కోరాడు. " 'సుయోధనా! అభిమన్యుని వివాహ సందర్భంలో నేను నిన్ను సమర్ధించాను. దానికి కొంతమంది వ్యతిరేకించారు. నాకు కృష్ణుడు అంటే అభిమానం. అందుకని అప్పుడే ఏమి మాట్లాడలేదు. కాబట్టి నేను ఎవరి

అమరనాథ్ అమర

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
ప్రధమాశ్వాసము

పక్షమూ వహించను ఊరికే ఉంటాను. ఇది నిజము." అని అన్నాడు. సుయోధనుడు బలరాముని వద్ద వీడ్కోలు తీసుకొని, కృతవర్మ దగ్గరకు వెళ్లాడు. అతని దగ్గరనుండి ఒక అక్షౌహిణీ సేనను సాయంగా తీసుకున్నాడు. తరువాత హస్తినాపురమునకు వెళ్లాడు.

ఇక్కడ తన దగ్గర ఉన్న అర్జునుని చూచి శ్రీకృష్ణుడు "అర్జునా! అదేమిటి అలా కోరుకున్నావు. ఎంతో పరాక్రమ వంతులైన సైన్యమును కోరుకోకుండా యుద్ధము చెయ్యని నన్ను ఎందుకు కోరుకున్నావు. నీకు ఇది ఏమి మేలు చేకూరుస్తుంది." అని అడిగాడు. "అదేమిటి కృష్ణా! నువ్వు యుద్ధం చేస్తే నువ్వే గెలుస్తావు. నీకు పేరు వస్తుంది. పైగా నువ్వు ఎదిరి పక్షంలో ఉంటే నిన్ను జయించడం కష్టం. ఎల్లప్పుడూ విజయలక్ష్మి వరించే నీ తోడ్పాటు మాకు అవసరం. కాబట్టి నిన్ను కాబట్టి నిన్ను కోరుకున్నాను. నీవు యుద్ధ చేయ నవసరం లేదు. మా పక్కన ఉంటే చాలు మాకు విజయం లభిస్తుంది. అందుకని చిర కాలమునుండి నేను కోరుకుంటున్న మాదిరి నా రధమునకు సారధ్యం వహించు. నన్ను గౌరవించు. అదే నాకు కావలసినది." అని అన్నాడు. "అర్జునా! నీకోరిక తీర్చడం నా కర్తవ్యం. జరుగబోవు యుద్ధంలో నేను నీకు సారధ్యం వహిస్తాను. మనము ధర్మరాజు వద్దకు వెళ్లి తదుపరి కార్యాలోచనము చేద్దాము" అని పలికి శ్రీకృష్ణుడు అర్జునునితో కూడా ఉపప్లావ్యమునకు వచ్చాడు.

ధర్మరాజు పంపిన దూతలు శల్యుని వద్దకు వెళ్లి పాండవుల పక్షాన సైన్య సహాయము అర్ధించారు. శల్యుడు కూడా దానికి సంతోషించి సైన్య సమేతుడై పాండవుల వద్దకు ఉపప్లావ్యమునకు ప్రయాణమయ్యాడు. ఈ విషయాన్ని చారుల వలన తెలుసుకున్న సుయోధనుడు శల్యుడు వచ్చు మార్గములో శల్యునికి వారి మంత్రులకు, సేనాపతులకు, సైన్యానిని సకల సౌకర్యాలు కల్పించాడు. తాత్కాలిక నివాసాలు నిర్మించాడు. విందులు వినోదాలు ఏర్పాటు చేయించాడు. సకల రాజ మర్యాదలు చేసాడు. ఇవన్ని చూచి శల్యుడు ఎంతో సంతోషించాడు. " ఈ ఏర్పాట్లు ఎవరు చేస్తున్నారు వారు నా మర్యాదకు అర్హులు. ఈ ఏర్పాట్లు చేస్తున్న ధర్మరాజు అమాత్యులను పిలిపించండి. " అని అన్నాడు. అప్పుడు సుయోధనుడు శల్యుని వద్దకు పోయి తనను తాను ఎరుక పరచుకొని అవన్ని తానే చేసాను అని చెప్పాడు. శల్యుడు సంతోషించి "నీకు ఏమి కావాలో కోరుకో" అని అడిగాడు దానికి సుయోధనుడు "ఆర్యా! మీకు మేము, పాండవులు సమానమే కదా! కాబట్టి నన్నుకూడా అనుగ్రహించండి. " అని అడిగాడు.

' నీవు చెప్పినది నిక్కువము. నాకు మీ ఇరువురి మధ్య ఎలాంటి విబేధము లేదు. నీకు ఏమి కావాలో కోరుకో" అన్నాడు శల్యుడు. "మీ సహాయ సహకారముల కంటే నాకు కావాలసినది ఏమున్నది. అవి ప్రసాదించండి. " అని అడిగాడు. శల్యుడు దానికి సమ్మతించాడు. "నేను ధర్మరాజు వద్దకు వెళుతున్నాను. అతనిని దర్శించి తదుపరి నీ వద్దకు వస్తాను." అని చెప్పాడు. "అలాగే వెళ్లిరండి. కాని నాకు ఇచ్చిన వరం మాత్రం మరువకండి. "

అమరనాధ అమర

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
ప్రధమాశ్వాసము

అని అన్నాడు. అలాగే అని శల్యుడు ధర్మరాజు వద్దకు ప్రయాణ మయ్యాడు. శల్యుడు ఉపప్లావ్యము చేరుకున్నాడు. ధర్మరాజు, తన తమ్ములతో ద్రౌపది, సుభద్ర, అభిమన్యుడు మొదలగు బంధుమిత్రులతో శల్యునికి సాదరంగా స్వాగతము పలికాడు. శల్యుడు ధర్మరాజును ఆలింగనముచేసుకొని "ధర్మజా! మిగుల కష్టసాధ్యమైన అరణ వాసమును పూర్తిచేసారు. అంతకంటే కష్టతరమైన అజ్ఞాతవాసమును అవలీలగా అధిగమించారు. మీరు నమ్ముకున్న సత్య నిష్ఠ, ధర్మ నిష్ఠ మిమ్ములను కాపాడాయి." అని పలికి తరువాత తాను సుయోధనునికి ఇచ్చిన వరమును గురించి చెప్పాడు. దానికి ధర్మజుడు "తమరు సుయోధనుడు చేసిన సేవలకు మెచ్చి వరం ఇవ్వడం మంచిదే. దానిని నెరవేర్చండి. కాని నా కోరిక ఒకటి నెరవేర్చండి. రాబోవు యుద్ధములో అర్జునునికి శ్రీకృష్ణుడు సారధిగా ఉన్నాడు. కర్ణుడు ఎల్లప్పుడూ అర్జునుడు అంటే పగ ద్వేషంతో రగిలి పోతుంటాడు. శ్రీకృష్ణునికి దీటుగా సారధ్యం వహించడానికి తమరు తప్ప వేరెవ్వరూ లేరు. అందుకని తమరు కర్ణునికి సారధ్యం వహించండి. కాని, మీరు కర్ణుని మనసుకు అనుక్షణం కలత కలిగిస్తూ, అవసర సమయములో సహాయ నిరాకరణ గావించి అర్జునుని కాపాడ వలయును. ఇది అకృత్యము అని తలపక నా ప్రార్ధనను మన్నించండి. " అని కోరాడు. ధర్మజుని ఆంతర్యం గ్రహించాడు శల్యుడు. "నాకు కూడా ఇది యుక్తి యుక్తముగా కనిపిస్తూ ఉంది. సుయోధనుడు నన్ను కర్ణునికి సారధ్యము చెయ్యమని కోరితే తప్పకుండా నీకోరిక నెరవేరుస్తాను. అర్జునుని రక్షిస్తాను. కర్ణుని వంటి దుర్మార్గుని కర్ణ కఠోరమైన నా మాటలతో కలత పరుస్తాను. అతని చేతులు ఆడకుండా చేస్తాను. అప్పుడు అర్జునుడు అతనిని తన బాణములతో గాయపరుస్తాడు. దర్మజా! ఈ ఒక్క కోరికే కాదు నువ్వు ఏమి కోరినా తీరుస్తాను. నాడు కౌరవ సభలో మీకు జరిగిన అవమానము, మీరు అడవులలో పడ్డ కష్టములు ఎవరు మరిచిపోగలరు? నువ్వేకాదు ఒక్కొక్కప్పుడు దేవతలు కూడా కష్టములు అనుభవిస్తారు. ఇంతకు పూర్వం ఇంద్రుడు కూడా ఇలాంటి బాధలు పడ్డాడు. విధి వ్రాతను తప్పించు కొనుటకు ఈ పరమ శివునకు కూడా శక్యము కాదు కదా! " అని అన్నాడు. " మహానుభావా! ఇంద్రుడు, శచీదేవి ఎందుకు కష్టాల పాలయ్యారు, వివరించండి"అని ధర్మరాజు అడిగాడు. శల్యుడు ఈ విధంగా చెప్పసాగాడు. "దేవతలలో త్వష్ట అనే వాడు ఉన్నాడు అతను మంచి వాడు యోగ్యుడు. అతడు తన తపోశక్తితో మూడు తలలతో ఒక వ్యక్తిని సృష్టించాడు. అతని పేరు విశ్వరూపుడు. విశ్వరూపుడు ఇంద్రపదవిని కోరి ఘోర తపస్సు చేస్తున్నాడు. ఇది విని ఇంద్రుడు భయపడి పోయాడు. అతని తపస్సు భగ్నం చేయడానికి అప్సరసలను పంపాడు.

కాని అతడు వారికి తళుకు బెళుకులకు వశుడు కాలేదు. చేసేది లేక ఇంద్రుడు విశ్వరూపుని చంపాడు. కాని ఆవిషయం ఎవరికి తెలియ కుండా ఒక సంవత్సరము గడిపాడు. తరువాత క్రమక్రమం గా అందరికీ తెలిసింది. భూతగణాలు ఇంద్రుని చర్యను నిరసించాయి. అతను చేసిన బ్రహ్మ హత్యను ఖండించాయి. ఆపాపం పోగొట్టుకోడానికి ఇంద్రుడు ఒక యాగం చేసాడు. తనకు అంటిన బ్రహ్మహత్యా పాతకాన్ని

అమరనాథ అవార్

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
ప్రథమాశ్వాసము

భూలోకంలో ఉన్న సముద్రములకు, స్త్రీలకు, సమానంగా పంచిపెట్టాడు. తాను పాపవిముక్తుడై సుఖంగా ఉన్నాడు. ఇది అంతా తెలిసి త్వష్టకు కోపం వచ్చింది. ఏ అపరాధము చెయ్యక, తపస్సు చేసుకుంటున్న విశ్వరూపుని చంపిన పాపిని చంపడానికి ఒక శక్తిని పుట్టిస్తాను అని శపథం చేసాడు. ఒక హోమం చేసాడు. అందులో నుండి ఒక కుమారుడిని పుట్టించాడు. అతనికి వృత్రుడు అని నామకరణం చేసాడు. ఇంద్రుని మీదికి యుద్ధానికి పంపాడు. అధిక బలసంపన్నుడైన వృత్రుడు తన భుబలంతో ఇంద్రుని జయించాడు. తన నోరు తెరిచి ఇంద్రుని మింగాడు. కడుపు బరువుగా ఉండటం వలన వృత్రునికి నిద్ర వచ్చింది. గట్టిగా ఆవులించాడు. అప్పుడు ఇంద్రుడు తన శరీరాన్ని చిన్నదిగా చేసి అతని నోట్లోనుండి బయటకు దుమికాడు. మరల ఇంద్రుడు వృత్రాసురుడు యుద్ధం చేసారు. వృత్రుని ధాటికి తట్టుకోలేక ఇంద్రుడు ఋషులు, దేవతలతో సహా మంధర పర్వత శిఖరముమీదికి పారిపోయాడు. అందరూ వృత్రుని చంపే ఉపాయం కోసం ఆలోచిస్తున్నారు. అందరూ విష్ణుమూర్తి దగ్గరకుపోయి వృత్రుడి విషయం అంతా వివరించారు. వృత్రాసురుని చంపే ఉపాయం కోసం అర్థించారు. అప్పుడు విష్ణువు దేవతలను, మునులను చూచి "మీరు వెళ్లి వృత్రునికి, ఇంద్రుడికి సంధి చేయండి. నేను తగిన సమయం చూచి ఇంద్రుని వజ్రాయుధములో ప్రవేశిస్తాను. అప్పుడు మీరు ఇంద్రుడు వృత్రాసురుని సంహరిస్తాడు." అని పలికాడు. ఇంద్రుడు వృత్రుని వద్దకు ఋషులను పంపాడు. వారు పోయి వృత్రాసురునితో "ఇంద్రుడు అజేయుడు. నీ భుజబలంతో ఇంద్రునితో గెలువ లేవు. అలాగే ఇంద్రుడు కూడా నిన్ను గెలవలేడు. కాబట్టి ఇంద్రునితో మైత్రి చేసుకో" అని ని అర్ధించారు. దానికి వృత్రుడు ఒక వరం కోరాడు. తాను తడిసిన దానితో గాని, ఎండిన దానితో గాని, చెట్లతో గాని, రాళ్లతోగాని, అస్త్ర, శస్త్రములతోగాని, పగలుగాని, రాత్రిగాని, చంపబడకుండా వరం కావాలి అలాంటి వరం ఇస్తే నేను ఇంద్రునితో సంధి చేసుకుంటాను అని పలికాడు. ఋషులు దానికి ఒప్పుకున్నారు. వృత్రునికి ఆ ప్రకారం వరం ప్రసాదించారు. వృత్రుడు ఇంద్రునితో మైత్రి చేసుకున్నాడు. ఇంద్రుడు మాత్రం వృత్రుని చంపడానికి రంధ్రాన్వేషణ చేస్తున్నాడు. ఒకరోజు అసురసంధ్య వేళ వృత్రుడు సముద్ర తీరమున విహరిస్తున్నాడు. అది చూచాడు ఇంద్రుడు. అది పగలు కాదు. రాత్రి కాదు. అందుకని వాడిని చంపడానికి తగిన సాధనం కోసం వెతుకుతున్నాడు. అప్పుడు సముద్రపు నురగను చూచాడు అది తడి కాదు పొడి కాదు. అందుకని తన వజ్రాయుధమును ఆ నురగలో ముంచాడు. విష్ణువును ప్రార్థించాడు. విష్ణువు ఆ నురగలో ప్రవేసించాడు. ఇంద్రుడు ఆ నురగతో వృత్రుని సంహరించాడు. తన లోకానికి వెళ్లాడు. ఈ సంగతి తెలిసి భూతసంఘాలు ఆందోళన చెందాయి. బ్రహ్మహత్య చేసినందుకు ఇంద్రుని నిందించాయి. ఇంద్రుడిని ఆ పదవినుండి తొలగించాయి. ఇంద్రుడు నిషధాచలము లో తలదాచుకున్నాడు.

దేవతలందరూ ఇంద్రపదవిని అధిష్టించడానికి తగిన వ్యక్తి కోసం అన్వేషిస్తున్నారు. భూలోకములో నహుషుడు అనే మహారాజు శత అశ్వమేధ

అమరనాథ్ అమర్

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
ప్రథమాశ్వాసము

యాగములు చేసి రెండవ ఇంద్రుని మాదిరి ప్రకాసిస్తున్నాడు. దేవతలు మునులు నహుషుని వద్దకు పోయి ఇంద్రపదవిని అధిష్టించమని కోరారు. దానికి నహుషుడు నాకు ఇంద్రపదవిని నిర్వహించే సామర్ధ్యము లేదు. నన్ను వదిలేయండి అని చెప్పాడు. అప్పుడు యముడు, వరుణుడు మొదలగు దేవతలు తమ తమ శక్తులను అతనికి పంచి ఇచ్చారు. నహుషుడు మహా శక్తివంతుడయ్యాడు. దేవతలు, ఋషులు నహుషుని ఇంద్రపదవిలో అధిష్టింప చేసారు. దివిజ రాజ్యమునకు అభిషేకించారు. నహుషుడు ధర్మపరుడై సమస్త లోకములను పరిపాలిస్తున్నాడు. కిన్నరులు, కింపురుషుడు, గరుడులు, గంధర్వులు, సిద్ధలు, విద్ధాధరులు, సమస్త దేవతల నుండి వారి వారి తేజో భాగములు స్వీకరించాడు. మునులందరూ నహుషుని సేవిస్తున్నారు. తుంబురుడు, నారదుడు అతడికి గాన వినోదం చేస్తున్నారు. రంభ మొదలగా అప్సరసలు తమతమ నాట్యములతో అతనిని వినోదం కల్గిస్తూ అతనిని సేవిస్తున్నారు.

ఇన్ని భోగాలు ఒక్కసారి సమకూరగా నహుషునిలో మదము ఆవహించింది. ఎల్లప్పుడూ మన్మధ వికారములతో కాలం గడుపు తున్నాడు. ఒకరోజు నహుషుడు ఇంద్రుని భార్య అయిన శచీదేవిని చూచాడు. శచీదేవి అందానికి ముగ్ధుడయ్యాడు. ఆమెను మోహించాడు. "నేను స్వర్గలోకాధిపతిని. అందరూ నన్ను చూడటానికి వచ్చారు. ఈ సుందరాంగి ఎందుకు రాలేదు. కారణం ఏమి. వెంటనే ఆమెను పిలిపించండి" అని ఆజ్ఞాపించాడు నహుషుడు. ఇది తెలిసి శచీదేవి భయపడింది. దేవగురువు బృహస్పతి ఇంటికి వెళ్ళింది. జరిగినది అంతా చెప్పింది "అమ్మా! శచీదేవి నిన్ను నేను కాపాడుతాను. నీ భర్త తప్పకుండా తిరిగి వస్తాడు. ఊరడిల్లుము." అని ఆమెను ఓదార్చాడు. ఇది తెలిసి నహుషుడు కోపించాడు "నేను ఒక వనితను కోరితే బృహస్పతి ఆమెకు రక్షణ ఇస్తాడా! " అని దేవతలతో అన్నాడు. మీరు దేవేంద్రపదవిలో ఉన్నారు. మీరు పరస్త్రీలను కోరడం తగదు." అని అన్నారు. దానికి నహుషుడు నవ్వి "మీ దేవేంద్రుడు గౌతముని భార్య అహల్యను అర్ధరాత్రి కామించినపుడు మీరు అతనికి ఈ బుద్ధులు ఎందుకు చెప్పలేదు? వెంటనే ఆమెను నా వద్దకు పంపమని బృహస్పతికి చెప్పండి" అని ఆజ్ఞాపించాడు. దేవతలు మునులు బృహస్పతి వద్దకు పోయి "గురుదేవా! ఇప్పుడు నహుషుడు ఇంద్ర పదవిలో ఉన్నాడు. అతడు శచీదేవిని కోరడానికి తగిన వాడు. కావున శచీదేవిని అతని వద్దకు పంపండి. అతని కోపం పోగొట్టండి. " అని అర్ధించారు. బృహస్పతి చిరు నవ్వు నవ్వి "అకటా! నహుషుడు ఇంద్రపత్ని శచీదేవిని కోరడమా! దానికి మీరు ఆయనను సమర్ధించడమా! అది మీ కర్తవ్యమా! ఇది లోకహితమా! అవును. మనం ఇంతటి మహత్కార్యాన్ని ఆచరించవలసినదే! అయినను శరణు జొచ్చిన వారిని కాపాడగలిగి ఉండి కూడా కాపాడకపోతే అది పాపము అని బ్రహ్మదేవుడు చెప్పాడు కదా! కాబట్టి నేను శచీదేవిని పంపను." అని చెప్పాడు. "అయితే తగిన కర్తవ్యము ఆలోచించండి" అని బృహస్పతిని మునుడు అర్ధించారు.

బృహస్పతి ఆలోచించి "ఒక పని చేద్దాము. శచీదేవి నహుషుని

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
ప్రధమాశ్వాసము

వద్దకు పోయి అతనితో సాంగత్యానికి కొంతసమయం అడుగుతుంది. తరువాత ఏమి చేయవలేనో మనం నిర్ణయిద్దాము." అని అన్నాడు. బృహస్పతి మాట ప్రకారము శచీదేవి నహుషుని వద్దకు వెళ్లింది. తాను కోరిన వనిత తన వద్దకు రాగానే నహుషుడు ఎంతో సంతోషిం చాడు. "నేను ఇంద్ర పత్నిని. శచీదేవిని. ఇంద్రుడు ఉన్నాడో లేడో తెలియదు. ఏ విషయమూ తెలియకుండా మనము తొందర పడటం పనికిరాదు. నా మనస్సు శంక గా ఉన్నది. తమరికి తెలియనిది ఏమున్నది. నాకు కొంత సమయము కావాలి. " అని అడిగింది. నహుషుడు దానికి ఒప్పుకున్నాడు.

తరువాత మునులు దేవతలు రహస్యంగా విష్ణుమూర్తిని కలిసారు. ఇంద్రుని పాపం పోగొట్టమని అడిగారు. దానికి విష్ణువు మీరు వెళ్లి ఇంద్రునితో అశ్వమేధ యాగము చేయించండి. అతని పాపంపోతుంది అని చెప్పాడు. అందరూ ఇంద్రుని వద్దకు వెళ్లారు. అతని చేత అశ్వమేధ యాగము చేయించారు. ఇంద్రుడు కల్మష రహితుడు అయ్యాడు. ఇంద్రుడు వారితో కలిసి అమరావతికి వచ్చాడు. దేవేంద్ర పదవిలో ఉన్న నహుషుని చూచాడు అతని తేజోవిభవమునకు ఆశ్చర్యపోయాడు. అక్కడ ఉండలేక ఎవ్వరికి చెప్పకుండా ఎక్కడికో వెళ్లిపోయాడు.

ఇంద్రుడి జాడ తెలియక శచీదేవి మనసు బాధ పడింది. అర్ధరాత్రి పూట ఉపశ్రుతి అనే దేవతను ఆరాధించింది. ఆమె సాక్షాత్కరించింది. "అమ్మా! నీవు నీ భర్తను నీ పుణ్యఫలవశమున చూస్తావు. నేను ఉపశ్రుతి అనే దేవతను. నీ పాతివ్రత్యానికి మెచ్చి వచ్చాను. నా వెంట వస్తే నీ భర్తను నీకు చూపిస్తాను." అని శచీదేవిని తీసుకొని హిమవత్పర్వతమునకు ఉత్తర దిక్కుగా ఉన్న మంజుమంతము అనే పర్వతము వద్దకు వెళ్లింది. అక్కడ ఉన్న ఒక సరోవరంము లో ప్రవేశించారు. అక్కడ ఉన్న ఒక తామర పువ్వు కాడలో ప్రవేశించారు. ఆ కాడలో సూక్ష్మరూపంలో ఉన్నాడు ఇంద్రుడు. "అమ్మా ఇడుగో నీ భర్త" అని చూపించి ఉపశ్రుతి అదృశ్యమయింది. శచీదేవిని చూచి ఇంద్రుడు ఆశ్చర్యపోయాడు. " నేను ఇక్కడ ఉన్నట్టు నీకు ఎలా తెలిసింది?" అని అడిగాడు. శచీదేవి జరిగింది చెప్పింది. "నాధా! నువ్వు ఇప్పుడు నహుషుని జయించి నన్ను రక్షించాలి. " అని ప్రార్ధించింది.
" దేవీ! నహుషుడు నా కన్నా బలవంతుడు అతనికి దేవతలు, మునులు తమతమ శక్తులు అర్పించారు. కాబట్టి అతడు అజేయుడు. శత్రువు అజేయుడు అయినప్పుడు కొంత కాలం వేచి ఉండడం రాజనీతి. అతనికి నీ మీద మోహం కలిగింది దానిని మనకు అను కూలంగా మలుచుకోవాలి. నీవు అతనితో సఖ్యం నటించి "నీవు నన్ను ఎలాగైనా పొందాలి అనుకుంటే మునివర్గ వాహనముమీద నా దగ్గరకు రమ్ము" అని చెప్పు దానితో అతని పని అయిపోతుంది." అని చెప్పాడు. అలాగే అని నాధుని వద్ద నుండి అమరావతికి వచ్చింది శచీదేవి. మరల నహుషుడు శచీదేవి వద్దకు వచ్చి తన కోరికను తీర్చమని అడిగాడు. "మహేంద్రా! నేను నీపెట్టిన గడువు కు ఇంకా కొంచెం సమయం మిగిలి ఉన్నది. ఆ గడువు తీరగానే నేను

అమరనాధ అమర్

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
ప్రధమాశ్వాసము

నిన్ను వరిస్తాను. కాని నీవు నా వద్ద మహాముని వాహనుడవుగా రావలెను. అది నాకు ఎంతో సంతోషం కలిగిస్తుంది. నీవు అనన్య సామాన్యమైన మహాముని వాహనము మీద వస్తుంటే నీ తేజము మరింత వర్ధిల్లుతుంది." అని పలికింది శచీదేవి.

మోహావేశములో ఉన్న నహుషునకు శచీదేవి కోరికలోని ఆంతర్యం అవగతం కాలేదు. గర్వంతో పొంగిపోయాడు. ఉచితానుచితాలు మరిచాడు. "అవును శచీదేవీ! నాకు దక్క మరొకరికి అలాంటి వాహన యోగం లభ్యము కాదు. నీకు కోరినట్టు సప్తర్షులు నా అందలము(పల్లకి) మోస్తూ ఉంటే నీను నీ వద్దకు వస్తాను." అని శచీదేవి వద్దనుండి వెళ్లిపోయాడు. వెంటనే మునులను పిలిపించాడు. మూర్ఖత్వముతో వారిని తన వాహనముగా చేసుకొని తిరుగుతున్నాడు. శచీదేవి బృహస్పతి వద్దకు పోయి "గురుదేవా! నహుషునికి నేను పెట్టిన గడువు అయిపోవచ్చింది. నన్ను, నా నాధుని నన్ను రక్షించండి. " అడిగింది. "శచీదేవీ! నీకు ఎలాంటి ఆపద కలుగదు. అతని మునివాహనము వలననే అతను తన శక్తులన్ని కోల్పోతాడు. భయపడవలదు." అని పలికాడు. తరువాత బృహస్పతి అగ్నిని ఆహ్వానించాడు. అతనిని దేవేంద్రుడు ఎక్కడ ఉన్నాడో వెతకమని చెప్పాడు. అగ్నిదేవుడు ఒక స్త్రీ రూపంలో మనోవేగంతో సర్వదిక్కులు, భూమి, అంతరిక్షము, కొండలు, అడవులు అన్ని వెతికాడు. ఎక్కడా దేవేంద్రుడు కనపడలేదు. అదేవిషయం బృహస్పతికి తెలిపాడు. "దేవగురూ! నేను అన్ని చోట్లా వెతికాను. కాని నాకు జలప్రవేశము అసాధ్యము. సృష్టిక్రమంలో నీటి నుంటి అగ్ని, బ్రాహ్మణుల నుండి క్షత్రియులు, రాళ్లనుండి లోహములు పుట్టాయి. ఆ ప్రకారము పుట్టిన వాటికి తమ తమ ప్రతాపము ఎక్కడనైనా చెల్లుతుంది కాని వాటి జన్మస్థానములయందు చెల్లదు. కాబట్టి నాకు జలప్రవేశము నిషిద్ధము." అని పలికాడు. దానికి బృహస్పతి "అగ్నిదేవా! నీకు సకలమైన చరాచరములలో (స్థావర జంగమములలో) ప్రవేశము గలదు. నీవు చొరరాని చోటు లేదు. నీకు నేను నీటిలో ప్రవేశించే అర్హత కల్పిస్తాను. నీవు సకల జలరాసులలో మహేంద్రుని వెతుకుము." అని అన్నాడు. బృహస్పతి మాటప్రకారము అగ్నిదేవుడు అన్నిజలరాసులలో వెదికి తుదకు తామర తూడులో ఉన్న ఇంద్రుని చూచి అతని గురించి బృహస్పతికి చెప్పాడు. వెంటనే బృహస్పతి ఇంద్రుని వద్దకు వెళ్లాడు.

"ఇంద్రా! నీవు ఏమీ తప్పు చేయలేదు. అసలు వృత్రాసుర వధ ఎలా పాపమో చెప్పు అని అడిగాడు నీవు అనవసరంగా నీ పదవి త్యజించావు. మేము ఆ పరిస్థితులో వేరే మార్గము లేక నహుషునికి ఇంద్రపదవి కట్టబెట్టాము. అతను మా అంశలతో మదమెక్కి ఇష్టం వచ్చినట్టు ప్రవర్తిస్తున్నాడు. ఇప్పుడు తనను మోయడానికి ముని వర్గమును నియోగించాడు. అతడిని పదవీ భ్రష్టుడిని చేయడానికి ఇదే సమయం. నాడు విష్ణువు ఆదేశానుసారము నీవు అశ్వమేధయాగము చేసి బ్రహ్మ హత్యాపాతకము నుండి విముక్తి పొందావు. అప్పుడు నహుషుడు నిష్కల్మషుడు. అందు వలన నీవు తిరిగి నీ ఇంద్రపదవి పొందలేకపోయావు. కాని ఇప్పుడు ఇంద్రుడు మహామునులను అవమానపరచి తన తేజమును కోల్పోయాడు.

అమరనాధ అమర్

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
ప్రధమాశ్వాసము

కాబట్టి అతనిని నీవు జయించి తిరిగి నీ ఇంద్రపదవి పొందవచ్చు. ఇంతలో ఇంద్రుడు ఉన్న చోటు తెలిసి యముడు, వరుణుడు, కుబేరుడు, చంద్రుడు కూడా అక్కడకు వచ్చారు. వారందరిని చూచి ఇంద్రుడు సంతోషించాడు. నహుషుని గెలిచే ఉపాయం గురించి ఆలోచిస్తున్నాడు. ఇంతలో అగస్త్యుడు అనే మహాముని అక్కడు వచ్చాడు. "ఇంద్రా! నహుషుడు పదవీభ్రష్టుడయ్యాడు. నీవు ఇంక నీ ఇంద్రసింహాసనము స్వీకరించవచ్చు. " అని పలికాడు. ఇంద్రుడు అగస్త్యునికి నమస్కరించి నహుషుడు ఏ ప్రకారము పదవీభ్రష్టుడయ్యాడో తెలుపమని కోరాడు. అగస్త్యుడు ఇలా చెప్పసాగాడు.

"మును లందరూ అతని వాహనమును మోస్తూ చాలా బాధలు పడుతున్నారు. ఒక రోజు నహుషుడు ఆ బ్రాహ్మణులతో ఇష్టాగోష్ఠి సలుపుతున్నాడు.

అప్పుడు అతనిని ఋషులు ఇలా అడిగారు "బ్రాహ్మణములయిన మంత్రములు గోసంప్రోక్షణము నందు చెప్పబడి ఉన్నవి అవి నీకు ప్రమాణ భూతములా! " అని అడుగగా నహుషుడు. మదాతిశముచేత అవి తనకు ప్రమాణములు కావు అని అన్నాడు. అతని మాటలకు నేను అడ్డు చెప్పాను. "పూర్వాచార్యులచేత అభినందితము లయిన మాటలను నిందించుట అజ్ఞానము" అని అతనితో అన్నాను దానికి నహుషుడు కోపించి నా తలమీద తన్నాడు. దానితో అతను తనపుణ్యమును, తేజస్సును కోల్పోయాడు. అప్పుడు నేను "నహుషా! నీవు మహామునులను వాహనములుగా చేసుకొని వారిని అవమా నించావు. వారు గౌరవించు మంత్రములను ప్రమాణములు కాదని అన్నావు. అదియును కాక నన్ను అవమానించావు. కావున నీవు తక్షణమే ఇంద్రపదవి కోల్పోదువు కాక! చాలా సంవత్సరములు భూలోకమున సర్పరూపమున పడి ఉండుము." అని శపించాను. నహుషుని ప్రార్ధనతో అతనిని అనుగ్రహించాను. అతని వంశజుడు, యుధిష్ఠిరనామధేయుడు ఐన ఒక సత్పురుషుని చూచిన అతని పాపములు తీరి అతడికి పుణ్య లోకములు ప్రాప్తించును అని అనుగ్రహించాను కాబట్టి నహుషుడు ఇంద్రపదవీ భ్రష్ఠుడైనాడు." అని చెప్పాడు.

ఇంద్రుడు అగస్త్యుని పూజించాడు. అమరావతి అంతా అక్కడకు తరలివచ్చింది. ఇంద్రుని అభినందించింది. వారితో కూడి ఇంద్రుడు అమరావతికి పోయి తిరిగి ఇంద్రపదవి నధిష్ఠించి శచీదేవితో సుఖంగా ఉన్నాడు. కాబట్టి ధర్మజా! తన అధికారానికి భంగం కలిగినపుడు ఎంతటి వాడైనా అనుభవించక తప్పదు. ఇంద్రుడి లాంటి వాడే అజ్ఞాతవాసము అనుభవించాడు. కాబట్టి మీరు అనుభవించిన కష్టములకు దుఃఖపడ వలసిన పనిలేదు. దుర్వర్తనుడైన సుయోధనుడు కూడా ఆ నహుషుని వలే నశిస్తాడు. ధర్మరాజు కూడా ఇంద్రుని వలె తిరిగి తన పూర్వ వైభవ మును రాజ్యాధికారమును పొందుతాడు." అని పలికాడు. శల్యుడు హస్తినా పురమునకు ప్రయాణమయ్యాడు. ధర్మరాజు శల్యునికి యుద్ధంలో కర్ణుని నిరుత్సాహపరచడం గురించి గుర్తుచేసాడు. శల్యుడు తన సేనలతో హస్తినాపురమునకు ప్రయాణమయ్యాడు. సాత్యకి ఒక అక్షౌహిణి సేనతో పాండవుల వద్దకు వచ్చాడు. (ఒక అక్షౌహిణి అనగా 21870

అమరనాథ అమర

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
ప్రథమాశ్వాసము

రధాలు, అదే సంఖ్యలో ఏనుగులు, *65610* గుర్రములు, *109350* కాల్బలము. సేకరణ: తితిదేవస్థాన భారత ప్రచురణ నుండి. *)*.

ఛేధి దేశాధీశుడు ధృష్టకేతుడు, జరాసంధకుమారుడు సహదేవుడు ఒక్కొక్క అక్షౌహిణీ సేనతో వచ్చి కలిసారు. కేకయ రాజులు ఐదుగురు కూడా ఒక్కొక్క అక్షౌహిణీ సేనతో వచ్చారు. ద్రుపదమహారాజు తన కుమారులతో కూడా కలిసి ఒక అక్షౌహిణీ సైన్యముతో వచ్చాడు. పర్వతప్రాంత రాజు కూడా ఒక అక్షౌహిణీ సైన్యముతో వచ్చాడు. విరాటుడు తన సైన్యముతో వచ్చి పాండవులను కలిసాడు. పాండ్యరాజు ఒక అక్షౌహిణీ సైన్యముతో వచ్చాడు. ఈ ప్రకారముగా పాండవ సైన్యము ఏడు అక్షౌహిణులు అయింది. అక్కడ సుయోధనుడు కూడా తన సైన్యాన్ని యుద్ధానికి సమాయత్తం చేస్తున్నాడు. భగదత్తుడు ఒక అక్షౌహిణి తోనూ, భూరి శ్రవుడు, శల్యుడు ఒక్కొక్క అక్షౌహిణితోనూ, కాంభోజరాజు సుదక్షిణుడు ఒక్క అక్షౌహిణి తోనూ, సింధురాజు జయద్రధుడు ఒక్క అక్షౌహిణీ సైన్యముతోనూ, మాహిష్మతీపతి నీలుడు ఒక అక్షౌహిణితోనూ, యాదవ వీరుడు కృతవర్మ, అవంతీరాజులు విందానువిందులు ఒక్కొక్క అక్షౌహిణితోనూ, వివిధదేశములనుండి వచ్చిన సైన్యము మరొక మూడు అక్షౌహిణులు మొత్తం *11* అక్షౌహిణులు సైన్యము కౌరవుల పక్షాన యుద్ధమునకు సన్నద్ధమయింది.

(కురుపాండవుల సేన *18* అక్షౌహిణులు, యుద్ధం జరిగి ఆ సేన మొత్తం హతమయినది *18* రోజులు, యుద్ధభూమిలో ఆవిర్భవించిన భగవద్గీత *18* అధ్యాయాలు. కేవలం యాధృచ్ఛికాలు కావు కదా*!*) ద్రుపద మహా రాజు పంపిన పురోహితుడు హస్తినాపురము చేరుకున్నాడు. ధృతరాష్ట్రుని, భీష్ముని, ద్రోణుని, కృపాచార్యుని, విదురుని కలుసుకున్నాడు. తరువాత సుయోధనుని కలుసుకున్నాడు. మరునాడు, ధృతరాష్ట్రుని సభలో సభికులను చూచి ఇలా పలికాడు. "ధృతరాష్ట్రుడు, పాండురాజు అన్నదమ్ములు. వారి కుమారులు కౌరవులు, పాండవులు. వారికి తమ తమ తండ్రులు సంపాదించిన రాజ్యముమీద వారసత్వహక్కు ఉండటం న్యాయసమ్మతము. అది ఉచితము అని మీకు అందరకు తెలుసు కదా*!* గతచరిత్ర అంతా మీకు తెలుసు. పాండవులను చంపడానికి చేసిన ప్రయత్నాలు, వాటినుండి వారు ఎలా బయట పడినది మీకందరకూ తెలుసు. పాండవులు తమ బాహుబలముతో రాజ్యమును సంపాదించు కున్నారు. దానిని వంచనతో అపహరించిన సంగతి మీకు తెలుసు. వీటి కంతటికి తన సమ్మతిని తెలిపిన పెద్దరాజును ఏమనగలము*?* ఒక స్త్రీని సభలోకి ఈడ్చి, తెచ్చి ఆమె వలులు ఒలిచిన విషయం, వారి రాజ్యము హరించడం వారిని

అడవులకు పంపడం ఎలా మరువగలము. ఇప్పుడు వారు అరణ్య అజ్ఞాతవాసములు ముగించు కున్నారు. వారికి రావలసిన రాజ్యభాగము కొరకు ఈసంధి ప్రయత్నము చేస్తున్నారు.

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
ప్రధమాశ్వాసము

కౌరవుల,పాండవుల ప్రవర్తన ఎరిగిన మీరు ధృతరాష్ట్రునికి నచ్చ చెప్పడం మంచిది కదా! పాండవులు కౌరవులతో వైరానికి ఇష్టపడరు. అని చెప్పి పాండవులు బలహీనులు కారు. వారి సైన్యము 7 అక్షౌహిణులు, మీ సైన్య ము 11 అక్షౌహిణులు అని అనుకుంటారేమో! మహా బలవంతు డైన భీముడు, సాహసవీరుడు సాత్యకి వెయ్యి అక్షౌహిణుల సైన్యముతో సమానము. గాండీవము ధరించిన అర్జునుని యుద్ధములో ఎదుర్కొనే వీరుడు ఎవరున్నారు ? అన్నింటికి మించి చతురోపాయ పరాయణుడు శ్రీకృష్ణుడు పాండవుల పక్షమున ఉన్నాడు. ఇంక వారికి కావాలిసినది ఏమున్నది? కాబట్టి పాండవులను ఈ సభకు పిలిపించి వారి రాజ్యభాగమును వారికి ఇచ్చి అందరూ కలిసి ఉండండి. " అని చెప్పి కూర్చున్నాడు. భీష్ముడు లేచి "పాండవులు, శ్రీకృష్ణునితో కలిసి ఉండటం, వారు శాంతి యుతంగా సమస్యను పరిష్కరించాలని అనుకోవడం చాలా అదృ ష్టం. మీ మాటలు వినడానికి కటువుగా ఉన్నా అందరికి నచ్చేవిధంగా ఉన్నాయి.

పాండవులు ఈ సభలో పడిన అవమానాలు, అరణ్య అజ్ఞాత వాస క్లేశములు అన్ని ఈ లోకానికి తెలుసు. ఇంకా వారిని బాధపెట్టడం మంచిది కాదు. కాబట్టి మీరు చెప్పినట్టు పాండవులను తన కుమారుల వలె ఆదరించి, వారి రాజ్యభాగము వారికి ఇవ్వడం సముచితం. అలాకాని పక్షంలో అర్జునుని కోపాగ్నికి ఆహుతి కాక తప్పదు." ఆ మాటలకు కర్ణుడు లేచి "ఇది అందరికి తెలిసిన విషయం. మాటి మాటికీ ప్రస్తావించడం అనవసరం కదా! దుర్యోధనుని కొరకు శకుని జూదం ఆడాడు. రాజ్యం గెల్చుకున్నాడు. ధర్మపుత్రుడు ఓడిపోయాడు. ఇందులో తప్పు ఏమి ఉంది? అనుకున్న ప్రకారం అరణ్య అజ్ఞాతవాసములుపూర్తి చేయకుండా ఇప్పుడు వచ్చి రాజ్యభాగము కోరడమే అసలు తప్పు. విరాటుని, ద్రుపదుని సహాయము ఉంది కదా అని మామీద దండెత్తితే దానికి భయపడి సుయోధనుడు సగం రాజ్యం ఇవ్వాలా! ఈ ప్రపంచంలో ఇలాంటి న్యాయం ఎక్కడన్నా ఉందా? " అని అన్నాడు కర్ణుడు. దానికి భీష్ముడు బాధపడి "కర్ణా! ఏమిటి పెద్ద వీరుడి మాదిరి మాట్లాడుతున్నావు. విన్న వారలు నవ్వుతారని కూడా చూడ కుండా పెద్ద పెద్ద మాటలు మాట్లాడుతున్నావు. కొన్ని రోజుల క్రితం అర్జునుడు.

మనలను అందరిని యుద్ధంలో గెలిచాడు. కాని ఈరోజు ఈ సభలో నువ్వు అతనిని మాటలతో గెలుస్తున్నావు. అర్జునుడు ఆవులను విడిపించుకు పోవడానికి వచ్చినపుడు, సుయోధనుడు నన్ను అడిగి నప్పుడు, నువ్వు, ద్రోణుడు, కృపుడు, అశ్వత్థామ అందరూ వింటూ ఉండగా నేను లెక్కలు వేసి, పాండవుల అరణ్య అజ్ఞాత వాసములు పూర్తి అయినవి అని నేను మీకు అందరకూ తెలిసేటట్టు చెప్పలేదా? మరలా ఇప్పుడా ఆ ప్రసక్తి ఎందుకు వచ్చింది." అని కోపంగా అడిగాడు. ధృతరాష్ట్రుడు భీష్ముని శాంతింపచేసాడు. ద్రుపద పురోహితుని చూచి "విప్రోత్తమా! మీరు చెప్పినది అంతయు సావధానంగా విన్నాము. తగు విధంగా ఆలోచించి మేము కూడా ఒక సౌమ్యుని పాండవుల

అమరనాథ అమర

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
ప్రధమాశ్వాసము

వద్దకు పంపి మా మనసులో మాట వారికి తెలియచేసెదము. మీరు వెళ్లిరండి. " అని చెప్పాడు ఆ విప్రునికి భూషణాంబరములు ఇచ్చి సత్కరించి పంపారు. ఆ విప్రుడు కూడా వెంటనే బయలుదేరి పాండవుల వద్దకు పోయి జరిగినది అంతా వివరంగా చెప్పాడు. తరువాత ధృతరాష్ట్రుడు సంజయుని పిలిపించాడు. అతడితో ఇలా అన్నాడు. "సంజయా! పాండురాజు కుమారులు ఉపప్లావ్యములో ఉన్నారు. నీవు వారి వద్దకు పోయి శ్రీకృష్ణునితో కూడా వారిని చూచి వారితో ఈ విధముగా చెప్పుము. మొదట వారు అరణ్య అజ్ఞాత వాసములు పూర్తి చేసుకొని సంతోషముగా ఉన్నందుకు నా అభినంద నలు తెలుపుము.

సుయోధనుడు కార్యాకార్యములు తెలిసినవాడు కానందున ఇంతటి అనర్ధము కలిగినదని తెలుపుము. ధైర్యవంతులు, పరాక్రమవంతులు అయిన పాండవులది ఏమీ దోషము లేదని తెలుపుము. పాలు నీరు కలసినట్లు అన్నదమ్ములు ఒకటిగా బ్రదుక వలెనని చెప్పుము. వారు కూడా తమ తండ్రికి చెందిన రాజ్యమును అనుభవించుటకు అర్హులని తెలుపుము. మనలను అసత్యవాదులని, అన్యాయపరులని పాండవులు నమ్మరు. కాని ధర్మం తెలిసిన వాడు ధర్మజుడు ఉన్నాడు కదా! పాండవులకు వారి రాజ్యభాగము వారికి ఇవ్వకుండా ఉండలేము కదా! ఈ సమయంలో మేము గర్వించి, వారి రాజ్యభాగము వారికి ఈయకున్న, కృష్ణుని సారధ్యములో అర్జునుడు గాండీవము ఎక్కుపెడితే ముల్లోకాలు సంక్షోభిస్తాయి కదా! భీముని గదాయుద్ధం తలుచుకుంటేనే మనస్సు కంపిస్తుంది. ఇంక నకుల సహదేవులు సామాన్యులు కారు. ద్రుపదుడు సామాన్యుడా! సాత్యకి తక్కువ వాడా! పాండ్యుడు, కేకయరాజులు, వారి మిత్రులు ఎవరికీ తీసిపోరు కదా! వీరినందరినీ గెలిచినా, ధర్మజుని కోపాన్ని ఎదుర్కోడం ఆ రుద్రుని కైనా సాధ్యంకాదు కదా! కాబట్టి నీవు ధర్మరాజు వద్దకుపోయి అతడు ఉన్న సభలో అతని తమ్ములు, బంధువులు, మిత్రులు వింటూ ఉండగా వారికి ప్రీతి కలిగేటట్టుమాట్లాడుము. వారు మనతో స్నేహము పాటించి, కోపం వదలి, యుద్ధం అనేమాట తల పెట్టకుండా, శాంతి పాటించే విధంగా చెయ్యి వెళ్లు. " అని పలికాడు. ధృతరాష్ట్రుని పంపున వెళ్లిన సంజయుడు ఉపప్లావ్యము చేరాడు. ముందు శ్రీకృష్ణుని వద్దకు వెళ్లాడు. అక్కడ అర్జునునితో కూడి ఉన్న శ్రీ కృష్ణుని కలుసుకొని భక్తితో నమస్కరించాడు. వారితో సంభా షించాడు. మరునాడు ధర్మరాజును నిండు పేరోలగమున కలుసు కున్నాడు. ధర్మజునకు నమస్కరించి అతనితో ఇలా అన్నాడు. "ధర్మజా! నా అదృష్టవశమున నిన్ను చూడగలిగాను. మీ తండ్రి ధృతరాష్ట్రుడు మీరు ఇక్కడ ఉన్నారని తెలిసి చాలా సంతోషించాడు. మీ అందరి యోగక్షేమములు తెలిసికొని రమ్మని నన్నుపంపాడు." అని అన్నాడు.

దానికి ధర్మరాజు "మా పెదనాన్న ధృతరాష్ట్రుని కరుణ వలననే మేము ఈ మాదిరిసుఖంగా ఉన్నాము. ఆయన మా క్షేమములు కనుగొని రమ్మని మిమ్మల్ని పంపడం మాకు ఆనందంగా ఉంది. మా పెదనాన్నగారు క్షేమంగా ఉన్నారా! వారి పుత్రులు సుఖంగా ఉన్నారా! మనుమలు బాగున్నారా! వారి రాజ్యంలో జనం సుఖంగా ఉన్నారా! భీష్మ, ద్రోణ, కృప,అశ్వత్థామలు

అమరనాథ అమర్

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
ప్రథమాశ్వాసము

క్షేమంగా ఉన్నారా! కౌరవులు వారిని ఆదరిస్తున్నారా! కురు సామ్రాజ్యంలో బ్రాహ్మణులను ఆదరిస్తున్నారా! మేము ఆ రోజుల్లో ఇచ్చిన దానములు వర్ధిల్లుతున్నాయా! మాగురించి మా పరాక్రమాల గురించి వారు ఎప్పుడన్నా తలుచుకుంటున్నారా! దుర్యోధనుని ఇంటిలో కార్యానికి, ఖడ్గానికి, కర్ణుని ఆర్యత్వము (అంటే పెద్దరికము, మాట) సాగుతూ ఉందా! (ఇది ఒక జాతీయము. నెల్లూరులో ఒక సామెత ఉంది. పిడుగు బియ్యానికి ఒకే మంత్రం అని. అంటే ప్రతి దానికి యుద్ధం అంటూ ముందుకు దూకే స్వభావము కర్ణుడిది. దానిని ఎత్తిపొడుపుగా అన్నాడు. ధర్మరాజు. ఇది తిక్కనగారి రచనా చమత్కృతి). సంజయా! మనము మధ్యస్తులము. అర్జునుని గాండీవానికి ఎదిరించి నిలబడే వారు ఉన్నారా చెప్పు." అని పరోక్షంగా యుద్ధమే వస్తే కౌరవులు గెలవలేరు అని చెప్పకనే చెప్పాడు ధర్మరాజు.

ఆ మాటలు అర్ధం చేసుకున్నాడు సంజయుడు దానికి దీటుగా తన వాదన వినిపించాడు. "ధర్మజా! సుయోధనుని చుట్టూ అవినీతి పరులు, నీతిమంతులు, సత్త్వసంపన్నులు, దురహంకారులు, వివిధమైన ప్రవృత్తులు కలవారు ఉన్నారు కదా! ఎవరి దోవ వారిది. ఒకరి మాట ఒకరు వినరు కాబట్టి వారిని అనవలసిన పని లేదు. కాబట్ట నేను చెప్పేది విను. (కాబట్టి కర్ణుని గురించి ఆలోచించ నవసరంలేదని మొదటనే తేల్చేసాడు సంజయుడు).

- ధర్మజా! నీవు మంచి మనసుతో సంధి చేసుకోడానికి ప్రయత్నం చేసావు. చాలా మంచిది. ధృతరాష్ట్ర మహారాజు వృద్ధుడు. మనసు ఒక విధంగా ఉండటం లేదు. కాబట్టి కొడుకుల మాటలను కాదన లేక పోతున్నాడు. కాని మరల మనసులో బాధ పడుతున్నాడు. కాబట్టి ఇలాంటి చిన్న చిన్న విషయాలను నువ్వు పెద్దమనసు చేసుకొని సహిస్తే బాగుంటుంది. నీవు అజాత శత్రువు అని లోకానికి తెలుసుకదా! ప్రపంచంలో ఉన్న అజ్ఞానాంధకారాన్ని ప్రాలదోరటానికి బ్రాహ్మణులను సృష్టించాడు బ్రహ్మ. అలాంటి వారికి ఇచ్చినా దానములు ఎవరన్నా అపహరిస్తారా చెప్పు. (సుయోధనుడు అంత దుర్మార్గుడు కాదు అని భావన). ధర్మజా! హస్తినా పుర ప్రజలు తమను శత్రువులు ఎదుర్కొన్నప్పుడు "అయ్యో ఈ సమయంలో, మా భీముడు, అర్జునుడు, కవలలు నకులసహదేవులు ఉంటే ఎంత బాగుండు అనుకుంటారు కదా! పాండవులు శాంత స్వభావులు పగవారికి కూడా హాని చెయ్యరు అని కూడా అనుకుంటారు."

(మిమ్మల్ని కౌరవులు తల్చుకోకపోయినా మీరు ప్రజల హృదయాలలో నిల్చి ఉన్నారు అని సంజయుని ఆంతర్యము). ధర్మజా! నీవు, శ్రీకృష్ణుడు, నీ తమ్ములు, పెద్దలు ఉండగా నేను నీకు నిండుసభలో నాకు తోచినది చెపుతాను. వాటిని సావధానంగా ఆలకించు." అని అన్నాడు. దానికి ధర్మజుడు "సంజయా! అందరూ ఇక్కడే ఉన్నారుకదా. నీవు చెప్పవలసినది చెప్పు" అని సమాధానం చెప్పాడు. సంజయుడు శ్రీకృష్ణుని, భీముని, అర్జునుని,నకుల సహదేవులను, ద్రుపదమహారాజును, విరాటుని చూచి ఇలా పలికాడు. "మీ పెదనాన్న ధృతరాష్ట్రుడు, శాంత చిత్తుడై ఇరు పక్షములకు సంధి కూర్చమని నన్ను ఇక్కడకు పంపాడు. కాబట్టి మనం ఈ

అమరనాథ అమర్

సమయంలో తెలివిగా ప్రవర్తించవలసియున్నది. మీరందరూ సర్వధర్మములు తెలిసిన వారు. శాంతస్వరూపులు. మీరు ఎప్పుడూ చులకనైన పనులు చేయరు. మడిబట్టకు మసి అంటినట్టు మీ

సత్కులమునకు సుయోధనుని వలన కల్మషము అంటినది. దానిని నీవు తుడి చి వెయ్యాలి. యుద్ధము అంటే అఖిల జనక్షయము కలుగుతుంది పైగా జయాపజయములు కడకు సుఖాన్ని ఇవ్వవు. ఇలాంటియుద్ధానికి మీలాంటి ఉత్తములు ఒడిగడతారా! యుద్ధం అంటే అందులో బాలురు వృద్ధులు, సఖులు, బంధువులు నశిస్తారు. అందరిని పోగొట్టుకొని ఎవరు మాత్రం ఏమి సుఖపడతారు!. మీకు శ్రీకృష్ణుడు పెట్టని కోట. భీమార్జునులు యుద్ధములో భగభగ మండే మంటల లాంటివారు. సాత్యకి, విరాటులు, ద్రుపదుడు మేరు పర్వతాల్లాంటి చుట్టాలు నీకు. ఇంక నీ పరాక్రమము గురించి చెప్పేదేముంది. మిమ్మల్ను ఆ దేవతలైనా జయించగలరా! ఇంక ఆ పక్కన ద్రోణుడు, భీష్ముడు, కృపుడు, అశ్వత్థామ, కర్ణుడు, శల్యుడు సుయోధనుని కోసం తమ ప్రాణాలు అర్పిస్తారు. ఇంక సుయోధనుని తమ్ములు, కుమారులు అజేయులు. సోమదత్తుడు బాహ్లికుడు ఆ శివునికి కూడా లొంగరు. ఇలాంటి వారు ఒకరితో ఒకరు యుద్ధం చేసుకుంటే ఎవరికి మేలు? నాకు చూడగా మంచిది కాదు అని పిస్తుంది. కాబట్టి కృష్ణా! నీకు నమస్కరిస్తాను. అర్జునా నీకు చేతులు ఎత్తి మొక్కుతాను. మిగిలిన పాండవ బంధుమిత్రులకు సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. మానండి. క్రోధమును వీడండి. శాంతించండి. ఈ ధర్మరాజును శరణుకోరుతున్నాను" అంటూ ధర్మజును చూచి "దేవా! శాంతించుట మంచిది. దీనికి భీష్మద్రోణులు సంతసిస్తారు పైగా ఇది సర్వలోక సమ్మతము" అని పలికి కూర్చున్నాడు సంజయుడు. సంజయా! నా మాటలలో నీకు మైత్రి తప్ప యుద్ధం అనే మాట వినసడిందా! మాకు మాత్రం యుద్ధం అంటే ఇష్టమా! యుద్ధం చేయకుండా కార్యం సానుకూలమైతే అంతకన్నా కావలసింది ఏముంది! భీమార్జునులు ఎల్లప్పుడూ జనహితమైన పనులు చేస్తారు కాని దుష్కర్మములను చెయ్యరు. సాధారణంగా జనులు దురాశకు పోయి దుఃఖాన్ని కొని తెచ్చుకుంటారు. యుద్ధం దుఃఖాన్ని కాక సుఖాన్ని ఇస్తుందా! సంజయా! మా పెదనాన్న ధృతరాష్ట్రుడు నీతి మార్గాన్ని విడిచి పెట్టి వక్ర మార్గాన్ని నడుస్తూ, మమ్మల్ని మాత్రం చక్కని మార్గంలో నడవమని నీతులు చెపుతున్నాడా! ఎదుటి వారు కూడా తాము నడిచే మార్గంలో నడవమని చెప్పాలి గాని, నాకు మొత్తం కుడుము ఇవ్వండి మీరు మాత్రం న్న ముక్క తీసుకోండి అని చెప్పడం బాగుంటుందా!

ఇప్పుడు మాకు సంపద లేదు. శక్తిలేదు. మమ్ములను పిలిచి ఆదరించడానికి ధృతరాష్ట్రుడు ఏమైనా వెర్రివాడా! ఆయన ప్రవర్తన మాకు కొత్త కాదు. ఆనాడే పెద్దలు చెప్పిన మాటలు వినలేదు. ఈ నాడు వింటాడా! ధృతరాష్ట్రుడికి తన కొడుకు అత్యంత పరాక్రమ వంతుడని నమ్మకం. అతడు విషం తాగమన్నా తాగుతాడు కాని మంచి మాటలు వింటాడా! జూదపు సిరికి ఆశపడకూడదని ఆనాడు విదురుడు చెప్పి మాటలు విని ఉంటే వ్యవహారం ఇంతదూరం వచ్చేది కాదు కదా! ధృతరాష్ట్రుడు తన కుమారులు దుర్యోధనుడు,

అమరనాథ అమర

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
ప్రధమాశ్వాసము

దుశ్శాసనుడు కర్ణుడు చెప్పిన మాటలు వింటాడు కాని మంచి మాటలు వినడు. ఇదీ ధృతరాష్ట్రుని మనస్తత్వము. అది తెలిసీ నువ్వు ఇలా మాట్లాడటం నీ అవివేకమా లేక లౌకికమా! సుయోధనుడు కర్ణుని భుజబలం వలన ఆ రాజ్యం నిష్కటంకం చేసుకోవాలని అనుకుం టున్నాడు. అతను శ్రీకృష్ణుడికి అర్జునుడికి భయపడడు.
భీష్మాదులకు యుద్ధం అంటే తెలియదా! ఆశాపాశము చుట్టుకున్న వారికి యుద్ధం తప్ప వేరొకటి తెలియదు. వారిని గాండీవి కపిధ్వజ కాంతులు గుడ్డివారిగా చెయ్యడం తధ్యం. సంజయా! ముందు మమ్మల్ని మా పరాక్రమాలను పొగిడావు. తరువాత వారితో గెలువలేమని యుద్ధం వద్దు అంటున్నావు. నీ పక్షపాతబుద్ధి విడిచి పెట్టు. మేము యుద్ధంలో కౌరవులను గెలుస్తామో లేదో అది అటుండనీ. నీవు గుణవంతుడవు. మా కోపం పొయ్యేటట్టు మాట్లాడావు. మేము కాడా సహనం వహిస్తాము. మాకు ఎన్ని అవ మానాలు చేసినా అన్నిసహించాము అన్న సంగతి నీకు తెలుసు కదా! ఇంకనూ అలాగే సహిస్తాము. మేము ఎవరికీ కీడు చెయ్యము. మామీద అనుమానం వద్దు. నిజంగా ధృతరాష్ట్రునికి మంచి బుద్ధ పుడితే, మా తో బంధుత్వము కాంక్షిస్తే, జనులందరూ మెచ్చగా, మమ్ములను పిలిపించి గౌరవించి, తన కొడుకులతో మాకు రాజ్యభాగము ఇవ్వమని చెప్పి, మాకు ఇంద్రప్రస్థముగాని వేరే ఒక పట్టణముగాని ఇచ్చి పంపుట ఉచితము కదా! " అని అన్నాడు ధర్మరాజు. సంజయుడు లేచి "ధర్మజా! ఎన్ని తప్పులనైనా సహించి ఓర్పు వహిస్తావని తెలిసి నీకు ఇన్ని మాటలు చెప్పాను. ఇంకా కొన్ని మాటలు చెప్పదలుచు కున్నాను. నీవు నమ్ముకున్న సత్యము అహింస నీకు సర్వసంపదలు. కౌరవులు తమ దుశ్చర్యలతో మీకు రాజ్యం భాగం ఇవ్వకపోయినా, మీకు మాత్రం ఆ నెత్తుటి కూటికన్నా భిక్షాన్నమైనా మేలు కదా! నీవు రాజసూయ యాగం చేసిన పుణ్యాత్ముడవు. అలాంటి నీ చరిత్ర హింసతో కళంకితం కాకూడదు కదా! నీతో మాయాద్యూతం ఆడి, నీ రాజ్యం హరించి, మిమ్మల్ను అడవులకు పంపిన వారిని, నీ ఓర్పుతో, లోకమంతా నిందించేట్టు చేసావు. అడవులలో ఎన్నో కష్టాలు పడ్డావు. అలాంటివాడివి ఈరోజు ఈనీచమైన యుద్ధానికి పాల్పడి, బంధు మిత్రులను చంపుకోడం న్యాయమా! హాలా హలం దిగమింగిన ఆ మహాశివుని తర్వాత, హాలాహలం వంటి కోపాన్ని దిగమింగు కున్న నిన్ను చెప్పుకోవచ్చు. కాబట్టి కోపం విడిచి పెట్టు. నీ కీర్తిసార్ధకం చేసుకో" అని అన్నాడు సంజయుడు. సంజయుడు చెప్పినది అంతా సావధానంగా విన్న ధర్మజుడు సంజయుని చేచి ఇలా అన్నాడు. "సంజయా! నీవు పలికినది అంతా నిజమే. కాని కొన్ని కర్మలు పైకి ధర్మములు గాకనిపించినా అవి లోతుగా చూస్తే అవి అధర్మములే. కొన్ని పనులు మొదట అధర్మములు గా కనిపించినా కొంత కాలం తరువాత ధర్మంగా రూపొందుతాయి. కాబట్టి నన్ను తిట్ట తలచుకుంటే నేను చేసినది అధర్మము అని నిరూపించి తరువాత నన్ను తిట్టు.
నువ్వు చెప్పినట్టు కోపము నివారింపవలసినదే కాదనను. అహింస ఉత్తమ ధర్మము కాని, వంశ నాశకులను, లోకకంటకులను పాపాత్ములను నిర్మూలించుట ధర్మమని పెద్దలు చెప్పగా

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
ప్రధమాశ్వాసము

విన్నాను. యుద్ధము రాజధర్మము అవునో కాదో నీవే చెప్పాలి. ఇది కర్తవ్యము, ఇది కర్తవ్యము కాదు అని చెప్పడానికి మాకు శ్రీకృష్ణుడు ఉన్నాడు. మనకు ఈ వితర్కము ఎందులకు? శ్రీకృష్ణుడు ధర్మము అధర్మము తెలిసినవాడు. కార్యము, ఆకార్యముల నిరూపణ చేయదగినవాడు. ఇది ఉచితము, ఇది అనుచితము అని చెప్పగల దిట్ట. ఇతని మాట మీదనే కదా యదు, భోజ, అంధక, వృష్టి, సృంజయ, కేకయ రాజులు నడచుచున్నారు. ముఖ్యంగా మాకు ఇతని బుద్ధిబలము, ఇతని మాట శిరోధార్యము." అన్నాడు ధర్మరాజు. ఈ మాటలు విన్న శ్రీకృష్ణుడు లేచి "సంజయా! నేను ఎల్లప్పుడూ పాండవుల శుభం కోరుతుంటాను. ధృతరాష్ట్రుడు కూడా తన పుత్రపౌత్రుల మేలుకోరేవాడు. అతనికి కీడు తలపెట్టడం భావ్యంకాదు. అతడు ఇప్పుడు తెలివి తెచ్చుకొని పాండవులను పరామర్శించడానికి నిన్ను పంపాడు. నీవు కూడా నీకు తోచిన ధర్మాన్ని వినయంగా చెప్పావు. నీవుచెప్పిన శాంతి వచనాలు నాకు ఎంతో సంతోషాన్ని కలిగించాయి. మహా భారతము ఉద్యోగ పర్వము ప్రధమాశ్వాసము పైకి చూస్తే అంతా సవ్యంగా ఉన్నప్పటికీ ధర్మరాజు మాటల వలన సంధి పొసగదని తెలుస్తూ ఉంది. ధర్మరాజు మాటకూడా సరి అయినదే! దుర్యోధనుడు దుర్మదాంధుడు. అతని తండ్రి ధృతరాష్ట్రుడు ఎలాంటి వాడో మనకు తెలుసు కదా! ధృతరాష్ట్రుని యొక్క తీసి మాటలు, ఆదరింపు గురించి నీవు ఎంతో గొప్పగా చెప్పావు. వాటితో తృప్తిపడి, పాండవులు తమ రాజ్యభాగము అడగకుండా ఉంటారా! గతాన్ని తవ్వుకోకుండా, ధర్మరాజు ఓర్పువహించి, కౌరవులతో కూడా గౌరవంగా బతకాలనుకుంటున్నారు పాండవులు. అది వారి గొప్పతనము, కారుణ్యము. లోకాచార ప్రకారము సంక్రమించవలసిన తమ తండ్రిరాజ్యభాగము ఇవ్వను అంటే వారు విధిలేక యుద్ధానికి సన్నద్ధం అవడం ద్రోహం అవుతుందా! సంజయా! ఇలా ఒక పక్క అవమానాలు సహిస్తూ, పొగిడించుకుంటూ, దీనంగా బతకడం కంటే, యుద్ధం చెయ్యడమే మేలు అని నాకు అనిపిస్తూ ఉంది. యుద్ధము క్షత్రియులకు ధర్మమా కాదా అని నిన్ను ధర్మజుడు అడిగాడు కదా! ద్విజులకు (అనగా బ్రాహ్మణులు, క్షత్రియులు, వైశ్యులు ఉపనయన అర్హత కల్గినవారు) వారి వారి కర్మములను నిర్దేశించునపుడు, ధర్మశాస్త్రవేత్తలు, క్షత్రియులు ఇవ్వడమేగాని తీసుకొనువారు కాదు, ఒకరిని వేడుకొను వారు కాదు అని చెప్పడం లోకంలో అందరికీ తెలుసు.

పైగా క్షత్రియులు వర్ణాశ్రమ ధర్మములను రక్షింప వలసినవారు. అట్టి క్షత్రియులు నిజధర్మాన్ని వదులుకుంటారా! అదీ కాకుండా, తాము న్యాయంగా సంపాదించుకున్న ఆస్తిని, తమకు కలిగిన సంపదను అనుభవించుచూ ధర్మమార్గములో జీవిస్తున్న వారికి, ఇతరులు అన్యాయము చేస్తే అలాంటి వారి కోసం గదా ఈ ధర్మములు నిర్ణయింపబడినది. అని ఈనాటికీ కోర్టులు అనుసరిస్తున్నాయి. మన కోర్టులలో ఉండే 90 శాతం దావాలు ఇలాంటివే.

సంజయా! ఇప్పుడు నీవు ఇక్కడ పలికిన ధర్మములు కౌరవులకు చెప్ప వలదా! వారే కదా రాబోవు పరిణామాలను విస్మరించి, దుర్మార్గం ప్రవర్తించింది. అదియును కాక, నిండు సభలో,

అమరనాధ అమర

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
ప్రధమాశ్వాసము

వెయ్యిమంది ఎదుట, దుర్మార్గంగా ద్రౌపది వలువలు ఊడదీసిన వారు ఎంతటి తులువలో తెలుస్తూ ఉంది కదా! లోకంలో జూదం ఆడరా! జూదంలో ఓడిపోయిన వారిని ఇలాగే చేస్తున్నారా! చెప్పుసంజయా!" అని నిలదీసాడు కృష్ణుడు. ' శ్రీకృష్ణా! నీవు కూడా ఇలాంటి విషయాలను మనసులో పెట్టుకుంటే కార్యం ఎలా సఫలం అవుతుంది చెప్పు. " అని అన్నాడు సంజయుడు. దానికి మరల కృష్ణుడు "మరి ఆరోజు సభలో భీష్మ, ద్రోణ, కృపాచార్యులు మొదలగు వృద్ధులు ఉన్నారు కదా! వారెందుకు నోరు మెదపలేదు. ఆ ధృతరాష్ట్రుడు కూడా కొడుకులను పల్లెత్తు మాట అనలేదు. ఆ రోజే కనుక ధృతరాష్ట్రుడు వారించి ఉంటే నేనే కాదు లోకం అంతా సంతోషించేది కదా! దుర్మార్గు డైన దుశ్శాసనుడు తిట్టుకుంటూ ద్రౌపదిని నిండు కొలువులోకి ఈడ్చుకొస్తుంటే, మామ గారైన ధృతరాష్ట్రుడు ఎలా సహించగలిగాడు? ద్రౌపది ఏడ్పు అతనికి వినపడలేదా? వినపడ్డా ఎలా ఓర్చుకున్నాడు? ఇప్పుడు తగుదునమ్మా అంటూ వారి క్షేమం కనుక్కోడానికి దూతగా నిన్ను ఎలా పంపాడు?

ఒక స్త్రీని జుట్టుపట్టుకొని సభలోకి ఈడ్చుకొని వస్తే అది మంచిది కాదు అని తెలిసి కూడా సభలో వారంతా మిన్నకుంటే ఆమె తనకు తానే రక్షించుకుంది. అందుకని ఆమెకు అవమానం జరగలేదు. కాబట్టి కౌరవులు బతికిపోయారు. పాండవులు ఇలాంటి అవమానాలు సహించవలసిందేనా! సంజయా! ఆనాడు నువ్వు కూడా సభలో ఉన్నావు కదా! చెవుల్లో శూలాలు పొడిచి నట్టు కర్ణుడు మాట్లాడిన మాటలు నువ్వు వినలేదా! "ఇక్కడ నీ భర్తలు లేరు. వీరు జూదములో నిన్ను ఓడిపోయి నిన్ను విడిచి పెట్టేశారు. ఈ సభలో నీ నచ్చిన మగాడిని భర్తగా వెతుక్కో. " అని నాడు కర్ణుడు అనలేదా! కర్ణుని మాటలు తన హృదయంలో శరముల . మాదిరి నాటుకోగా దుర్భరవేదన అనుభవిస్తున్న ద్రౌపదిని చూచి ఎవరన్నా ఓదార్చారా నువ్వే చెప్పు. అంతే కాక, దుశ్శాసనుడు, "నీకు భర్తలు ఉండీ లేనట్టే. ఇక్కడ పౌరుషం ఉన్న మగాడెవ్వడు?" అని హేళన చేసాడు కదా. నిజమే సంజయా! పాండవులు అప్రయోజకులే. కాని ఆమాటలు అనడం వల్ల వారికి ఏమి ప్రయోజనం కలిగింది. ఆ తరువాత అన్న మాటలు సభలో చెప్పవలసినవి కావు. కాబట్టి ఈ సంధి పొసగదు.

అయినప్పటికినీ, నేను పాండవులను ప్రార్ధించి ఒప్పిస్తాను. హస్తినాపురానికి వస్తాను. కౌరవులకు బుద్ధిచెపుతాను. నామాటలకు ఒప్పుకొని వారు రాజ్యభాగము పాండవులకు ఇస్తే బతికిపోతారు. నా మాటలు మన్నించి, పాండవులకు అన్యాయము చెయ్యరని ఆశిస్తున్నాను. అలా కాకుండా ఏమన్నా కుటిలోపాయములు పన్నితే పాండవ బాణాగ్నికి ఆహుతి అవుతారు. వారి కుటిలత్వము, వారి దురాశ వారిని నాశనం చేస్తుంది. ఇది తథ్యము. సంజయా! మరొక్కమాట సుయోధనుడు రోషంతో కూడిన మహా వృక్షము. అందులో కాండము కర్ణుడు. కొమ్మలు శకుని. వాటికి పుట్టిన దుషులములు దుశ్శాసనుడు. దానికి మూలం వేరు) ధృతరాష్ట్రుడు. కాని ఇక్కడ ధర్మరాజు ధర్మము అనే మహావృక్షము. దానికి కాండము అర్జునుడు. భీముడు శాఖోపశాఖలు. నకులసహదేవులు పుష్పములు, ఫలములు. ఈ మహా వృక్షమునకు మూలము

అమరనాథ అమర

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
ప్రధమాశ్వాసము

సద్బ్రాహ్మణులు, వేదములు. ఈర్ష్యాసూయలు వదలి వీటి రెండింటిలో ఏది మంచిదో నువ్వే చెప్పు! ధృతరాష్ట్రుడు అతని కుమారులు మహారణ్యము అయితే అందులో తిరిగే సింహాలు పాండవులు. సింహాలు లేని అడవిని కొట్టేస్తారు. అడవిని వదని సింహాలు బతకలేవు. కాబట్టి కురుపాండవులు ఒకరిని ఒకరు ఆశ్రయించుకొని జీవించాలి. ధృతరాష్ట్రుడు కూడా పాండవులను తన కుమారుల మాదిరి చూడాలి ఆదరించాలి. అప్పుడు పాండవులు కూడా కౌరవులను అనుసరించుకొ ని ఉంటారు. కావున, ఈ పనిమీద నేను హస్తినా పురము నకు వస్తాను. అతడు నా మాటలకు ఒప్పుకుంటాడో లేదో చూస్తాను దానిని బట్టి కర్తవ్యమును నిర్ణయిస్తాను. ఈవిషయం నీవు ధృ తరాష్ట్రునకు చెప్పు. అని అన్నాడు శ్రీకృష్ణుడు ఆవేశంగా. శ్రీకృష్ణుడు చెప్పిది అంతా విన్నాడు సంజయుడు. "అలా అయితే మరీ మంచిది. నేను వచ్చిన పని సఫలం అయినది అనుకుంటాను." అని భీమార్జున, నకుల సహదేవులను, సాత్యకి, ద్రుపద మహారాజు, విరాటరాజులను చూచి "అయ్యా! అందరూ నాకు అనుజ్ఞ ఇవ్వండి. నేనుపోయి వచ్చెదను నేను పలికిన పలుకులలో ఏమీ తప్పులేదు. కదా! " అని ధర్మరాజు వైపు చూచాడు. దానికి ధర్మజుడు "సంజయా! అందరూ వింటూ ఉండగా నీవు చెప్పిన మాటలలో ఒక్క మాటకూడా అనుచితము అయినది లేదు.

నీ నోటినుండి అవినీతి, అధర్మమైన మాటలు అసలు రావుకదా! మాకు నీవు ఒకటి, విదురుడు ఒకటి కాదు కదా! నీకు ఉన్న వినయము, నేర్పు మరొకరికి ఉంటాయా! నీవు హస్తినాపురమునకు పోయి తాత భీష్మునకు, గురుడు ద్రోణునికి, కృపాచార్యునికి మా నమస్కారములు తెలుపుము. మా తండ్రి ధృతరాష్ట్రునికి నా నమస్కారములు తెలుపుము. సుయోధనుని క్షేమము అడిగానని చెప్పు. దుశ్శాసనుని కుశలము అడిగానని చెప్పు. విదురుని, శల్యుని వినయంగా అడిగానని చెప్పు. నా స్నేహితుడు అశ్వత్థామను అక్కున చేర్చుకున్నాని చెప్పు. బాహ్లికుని, సోమదత్తుని భూరిశ్రవసుని ప్రియంగా పలకరించానని చెప్పు. మరియు అక్కడ ఉన్న వృద్ధులైన రాజులకు, కృతవర్మకు, కర్ణ, శకుని, సైంధవుడు మొదలగు వారికి, మాతో యుద్ధం చెయ్యడానికి వచ్చిన సకలదేశాధీశులకు ఎవ్వరికి తగ్గట్టు వారికి వినయంగా, బంధుప్రీతితో, వాత్సల్యముతో, సముచిత రీతిలో నా ప్రణామములు నా బదులుగా అందజేయుము. దాసదాసీజనములని ఉపేక్షించకుండా, మేము శత్రువులను జయించి, వారిని ఆదరించెదమని చెప్పుము. తరువాత నా తండ్రి ధృతరాష్ట్రుడు సభలో ఉండగా నా మాటలుగా ఈ విధంగా చెప్పుము.

"అనఘా! నీ దయవలన మేము సుఖంగా ఉన్నాము. మాకు మా బాల్యములోనే మా తండ్రిగారి రాజ్యభాగము మాకు ఇచ్చి మమ్ములను దయతో కాపాడావు. నీవు శంతనుని వంశమును కాపాడుతున్నావు. ఈనాడు కూడా నీ ఇష్టప్రకారము పొందు చేసి, అధర్మమును, చావును తొలగించిన, ఈ జనము, రాజులు బ్రాహ్మణులు నిన్ను ప్రస్తుతిస్తారు కదా! మా తాత భీష్మునితో "ఇంత అవమానము జరిగినా పాండవులు

అమరనాథ అమర్

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
ప్రధమాశ్వాసము

శాంతికాముకులు అనీ, యుద్ధము అనే మాట తల పెట్టరని" చెప్పుము. సుయోధనునితో "మేము అత్యంత బలవంతులమై కూడా, రాజ్యమునుండి వెళ్లగొట్టిన మీ వెర్రితనము, అడవులలో కూడా మమ్ము లను బాధలు పెట్టిన దురుసు తనము, నిండు సభలో పాండవ పత్నిని అవమానించిన మీ తులువతనము ధర్మరాజు సహించాడు" అని చెప్పు. అతనిని అతని సోదరులను అనవసర యుద్ధములో మరణించవద్దని చెప్పుము. "ఇతరుల సొత్తుకు ఆశించ కుండా, వారి రాజ్యభాగము వారికి ఇచ్చి, అందరం కలిసి బతుకుదాము" అని చెప్పు. మేము యుద్ధము జోలికి పోకుండా పొందు కోరుట తనకే మేలు అని చెప్పుము.

సుయోధనునికి అతని దురాశ గురించి ఎవరూ చెప్పకపోవడం వలన నేను చెప్పవలసి వచ్చినది. సుయోధనుని వైపు మహావీరులు ఉండవచ్చు. కాని మా పక్క ధర్మం ఉంది. ధర్మస్వరూపుడైన శ్రీకృష్ణుడు ఉన్నాడు. కాబట్టి మమ్మల్ని యుద్ధంలో గెలవడం కష్టం. నేను భీమార్జునులకే కాదు, సుయోధనునికూడా పెద్ద వాడినే. కాబట్టి నా మాట మన్నించి, నా శాంతి మార్గాన్ని సాగనిచ్చి, యుద్ధం జోలికి పోకుండా, ఎవరి రాజ్యం వారు అనుభవిస్తూ, అందరం సుఖంగా ఉందాము. ఇది పెద్దలకు, ప్రజలకు, బుద్ధిమంతులకు ఎంతో సంతోషాన్ని కలుగచేస్తుంది. ఒక వేళ మాకు అర్ధరాజ్యం ఇవ్వలేకపోతే కుశస్థలము, వృక్షస్థలము, వాసంతి, వారణావతము, ఇచ్చి మా అన్నదమ్ములకు నిలువ నీడ కల్పించమని చెప్పుము. దాని వలన సర్వజనములకు శాంతి, బంధుమిత్రులకు, సౌభాగ్యము కలుగుతుందని చెప్పు. దాని వలన, కురు, పాంచాల, యాదవ, మాత్స్య దేశముల వారు పరస్పర ప్రీతిపాత్రులై బ్రతుకుదురు అని చెప్పుము. ఇవి అన్నియు నా పెదతండ్రి ధృతరాష్ట్రునకు, సుయోధనునికి విశధంగా చెప్పుము." అని పలికాడు ధర్మరాజు. దానికి సంజయుడు "దేవా! మీరు ఆనతిచ్చిన ప్రకారము చేస్తాను. మీ తండ్రిగారు నీకు, నీ తమ్ములకు, వాసుదేవునకు ప్రియం కలిగేట్టు చేస్తాడు అని విశ్వసిస్తున్నాను." అని అన్నాడు.

అర్జునుడు సంజయుని చూచి "మిత్రమా! నీవు నాకు బాల్య మిత్రుడవు. నీ మంచిదనము మాకు తెలియదా! ఆనాడు ధర్మరాజు దయాగుణము అనే అంకుశంతోనే భీముడు అనే మత్తగజాన్ని ఆపగలిగాడు. ఈరోజూ అదే జరుగుతోంది. ఇంక సుయోధనునికి విచారం ఎందుకుంటుంది చెప్పు. వెళ్లిరా!" అని పలికాడు. అందరి దగ్గర సెలవు తీసుకొని సంజయుడు హస్తినాపురమునకు ప్రయాణమయ్యాడు.

మహా భారతము
ఉద్యోగపర్వము ప్రధమాశ్వాసము సంపూర్ణము .

www.sanatanadharm.com

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

వైశంపాయనుడు జనమేజయునకు మహాభారత కధను ఈ విధంగా చెప్పసాగాడు.

ఆ ప్రకారము సంజయుడు ధర్మజుని వద్ద సెలవు తీసుకొని ఉపప్లావ్యము వదలి హస్తినాపురము చేరుకున్నాడు. ధృతరాష్ట్రుని అంతఃపురమునకు వెళ్లాడు. అతనిని దర్శించాడు. ధృతరాష్ట్రుడు అతనిని సమ్మానించి తన పక్కన కూర్చోపెట్టుకొని జరిగిన విషయములు చెప్పమని అడిగాడు. సంజయుడు ఇలా చెప్పసాగాడు. ' మహారాజా! ధర్మరాజు మీ క్షేమసమాచారములు, నీ పుత్రుల క్షేమములు అడిగాడు." అని చెప్పాడు.

"సంజయా! ధర్మరాజుకు క్షేమమే కదా! అతని అన్నదమ్ములందరూ క్షేమంగా ఉన్నారా! అతని బంధువులు, మిత్రులు, మంత్రులు అతని యెడల ప్రీతితో మెలగుతున్నారా!" అని అడిగాడు. " దేవా! మీ దయవలన అందరూ క్షేమంగా ఉన్నారు. ధర్మజునికి అహింస, ధర్మచింతన మెండు కదా. అతను తన భుజ బలం కన్నా ధర్మాన్ని, దైవాన్ని ఎక్కువగా నమ్ముతాడు. అతడు భారం నీ మీద పెట్టాడు. నీవు నీ కొడుకును నమ్ముకుంటావు. నీ కొడుకు కర్ణుడు, శకుని మాటలు నమ్ముతాడు. వారి అధీనంలో ఉంటాడు. కడుపుకు అన్నం తినే వారు నీ కొడుకులు చేసే దుర్మార్గాలు చూస్తూ ఊరుకుంటారా ! నీవు ఒక్కడివే కొడుకులను కన్నావా! లోకంలో ఎవరికీ కొడుకులు లేరా! కొడుకులు దుర్మార్గులయితే వారికి బుద్ధిచెప్పవలదా! నీ మాదిరి చూస్తూ ఊరుకుంటారా! ప్రజలంతా నిన్ను తిడుతుంటే వినలేక నా చెవులు తూట్లు పడుతున్నాయి. నువ్వు, నీ కొడుకు సుయోధనుడు, దుశ్శాసనుడు, శకుని ఎలా ఆడిస్తే అలా ఆడుతున్నారు. పాండవులు సహిస్తున్నారు కాబట్టి సరిపోయింది లేకపోతే లేకపోతే నువ్వు నీ కుమారులు నాశనం అయి ఉండేవారు. నువ్వు, నీ కొడుకులు ధర్మరాజు శాంతగుణాన్ని భయం గా అనుకుంటున్నారు. అది తప్పు. అతడు తన తమ్ములను అదుపులో పెడుతున్నాడు కాబట్టి మీరు బతికిపోతున్నారు.

అతడే కనుక ఆగ్రహిస్తే మీరు మిగలరు. దేవా! జూదం ఆడిన రోజే అవినీతికి బీజం పడింది. అది కార్చిచ్చులాగా పాకిపోయింది. ధర్మరాజు మెత్తని పులి. నువ్వు నీ కొడుకు చేసే అకృత్యాలకు లోకులంతా నిన్ను నీ కొడుకులను నిందించేటట్టు చేస్తున్నాడు. కాని ఏమీ ఎరగనట్టు ఉంటాడు. అవసరం వచ్చినపుడు తిరగబడతాడు. అప్పుడు అతనిని ఎవరూ ఆపలేరు. అది సరే ప్రయాణ బడలికవలన ఒళ్లంతా నొప్పులుగా ఉన్నాయి. రేపు సభలో అని వివరిస్తాను." అని సంజయుడు వెళ్లిపోయాడు. ధృతరాష్ట్రుడు వెంటనే విదురుని పిలిపించాడు. విదురుడు రాగానే అతనిని పక్కన కూర్చోపెట్టుకొని ఇలా అన్నాడు. "విదురా! సంజయుడు ఉపప్లావ్యమునుండి వచ్చాడు.నన్ను తిట్టిన తిట్టు తిట్టకుండా తిట్టాడు. రేపు వస్తానని వెళ్లాడు. మనసంతా వికలంగా ఉంది నిద్రపట్టడం లేదు." . అని అన్నాడు.

దానికి విదురుడు ధృతరాష్ట్రునితో ఇలా అన్నాడు. "ధృతరాష్ట్రా! బలవంతుని చేతిలో దెబ్బలుతిన్న బలహీనుడు, డబ్బు పోగొట్టు కున్నవాడు, ఇతరుల డబ్బు ఎప్పుడు అపహరిద్దామా అని కాచుకొని ఉన్నవాడు, కామంతో కైపెక్కినవాడు, నీలాగే

అమరనాథ అమర్

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

నిద్రపట్టక బాధపడతారు. వీటిలో నీకు ఏ దోషం ఉంది? ఇతరుల ధనం నీవు ఒక్కడివే అనుభవించాలని అనుకుంటున్నావు కదా! అందుకే నీకు నిద్రపట్టడం లేదు." " అదికాదు విదురా! అసలు ధర్మరాజు ఏమన్నాడో తెలియలేదు. అందుకే నిద్రపట్టడం లేదు." అని అన్నాడు ధృతరాష్ట్రుడు. "ధృతరాష్ట్రా! బలవంతుని చేతిలో దెబ్బలుతిన్న బలహీనుడు, డబ్బు పోగోట్టుకున్నవాడు, ఇతరుల డబ్బు ఎప్పుడు అపహరిద్దామా అని కాచుకొని ఉన్నవాడు, కామంతో కైపెక్కినవాడు, నీలాగే నిద్రపట్టక బాధపడతారు. నీలో వీటిలో ఏ దోషం ఉంది? ఇతరుల ధనం నీవు ఒక్కడివే అనుభవించాలని అనుకుంటున్నావు కదా! అందుకే నీకు నిద్రపట్టడం లేదు."

" అదికాదు విదురా! అసలు ధర్మరాజు ఏమన్నాడో తెలియలేదు. అందుకే నిద్రపట్టడం లేదు." అని అన్నాడు ధృతరాష్ట్రుడు. " రాజా! నీకు ధర్మరాజు నీకు బంధువు హితుడు. నీ సేవకుడు. పైగా అతడు శాంతమూర్తి. వినయ వివేకశీలి. అతడు తప్పు మాట్లాడతాడా! నువ్వు నీ కొడుకే కదా వారికి అన్యాయం చేసి నానా బాధలకు గురి చేసింది. ఇప్పటికన్నా వారి రాజ్యభాగం వారికి ఇచ్చి న్యాయం చెయ్యి. నువ్వు నీ రాజ్య భారాన్ని శకుని, కర్ణుడు, దుశ్శాసనుని మీద మోపావు అది మంచిది కాదు. ధర్మరాజు కూడా నీవు తన పెదనాన్నవని మీరు చేసిన దుర్మార్గాలు అన్ని ఓపికతో సహించాడు. అది నీకూ తెలుసు." అని అన్నాడు విదురుడు. " విదురా! రేపు సంజయుడు చెప్పబోవు మాటలు విని మనకు ఏది క్షేమకరమో అది నాచేతచేయించు. ఇప్పుడు నా మనసుకు శాంతము కలిగేటట్టు నీ వచనామృతము నామీద కురిపించు" అన్నాడు ధృతరాష్ట్రుడు. అప్పుడు విదురుడు ధృతరాష్ట్రుడితో ఇలా చెప్పసాగాడు. (దీనినే విదుర నీతి అంటారు).

"రాజా! ప్రతి వాడూ లోకం తనను నిందించే పనులు చేయరాదు. లోకహితమైన కార్యాలు ఆచరించాలి. పరుల సంపదకు ఈర్ష్యపడక, నలుగురితో కలిసిమెలిసి బతకాలి.

కోపగించుకోవడం, పరుల మాటలకు పొంగిపోవడం, గర్వించడం, ఎంత ఉన్నా తృప్తిలేక పోవడం, దురభిమానము, ఏపనీ చేయకపోవడం దుర్జనుల లక్షణాలు. తనను పాలించే రాజునూ, లోకాన్ని పాలించే భగవంతుడిని, కట్టుకున్న భార్యను, బంధువులను సముచితంగా ఆదరించని వాడికి ఏపని చేసినా సత్ఫలితాన్ని ఇవ్వదు. ఉపాయము తెలియని వారు, తమను ప్రేమించే వారిని ఇష్టపడరు. తాము అంటే ఇష్టం లేని వారి వెంట పడతారు. తమ కంటే ఎదుటివాడు బలవంతుడని తెలిసి వారి మీదికి వెళతాడు. ధనమూ, విద్య, వంశము మంచివారికి అణకువను, గౌరవాన్ని కలిగిస్తే, చెడ్డవారికి మదాన్ని గర్వాన్ని కలుగచేస్తుంది. ఒక బాణం ఒకడిని బాధిస్తుంది లేకపోతే తప్పిపోతుంది. కాని ఒకని నీతి, సమయస్ఫూర్తి అతని శత్రువును నాశనం చేస్తుంది.

తాను ఒక్కడే తినడము, అందరూ నిద్రపోతున్నప్పుడు తాను ఒంటరిగా ఆలోచించడం, ఒంటరిగా ప్రయాణం చెయ్యడం మంచిది కాదు. లోకంలో

అమరనాథ్ అమర్

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

సత్యము ను మించిన గుణము మరొకటి లేదు. చాలామంది క్షమించే గుణాన్ని చేతగాని తనం గా భావిస్తారు. కాని క్షమాగుణాన్ని మించిన ధర్మము మరొకటి లేదు. పరుషవాక్యములు మాట్లాడక పోవడం, పాపపు పనులు చెయ్యక పోవడం వలన మనిషి ఉత్తముడు అవుతాడు. బలవంతుడై కూడా శాంతంగా ఉండేవాడు, పేదవాడయికూడా దానం చేసేవాడు, పుణ్యపురుషుడు అనిపించుకుంటాడు. న్యాయార్జితమైన ధనాన్ని అర్హులకు ఇవ్వకపోవడం, అనర్హులకు దానం చెయ్యడం వలన కీడు కలుగుతుంది. పరస్త్రీ వ్యామోహం, మద్యపానము, వేటాడటం, పరుషంగా మాట్లాడటం, పోట్లాడటం, డబ్బువృధాగా ఖర్చుచెయ్యడం అనునవి సప్తవ్యసనములు. విజ్ఞులు వీటియందు ఆసక్తిచూపరు.

తనకు ఉచితమైన దుస్తులు ధరించడం, తనను తాను పొగుడుకోక పోవడం, ఒకరికి దానమిచ్చి ఎందుకు ఇచ్చానా అని బాధపడటం, కష్టకాలంలో కూడా ధర్మం తప్పకపోవడం మంచి నడవడి అనిపించుకుంటుంది. స్నేహం చేసినా, మాట్లాడినా, పోట్లాడినా, తనకు సమానమైన వారి తోనే చెయ్యాలి గాని తమకంటే అధికులతో గాని అల్పులతో గాని చేయరాదు. తనకు ఉన్నదానిలో పరులకు పెట్టి తాను తినడం మంచిది. అడిగితే శత్రువుకైనా ఇవ్వడం మంచిది. ఎక్కువ కష్టపడి కొంచెం సుఖపడటం మంచిది. మంచివారు పొగడ్తలకు పొంగిపోకుండా పరులకు మేలు చేస్తారు. కీడు చేయరు. నేను చెప్పిన పై లక్షణాలు అన్ని ధర్మరాజులో ఉన్నాయి. నీవు పాండవులను పెంచి పెద్దచేసావు. ఇప్పుడు వారిని నిరాదరణకు గురి చేసావు. కాబట్టి వారి రాజ్యభాగము వారికి ఇచ్చి నీకొడుకులతో పాటు వారిని కూడా ఆదరించడం ఉచితము. మీరు వారు ఒక్కటిగా ఉన్నంత

కాలము మీ వైపు దేవతలుకూడా కన్నెత్తి కూడా చూడలేరు." అని అన్నాడు విదురుడు. ఆ మాటలు విన్న ధృతరాష్ట్రుడు విదురునితో "అయితే ఇప్పుడు నన్ను ఏమి చెయ్యమంటావు?" అని అడిగాడు. దానికి విదురుడు "అలా అడిగితే నేను ఏమని చెప్పను, ఉన్న మాట చెప్పడం తప్ప. రాజ్యం దక్కింది కదా అని నీ తమ్ముని కొడుకులకు భాగము కూడా నువ్వే మింగెయ్యాలని చూస్తున్నావు. ఇది ఎట్లుందంటే చేప ఎరతోపాటు గాలంకూడా మించినట్టుంది. బాగా పండకుండా పండును కోస్తే రుచిగా ఉండక పోగా విత్తనానికి కూడా పనికిరాదు.

పరుల ధనానికి, పరుల విద్యకు, పరుల పరాక్రమానికి ఈర్ష్య పడేవాడు ఏ రోగం లేకుండానే బాధపడుతుంటాడు. ఎదుటి వాడికి ప్రియంగా మాట్లాడ లేకపోతే నోరుమూసుకొని కూర్చోవాలి. మనం మాట్లాడే మాటల వలననే చెలిమి -పగ, తెలివి - కలత, ధర్మము - పాపము, కీర్తి -అపకీర్తి కలుగుతాయి. కాబట్టి మంచి మాటలు మాట్లాడటం అలవర్చుకోవాలి. ఒక చెట్టును గొడ్డలితో నరికినా మరల చిగురిస్తుంది కాని మాటలతో చెడిన కార్యము బాగుపడదు. శరీరమునకు అయిన గాయములను మాన్పవచ్చుకాని మాటలతో మనసుకు

అమరనాథ అమర్

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

అయిన గాయం మాన్పలేము. రాజా! ధర్మరాజు నోట ఇప్పటిదాకా ఒక్క పరుషమైన మాట రాలేదు. కాని నీ కొడుకులు అత్యంత నీచంగా మాట్లాడిన మాటలు నీవు వింటున్నావు కదా! చేటు కాలము దాపురిస్తే చెడ్డ మాటలు తియ్యగా ఉంటాయి. చెడ్డ వాళ్లు చేసే పనులు వారికి మంచిగానే తోస్తాయి. కాని మనసు మాత్రం అవి చెడ్డ పనులు అని నిశ్చయిస్తుంది. నీ బుద్ధి పాండవుల తో విరోధం కోరుతూ ఉంది. ఏం చేస్తాం. ధర్మనిరతుడైన ధర్మజుడు తన సంపదకు దూరమగుట న్యాయమా! అతడు నీ పెద్దతనాన్ని గౌరవిస్తున్నాడు. ఎన్ని పుణ్యకార్యాలుచేసినా, అవి ధర్మవర్తనకు సరికావు. ధర్మ వర్తనునికి ఇహలోకంలో కీర్తి ఎంతకాలం ఉంటుందో అంతకాలం పరలోకంలో పుణ్యలోకాలు కలుగుతాయి.

పూర్వము ప్రహ్లాదుడు రాక్షస కులంలో జన్మించినా, ధర్మం తప్పలేదు. తన కొడుకు విరోచనుడికి, అంగిరసుడు అనే బ్రాహ్మణుని కుమారునికి ఒక వివాదం వస్తే, ప్రహ్లాదుడు తన కొడుకు అని కూడా చూడకుండా, అంగిరసుడుకి అనుకూలంగా తీర్పుచెప్పాడు. కాబట్టి నీవు కూడా ధర్మం తప్పకుండా నీకొడుకుల మీద పక్షపాతం వదలి ఇరువురికి సంధి చెయ్యి. దాని వలన ఇరువురూ ఆపదలు లేకుండా సుఖంగా ఉంటారు. పెద్దవాళ్లు లేని సభ ఒకసభకాదు. అలాగే న్యాయం మాట్లాడలేని పెద్దలు పెద్దలు కాదు ధర్మాచరణలో సత్యం లేకపోతే అది ధర్మమేకాదు. ఏదో ఒక మిషమీద చెప్పే మాట సత్యమూకాదు. నీతి మార్గంలో బతకడం ఉత్తమము. శౌర్యముతో సంపదలు పొందుట మధ్యమము. భారంగా బతుకు లాగడం అధమము. నీతి తప్పి చరించేవారిని ఉత్తములు మెచ్చుకుంటారా! నీ పుత్రులు ఎల్లప్పుడూ యుద్ధోన్మాదంలో ఉరకలు వేస్తుంటారు. దానికి తోడు కర్ణుడు అగ్ని కి ఆజ్యం పోస్తుంటాడు. నీకేమో నీతి అంటే పట్టదు. పాండవులు అనవసరంగా యుద్ధానికి కాలు దువ్వరు. ఎదుటివాడు కయ్యానికి వస్తే వాడిని విడిచి పెట్టరు.

పాండవులు నిన్ను తమ తండ్రిమాదిరి గౌరవిస్తున్నారు. నువ్వు కూడా వారిని నీ కన్నకొడుకులతో సమానంగా చూడటం మంచిది. మహారాజా! మేలు చేసిన వాడికి కీడు చేస్తే, వాడి శవాన్ని కుక్కలు కూడా తాకవు. కాబట్టి చేసిన మేలు మరవడం మహా పాపము. నీ తమ్ముడు పాండురాజు నీకు పరమ భక్తుడు. పాండురాజు కుమారులు పాండవులు కూడా నీకు ఎంతో మేలు చేసారు. వారిని ఆదరించడం మంచిది. ప్రతి మనిషి జీవితంలో సుఖ దుఃఖాలు సర్వసాధారణం. వాటి గురించి దుఃఖించడం ఎందుకు. దుఃఖము వలన బలం తగ్గుతుంది. శరీరం కృశిస్తుంది. మతి చెడుతుంది. రోగం వస్తుంది. అది శత్రువులకు బలం చేకూరుస్తుంది. కాబట్టి దుఃఖించడం మానుకో. " అని అన్నాడు విదురుడు. దానికి ధృతరాష్ట్రుడు విదురునితో "విదురా! నేను ధర్మతనయుడిని నా మాటలతో చేతలతో బాధించాను. దాని వలన నా కొడుకులకు
మరణం తథ్యం. కాబట్టి నాకు దుఃఖం కలగదా! ఆ దుఃఖం కలగకుండా ఉండే మార్గం చెప్పు. " అని అన్నాడు ధృతరాష్ట్రుడు. దానికి విదురుడు ఈ విధంగా చెప్పసాగాడు."

అమరనాథ్ అమర్

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

మహారాజా! ముందు నువ్వు లోభం విడిచి పెట్టు. ఇంద్రియములను అదుపులో పెట్టుకో. మనశ్శాంతి అదే లభిస్తుంది. జ్ఞాతి వైరం వదలి పెట్టు. గోవులను అపహరించడం, బ్రాహ్మణులను అవమానించడం, స్త్రీలను అవమానించడం నివారించు. అన్నదమ్ములు అందరూ కలిసి ఉండేట్టు చూడు. ఎందుకంటే ఒకే చెట్టు ఉంటే దానిని ఎవరన్నా కూల్చవచ్చు. అదే చెట్లు గుంపుగా ఉంటే పెను గాలులు కూడా ఏమీ చెయ్యలేవు. అలాగే అన్నదమ్ములు అందరూ కలిసి ఉంటే శత్రువులు కూడా ఏమీ చెయ్యలేరు. కాబట్టి కౌరవులు పాండవులు కలిసి మెలిసి ఉంటే శత్రువులు ఏమీ చెయ్యలేరు. అరణ్య అజ్ఞాతవాసములతో అలసి యున్న పాండుకుమారులను పిలిపించి వారి రాజ్యభాగము వారికి పంచి ఇమ్ము. నీ కొడుకులను బతికించుకో. జూదం ఆడుతున్న రోజే అది తగదని నీకు చెప్పాను. నా మాటలు నీకు రుచించలేదు.

అందుకే మరల చెపుతున్నాను. నువ్వు కాకుల వంటి నీ కొడుకులను నమ్ముకొని నెమళ్ల వంటి పాండవులను వదలివేసావు. ఈరోజు నీ ప్రాణం మీదికి వచ్చింది. తల్లడిల్లిపోతున్నావు. కుల నాశకుడు కొడుకైనా వదలివేయమన్నారు. ఇప్పుడు నువ్వు నీ కొడుకు సుయోధనుని వదలినందువలన నష్టం ఏముంది. అది అటు ఉండనీ. ఒక్క విషయం ఆలోచించు. భీష్ముడు ధర్మరాజు, అర్జునుడు కర్ణుడు, భీముడు సుయోధనుడు, నీ మనుమలు లక్ష్మణ కుమారుడు అభిమన్యుడు, గురువులు ద్రోణుడు ద్రుపదుడు, వారి వారి బంధుమిత్రులు నిన్ను సేవిస్తూ ఉంటే, నీ వైభవం ఎంతగా వెలిగి పోతుందో ఆలోచించు. అసలే మీకు శత్రువులే ఉండరు." అన్నాడు విదురుడు. " విదురా! నువ్వు చెప్పిన మాటలు బాగున్నాయి కాని నా కొడుకులను విడువలేను. ధర్మం జయిస్తుంది." అని అన్నాడు ధృతరాష్ట్రుడు. " రాజా! పోనీ నీవు నా కొడుకులను విడిచి పెట్టనవసరం లేదు కాని పాండవులను ఎందుకు దూరం చేసుకుంటావు. నీ కొడుకులను ఒప్పించి పాండవులకు కూడా కొన్ని చిన్న చిన్న పల్లెలను ఇప్పించు. యుద్ధం నివారించడానికి నీ కొడుకులను విడిచి పెట్టమన్నాను. అలా కాకపోతే పాండవులతో సంధి చేసుకో. రెండూ ఒకటే కదా! మనిషికి చావు అనేది ఎలాగైనా తప్పదు. యుద్ధం కాకపోతే మరొక కారణంతో చావు వస్తుంది. ఎన్ని భోగాలు అనుభవించిన మహా రాజులైనా చావు తప్పించుకోలేరు కదా! కాబట్టి బాగా ఆలోచించు. ధర్మరాజును దూరం చేసుకోకు. నీ కొడుకులను ఒప్పించి పాండవులతో సంధి చేసుకో." అని విదురుడు పలికాడు. ఆ మాటలు విన్న ధృతరాష్ట్రుడు "విదురా! నీవు చెప్పిన మాటలు చాలా బాగున్నాయి. ఆ ప్రకారమే చేస్తాను." అని అన్నాడు. విదురుడు చాలా సంతోషించాడు. "రాజా! ఆ మాట మీదనే ఉండు. నీ కొడుకులను చూచి మరల మనసు మార్చు కోకుండా, పాండవులతో సంధి చేసుకో. " అని అన్నాడు. మరునాడు ధృతరాష్ట్రుడు కొలువు కూటమునకు వెళ్లాడు. భీష్ముడు, ద్రోణుడు, కృపాచార్యుడు, అశ్వత్థామ, విదురుడు,

బాహ్లికుడు, సోమదత్తుడు, భూరిశ్రవుడు, సుయోధనుడు, దుశ్శాసనుడు, మొదలగు కుమారులు సభా ప్రాంగణములో కూర్చుని ఉన్నారు. సంజయుడు

అమరనాథ్ అమర

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

వచ్చి ధృతరాష్ట్రుని అనుమతితో సభను ఉద్దేశించి ఇలా అన్నాడు. " దేవా! మీరు ఆదేశించిన మేరకు నేను ఉపప్లావ్యమునకు వెళ్లాను. ధర్మరాజును చూచాను. ధర్మరాజు అందరిని పేరు పేరునా యోగ క్షేమములు విచారించాడు. నేను కృష్ణార్జునులను కలిసాను. శ్రీ కృష్ణుడు నాతో ఇలా అన్నాడు. "సంజయా! అజాత శత్రువైన ధర్మరాజుకు కోపం వస్తే నీటిలో నిప్పుపుడుతుంది. మీరు దానిని ఆర్పలేరు. యుద్ధం అనివార్యం అయింది. కాబట్టి మీరు అందరూ మీకు ఉన్న సమస్తసంపదలు యోగ్యులైన వారికి పంచి పెట్టి, బంధుమిత్రులతో సంతోషంగా గడపండి. అన్ని భోగాలను అనుభవించి యుద్ధానికి బయలుదేరండి. ప్రాణాలు అరిచేతిలో పెట్టుకోండి. నాడు నిండు సభలో పాండురాజు కోడలు ద్రౌపది "గోవిందా! నన్ను రక్షించు" అని అరిచిన అరుపు ఇంకా నాకు వినిపిస్తూనే ఉంది. అది నేను తీర్చలేని అప్పు. ఆ అప్పు తీర్చడానికే నేను అర్జుననునికి సారధ్యం.

వహిస్తున్నాను. అర్జునుడు గాండీవం ఎక్కుపెడతాడు. ఇంక మీరు ఎక్కడికి పోతారు" అని కృష్ణుడు అన్నాడు. అప్పుడు అర్జునుడు నాతో ఇలా అన్నాడు. "సంజయా! ధర్మరాజు రాజ్యంలో భాగం అడిగాడు. ఇవ్వకపోతే మరోమాట లేదు. ఇప్పటిదాకా దుర్యోధనుడు చేసిన అకృత్యాలకు నేను, భీముడు బదులు తీరు కుంటాము. దుర్యోధనుడు అంపశయ్యమీద యుద్ధభూమిలో పరుండక పోతే ధర్మరాజు వనవాసకాలంలో భూతల శయనం చేసినప్పటి ఆయాసం తీరుతుందా! భీముడు గదతీసుకొని యుద్ధభూమిలో వీరవిహారం చేస్తుంటే సుయోధనుడు రాజ్యభాగము ఇవ్వక ఏమి చేస్తాడు? నకుల సహదేవులు, సాత్యకి, అభిమన్యుడు యుద్ధ భూమిలో వీరవిహారం చేస్తూ శత్రుసేనలను చంపడం చూచి సుయోధనుడు సంధి చేస్తాడు. శాంతిస్తాడు. కౌరవులు మాటలతో సంధి చేయరు. కేవలం యుద్ధంతోనే మాట వింటారు.

సుయోధనుడు యుద్ధంలో మరణించిన తరువాత, భీష్ముని మీదికి శిఖండి ఉరికినప్పుడైనా కౌరవులు సంధి చెయ్యక తప్పదు కదా! ధృష్టద్యుమ్నుడు క్రోధంతో ద్రోణుని మీదికి యుద్ధానికి దిగడం చూచికాని మీరు యుద్ధం విరమించరు కదా! సుయోధనుడు మహాత్ముడైన శ్రీకృష్ణుడిని కూడా లక్ష్యపెట్టడు. ఇంక నా సంగతి చెప్పేదేముంది. అయినా ఇందులో సుయోధనుని తప్పు ఏమీ లేదు! సంజయా! మేము భీష్మునికి, ద్రోణునికి, కృపునికి నమస్కరించి యుద్ధానికి దిగుతాము. అన్యాయంగా మా రాజ్యాన్ని కోల్పోయి, అరణ్య, అజ్ఞాత వాసములు గడిపి, న్యాయంగా మా రాజ్యభాగము కోరుతున్న మమ్ములను కౌరవులు ఓడిస్తే ధర్మం ఓడిపోయినట్లే. అంతేకాని మేము చేసేది తప్పుకాదు. మాముందు శ్రీకృష్ణుడు ఉన్నాడు. గెలుపు మాదే. సందేహం లేదు. కర్ణుడితో సహ కౌరవులను సంహరించి మా రాజ్యభాగం తీసుకుంటాం. ఈవిషయములను నీవు నిండు పేరోలగమున పెద్దల అందరి ముందు ధృతరాష్ట్రునకు చెప్పు. ఈ మాటలు విన్న భీష్ముడు, ద్రోణుడు, కృపాశ్వత్థామలు, విదురుడు,

శల్యుడు విని ఏమి నిర్ణయిస్తారో, అదే జరుగుతుంది. సుయోధనాదులు ఆయుష్మంతులవుతారు" అని అర్జునుడు అన్నాడని సంజయుడు

అమరనాథ అమర్

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

ధృ తరాష్ట్రునితో చెప్పాడు. ఈ మాటలు విన్న భీష్ముడు సుయోధనుని చూచి ఇలా అన్నాడు "కుమారా! అర్జునుడు, శ్రీకృష్ణుడు నరనారాయణులు. ప్రతి యుగంలోనూ అవతరిస్తుంటారు. అధర్మాన్ని జయిస్తారు. ధర్మం ప్రతిష్టిస్తారు. పౌలోములను, కాలకేయులను, నివాత కవచులను చంపారు. నరనారాయణుడు ఒకే శక్తి. రెండుగా విడిపోయారు. వారు యుద్ధానికి దిగితే మనకే కాదు ఆ హరునికైనా గెలవడం సాధ్యం కాదు. శ్రీకృష్ణుడు సారధ్యం వహించే రధం పైన అర్జునుడు గాండీవం ఎక్కుపెట్టిన నాడు నీకు ఆ విషయం తెలుస్తుంది లే. అయినా సుయోధనా! నువ్వు నా మాటలకు భయపడవు. నీకు ఏది తోస్తే అది చేస్తావు. నీలాంటి గర్విష్టిని ఏమంటాము! ఈ నాడు నువ్వు నామాటలు వినక పోతే యుద్ధ సమయంలో నీవు మా అందరి మరణ వార్తలు వినవలసి వస్తుంది. నువ్వు దుర్మార్గులైన దుశ్శాసన, కర్ణ, శకుని మాటలు తప్ప మా మాటలు వినవు కదా! " అని అంటున్న భీష్ముని చూచి కర్ణుడు ఇలా అన్నాడు.

" మీరు ఇట్లు మాట్లాడ తగునా! నేను ఏమీ చేసాను? సుయోధనుని కొలువులో ఉంటున్నాను. ఆయన పెట్టిన అన్నం తింటున్నాను. నాకు తోచిన మాటలు చెపుతున్నాను. నేను ఎప్పుడైనా ధృతరాష్ట్రుని సతీ, పుత్ర, పౌత్రులకు హితము కలిగిస్తాను. నేను కాని పనులు చేస్తే సుయోధనుడు నన్ను ఇంతటి వాడిని గా ఎందుకు చేస్తాడు. నిండిన సభలో తమరు ఇలా మాట్లాడ తగునా? " అని పలికాడు కర్ణుడు. దానికి భీష్ముడు ఇలా అన్నాడు. "ధృతరాష్ట్రా! ఈ కర్ణుడు పాండవులలో ఒకరితో నైనా ఇసుమంత పోలడు. వీడు పాండవులను గెలుస్తాను అని ప్రగల్భాలు పలుకుతాడా! వీడిని నమ్ముకొని సుయోధనుడు పాండవులతో శత్రుత్వము వహించాడు. పాండవులలో ప్రతి ఒక్కరూ ఎన్నో విజయాలు పొందారు. వీడు ఒక్క విజయం ఐనా పొందాడా? వీడి తమ్ముడిని అర్జునుడు వాడి కళ్ల ముందే చంపితే ఏమీ చెయ్యలేక పోయాడు. అర్జునుడు పశువులను మళ్లించుకుపోతుంటే వీడు కూడా అక్కడ ఉన్నాడు కదా! ఏమి చేసాడు? ఘోషయాత్రలో నీ కొడుకును ఓడింప చేసాడు. ఈ దుర్మార్గుడు ఇప్పుడు నోటికొచ్చినట్టు మాట్లాడుతున్నాడు. నీవు ఆ మాటలకు తల ఊపుతున్నావు." అని అన్నాడు భీష్ముడు.

అప్పుడు ద్రోణుడు లేచి "మహారాజా! భీష్ముడు అటు పాండవులకు, ఇటు కౌరవులకు కావలసిన వాడు. ఆప్తుడు. కాబట్టి వారితో సంధి చేసుకొనుట మంచిది. అర్జునుడు అన్నంత పనీ చేస్తాడు. ఖాండవ వన దహనము మొదలుకొని అతను చేసిన వీర కృత్యాలు మనం మననం చేసుకొనడం మంచిది. ఎందరో విల్లు అమ్ములు ధరించారు. ఎంతో మంది యుద్ధాలు చేసారు. కాని విజయుడు అని అతనికే పేరు వచ్చింది. ఆలోచించండి. " అని పలికాడు.

భీష్మ, ద్రోణుడు పలికిన పలుకులు విననట్టే ఉన్నాడు ధృతరాష్ట్రుడు. వారికి తగినసమాధానం కూడా చెప్పలేదు. సంజయుడి వైపు చూచి "సంజయా! ధర్మరాజు మనగురించి, మన సైన్యముగురించి ఏమనుకుంటున్నాడు? మన సైన్యము గురించి అతనికి తెలుసా! అతడి వైపు ఎవరెవరు ఉన్నారు?" అని అడిగాడు. ఆ మాటలువిన్న సంజయుడు తన

అమరనాథ అమర

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

మనసులో "అయ్యో! ఇదేమిటి! ధృతరాష్ట్రుడు ఇంతటి వెర్రివాడా పాండవులకు ఎవరు సాయం ఉన్నారు అని అడుగుతున్నాడు ఇతనికి ఎంత చెప్పినా ప్రయోజనము లేదు" అని అనుకొని "దేవా! మరల చెపుతున్నాను. ధర్మరాజు తమతో సంధి చేసుకోవలెనని అనుకుంటున్నాడు. మీరు కనుక అతనికి రాజ్యంలో సగభాగం ఇస్తే ఎలాంటి కీడు తలపెట్టడు. యుద్ధమే వస్తే అతను ఎవరినీ లక్ష్యపెట్టడు. అయినా దేవా! నీకు తెలియని వాళ్లు పాండవుల పక్షమున ఎవరున్నారు. బకుడిని, హిడింబుడిని, కీచకుడిని చంపిన భీముడు అక్కడ ఉన్నాడు. పాలాక్షుని ఓడించిన అర్జునుడు వారి పక్షంలో ఉన్నాడు. నకుల సహదేవులు వారి పక్షాన ఉన్నారు. ద్రౌపది కొడుకులు, సుభద్ర కొడుకు అభిమన్యుడు వారి పక్షాన ఉన్నారు. శ్రీకృష్ణుని తమ్ముడు సాత్యకి వారి పక్షాన ఉన్నాడు. ద్రౌపదీ సోదరులు వారి పక్షాన ఉన్నారు. ద్రుపదుడు, విరాటుడు, అతని తమ్ములు, ఐదుగురు కేకయ రాజులు, జరాసంధుని కుమారుడు సహదేవుడు, జయత్సేనుడు, శిశుపాలుని కుమారులు ధృష్టకేతుడు, వృషభుడు, యాదవ రాజు చేకితానుడు, శైబ్యుడు మొదలగు యోధులు వారి పక్షాన ఉన్నారు. ఇంకా భీముని కుమారుడు మాయావిద్యా విశారదుడు ఘటోత్కచుడు వారి పక్షాన ఉన్నాడు. ఇంకా తూర్పు వైపు నుండి, ఉత్తర దేశమునుండి రాజులు ధర్మరాజుకు సాయంగా ఉన్నారు. అందరి కన్నా మిన్న. శ్రీకృష్ణుడు వారి పక్షాన ఉన్నాడు. ఇంక మన మీదికి దండెత్తి రావడానికి ధర్మరాజుకు ఇంకా ఎవరుకావాలి? " అని అన్నాడు సంజయుడు.

అవును సంజయా! నీవు చెప్పింది వాస్తవము. బలంతో పోలిస్తే వారంతా ఒక ఎత్తు. ఒక్క భీముడు ఒక ఎత్తు. ఆ భీముడిని తల్చు కుంటేనే భయం వేస్తోంది. అతడిని ఎదుర్కొనేవాడు మనలో ఎవరున్నారు? ఏమిటో! ఈ భీముడు చిన్నప్పుడు కూడా నా మాట వినేవాడుకాదు. భీముడి చేత చిన్నప్పటి నుండి బాధలు పడుతూ కూడా మా వాళ్లు కయ్యాని కాలు దువ్వుతున్నారు. భీముడు జరాసంధుడిని ఒక్క వేటుతో చంపాడు. వాడికి ఏ ఆయుధమూ అక్కరలేదు. చేతులతోనే అందరిని చంపగలడు. అగ్నికి వాయువు తోడైనట్టు భీమునికి పక్కన అర్జునుడు ఉన్నాడు. ఇంక చెప్పేదేముంది. సంజయా! అర్జునునితో సమానంగా యుద్ధం చెయ్యగల వీరుడిని మనం చూచామా! పైగా అతనికి సారధిగా శ్రీకృష్ణుడు. ఈవిధంగా భీముడు, అర్జునుడు, శ్రీకృష్ణుడు ముగ్గురూ ఒకటిగా చేరితే వారిని తట్టుకోడం ఎవరి తరమవుతుంది. కౌరవ సేనను దహించి వేస్తారు.

భీమార్జునుల గురించి భీష్మ, ద్రోణులకు తెలిసినంతగా ఎవరికీ తెలియదు. వాళ్ల సంగతి తెలిసి కూడా మన మీద అభిమానంతో మన వైపు యుద్ధం చేస్తారు. భీష్మ, ద్రోణులకు కురు, పాండవులు సమానమే కదా! నేను నా కుమారులకు నొక్కి చెప్పలేకపోతున్నాను. మొదట నుండి విదురుడు ఏమి చెపుతున్నాడో అదే జరుగుతూ ఉంది. సంజయా! నేనేమి చెయ్యాలోచెప్పు. నాకేది దారి. నాకు ఎవ్వరు శరణ్యము. ధర్మరాజు వినయవంతుడు, వివేకశీలి. అతని అన్నదమ్ములు భీమార్జునులు. అతనికి అండగా ద్రుపదుడు, విరాటుడు ఉన్నారు. అలాంటి ధర్మరాజును గెలవాలనుకోడం మిడతలు పోయి మంటలలో పడటం

అమరనాథ అమర్

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

లాంటిది. కాబట్టి పాండవులతో యుద్ధంసంభవిస్తే వంశ నాశనం తప్పదు. శాంతి పొందటం మేలు. నాకుమారులకు చెప్పడానికి ప్రయత్నిస్తాను." అని అన్నాడు ధృతరాష్ట్రుడు.

అప్పుడు సంజయుడు "దేవా! తమరు చెప్పినమాట చాలా మంచిది. ఆనాడు నీవు పాండవులను వదిలేసావు. ఈనాడు వారిని దగ్గరకు చేర్చుకో. దేవా! మీరు పాండవులను రాజ్య భ్రష్టులను చేసినప్పుడు వారు మిమ్మల్ని వదలి వెళ్లిపోయారా లేదే! ఘోష యాత్రలో సుయోధనుని గంధర్వుని బారినుండి విడిపించలేదా! వారు ఏనాడూ నీ మాట అతిక్రమించరు. వారిని పిలిపించండి. వారు కోపం విడిచి పెట్టి మీతో కలిసిపోతారు." అని అన్నాడు సంజయుడు. ఆ మాటలు విన్న సుయోధనుడు తండ్రితో ఇలాఅన్నాడు. తండ్రీ! మీరు చెప్పిన మాటలు చిత్రముగా నున్నవి. ఎక్కడో అడవులలో అష్టకష్టములు పడుతున్న వారిని శ్రీకృష్ణుడు తీసుకు వచ్చి మరి కొంతమంది పిరికి వాళ్లను కూర్చినంత మాత్రాన పాండవులు యుద్ధం చేయగలరా! రాజా! నీకు ఇంతటి భీతి ఎందులకు? మా బల పరాక్రమములను తక్కువగా చూడకు. మేమే గెలుస్తాము.

పరశురాముని గెలిచిన అత్యంత పరాక్రమ వంతుడు భీష్ముడు ఉండగా పాండవులు ఎంత? మా గురువు కృపాచార్యుడు ద్రోణుడు సామాన్యులా! ఈశ్వర వర ప్రసాదితుడు అశ్వత్థామ సామాన్యుడా! సహజ కవచకుండలములతో శోభిల్లుచున్న కర్ణుని ఎదిరించేవాడు పాండవులలో ఎవరున్నారో చెప్పు! వీరు కాక బాహ్లీకుడు, సోమదత్తుడు, సింధురాజు, గాంధార రాజు మహా వీరులు కారా! వీరంతా మన పక్క ఉండగా పాండవులకు మన వంక తేరిపార చూడటానికి ధైర్యం ఉందా చెప్పండి. మీరు ఏ మాత్రం సందేహించకండి. మేమే మాత్రం వారికి అడుగులకు మడుగులొత్తము. పారిపోము. యుద్ధం చేస్తాము. ఇదే నా నిశ్చితాభిప్రాయం. మన కులములో మాకు తలవంపులు తేకండి. మా చేత బాధలు పడ్డవాళ్లు మా మీదికి దండెత్తి వస్తే పారిపోవడం పిరికితనం అవుతుంది కాని సఖ్యం కాదు కదా! మీరు వారిని బతిమాలుకుంటూ మా చావును కోరుకుంటూ విలపించితే నేనేమని అనగలను. తండ్రీ! నీవు భీముని అత్యంత బలవంతుడు అని పొగిడావు. కాని అతడు నాతో సమానం కాగలడా! భీముడే కాదు నాతో సమానంగా గదా యుద్ధం చెయ్యగలవాడు ముల్లోకాలలో లేడు. ఆ భీముని నేనే చంపుతాను. భీముడు చనిపోతే ఇంక పాండవ సేనలో యుద్ధం చేసే వాడేలేడు. ఇదంతా తెలిసి ధర్మరాజు తనకు ఐదు ఊళ్లు ఇమ్మని ప్రాధేయపడుతున్నాడు. కర్ణుని వద్ద ఉన్న శక్తి అర్జునుని చంపుతుంది. భీష్మాదుల వద్ద ఉన్న అత్యంత శక్తి వంతమైన శరములు పాండవ సేనను నాశనం చేస్తాయి ఇంక నీ కుమారులు అత్యంత శక్తి మంతులు కారా! మనకు పదకొండు అక్షౌహిణుల సైన్యము ఉంది. వారికి ఏడు అక్షౌహిణులు మాత్రమే ఉంది. ఇవన్నీ ఆలోచించకుండా ఎందులకు భయపడుతున్నావు. దుఃఖిస్తున్నావు." అని సంజయుని చూచి సుయోధనుడు "సంజయా! ఇంతకూ అల్లరి మూకలను సమకూర్చుకున్న ఆ ధర్మరాజు ఏమంటాడో చెప్పు విందాము" అని అన్నాడు.

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

సంజయుడు ఇలా చెప్పసాగాడు. "సుయోధనా! పాండవులు యుద్ధం అనగానే ఏదో పెళ్లికి వెళ్లినట్టు అనుకుంటున్నారు. యుద్ధం అంటే అస్సలు భయపడటం లేదు. అర్జునుని గాండీవము, పాశుపతాస్త్రము, భీముని గదా యుద్ధము నమ్మి వారు యుద్ధానికి దిగుతున్నారు." అని చెప్పి ధృతరాష్ట్రుని చూచి "దేవా! వారి మాటలను బట్టి భీష్ముడు శిఖండి వంతు, ద్రోణుడు ధృష్టద్యుమ్నుని వంతు, దుర్యోధనుడు అతని తమ్ములు భీముని వంతు, మీలోని యువకులంతా అభిమన్యుని వంతు, శకుని, సైంధవుడు, అశ్వత్థామ కర్ణుడు మొదలగు మహావీరులు అర్జునుని వంతు, కృతవర్మ సాత్యకి వంతు, సోమదత్తుడు, చేకితానుడు అనే యాదవరాజు వంతు. అని నిర్ణయించుకున్నారు. నకుల సహదేవులు శకునిని చంపుతారు. ధర్మరాజు శల్యుడిని సంహరిస్తాడు. వారు ఇలా అనుకుంటున్నారు. ఇంక మీకు ఎలా తోస్తే అలా చెయ్యండి. " అని అన్నాడు సంజయుడు. దానికి ధృతరాష్ట్రుడు "అయ్యో! ఇంక నాకు దిక్కు ఎవరు? నా కొడుకులను ఎవరు రక్షిస్తారు? ధర్మరాజు శ్రీకృష్ణుడు ఉన్న సైన్యాన్ని నాకొడుకు లక్ష్య పెట్టక పోవడం నా ఖర్మ. సంజయా! ఇంక చాలు ఏమీ చెప్పకు. ఎలా జరగాలంటే అలా జరుగుతుంది. " అని దుఃఖిస్తున్న తండ్రిని చూచి సుయోధనుడు "తండ్రీ! మేము పాండవులు ఒకే చోట పుట్టి పెరిగాము కదా! మా కంటే వారు ఎలా బలవంతులు అవుతారు. నువ్వు ఎప్పుడూ పాండవులను పొగుడుతుంటావు! ఎందుకు! ఈ రాజ్యం మాది. మాకే చెందాలని భగవంతుడునిర్ణయించాడు. ఎందుకు బాధపడతారు!" అని అన్నాడు. దానికి ధృతరాష్ట్రుడు సంజయుని చూచి "చూచావా సంజయా! నాకొడుకు పిచ్చి పిచ్చి గా మాట్లాడుతున్నాడు. అది సరే కాని పాండవుల వైపు, వారిని రెచ్చగొట్టి యుద్ధానికి పురి కొల్పుతున్నవారు ఎవరు" అని అడిగాడు.

దానికి సంజయుడు "దేవా! ధృష్టద్యుమ్నుడు తన మాటలతో పాండవులలో ఉన్న అగ్నిని ప్రజ్వలింపచేస్తుంటాడు. తాను ఒక్కడే కౌరవ సైన్యము నంతనూ హతమారుస్తాను అని అంటాడు. దానికి ధర్మరాజు కూడా నీవు అన్నత పనీ చేస్తావు అని అంటాడు. అప్పుడు ధృష్టద్యు మ్నుడు నన్ను చూచి సంజయా! మహేశ్వరుడు, ఇంద్రుని అనుగ్రహం పొందిన మా అర్జునునితో సరిపోలు వారు మీ వారిలో ఎవ్వరున్నారు. కాబట్టి మీవారిని మా ధర్మరాజు శరణువేడి బతకమని చెప్పు. అని అన్నాడు." అని సంజయుడు ధృతరాష్ట్రునితో చెప్పాడు.

అది విని ధృతరాష్ట్రుడు తన కుమారుడు సుయోధనుని చూచి "కుమారా! నీకు నీ వారికి సగం రాజ్యం చాలదా! మిగిలిన సగం ధర్మరాజుకు ఇచ్చి ప్రశాంతంగా బతకవచ్చు కదా! యుద్ధం నాకే కాదు. భీష్ముడు మొదలైన పెద్దలకు ఎవరికీ ఇష్టం లేదు. ధర్మరాజుతో కలిసి బతకడం మనకందరికీ శ్రేయస్కరం. అసలు నీకు కర్ణుడు శకుని మాటలు ఎందుకు చెవికి ఎక్కుతాయి. పెద్దల మాటలు ఎందుకు వినవు." అని అన్న ధృతరాష్ట్రుని మాటలకు కోపించి సుయోధనుడు "నా మాటలు ద్రోణాదులు ఒప్పుకోనడం

అమరనాథ్ అమర్

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

లేదు. వారిని పెట్టుకొని ఎలా యుద్ధం చేస్తాను? నేను కర్ణుడు, దుశ్శాసనుడుని వెంట పెట్టుకొని యుద్ధం చేస్తాను. పాండువులను జయిస్తాను. సూదిమొన మోపినంత మేర భూమి కూడా పాండవులకు ఇవ్వను ఇది నా నిశ్చయము" అని పలికాడు సుయోధనుడు. "కుమారా! నామాట విని యుద్ధం మానవయ్యా. కనీసం భీముడు తన గదాయుద్ధంలో నిన్ను నీ సైన్యాన్ని చించి చెండాడు తున్నప్పుడన్నా నా మాట వింటావా! అర్జునుడు తన గాండీవంతో నీ సేనను చంపుతుంటే నైనా నా మాట వింటావా!

కుమారా! పాండవులకు దైవ శక్తి తోడుగా ఉంది. నీకు కేవలంమానవ శక్తి ఉంది. అర్జునుడు అగ్నిదేవుని వలన తన పతాకాన్ని, అక్షయతూణీరాన్ని, పొందాడు. అదీకాక పాండవులను యముడు, వాయువు, ఇంద్రుడు, అశ్వినీదేవతలు కాపాడుతుంటారు. కాబట్టి నీ పక్షాన ఉన్న భీష్మ, ద్రోణులు వారిని గెలవడం కష్టం కదా! అంతదాకా ఎందుకు! ఒక్క అర్జునుడు దేవతలందరికి సమానం కదా! దేవతలకే శక్యం కాని రాక్షసులను అతను చంపాడు కదా! కాబట్టి కుమారా! శాంతి ఒక్కటే ప్రస్తుత కర్తవ్యం. కాబట్టి కుమారా వైరం మాని శాంతి చేసుకో. " అని హితోపదేశం చేసాడు ధృతరాష్ట్రుడు. ఆ మాటలు విన్న సుయోధనుడు తండ్రితో ఇలా అన్నాడు. "తండ్రీ! వారికి దేవతలు సాయం వస్తారు అని అన వద్దు. దేవత్వం అంటే ఏమిటి? రాగద్వేషాలకు అతీతం కదా! దేవతలు ఎవరి వైపూ పక్షపాతం వహించరు. అలా కాక దేవతలు పక్షపాత బుద్ధితో వ్యవహరిస్తే వారికి దేవత్వం సిద్ధించదు. కాబట్టి పాండవులకు దేవతలు సాయం చేస్తారు అనడం సరికాదు. అసలు పాండవులకు దేవతలు తోడుగా ఉంటే పన్నెండేళ్లు అడవులలో కష్టాలు పడతారా చెప్పండి. తండ్రీ! నాకే కోపం వస్తే ఏ దేవతలూ వారిని రక్షించలేరు. నేనేదో గర్వంతో మాట్లాడుతున్నాను అని తలంపకు. నేను చెప్పేదంతా నిజం. ఆత్మస్తుతి పురుషలక్షణం కాదని నాకూ తెలుసు.

ధర్మతనయులు, ద్రుపదుడు మొదలగు పాంచాలురు, విరాటుడు అతని తమ్ములు, కుమారులు, వాసుదేవుడు మొదలగు యాదవులు, కేకయ, పాండ్య, మాగధ, చైద్య, ప్రముఖ వీరులు అందరూ నా బారిన పడి అణిగారి పోవడం మీరు చెవులారా వింటారు. పై చెప్పిన వారి తేజము, ధైర్యము, పరాక్రమము నాతో సాటి రావు. పితామహుడు, ద్రోణుడు, కృపుడు, అశ్వత్థామ మొదలగు మహావీరులకు అస్త్ర,శస్త్ర విషయములలో ఏమేమి తెలుసునో అవి అన్నియు నాకు తెలుసు." అని పలికాడు సుయోధనుడు. అదే సయమంలో కర్ణుడు సుయోధనుడితో ఇలా అన్నాడు. "మిత్రమా! నాకు మా గురువుగారి కోపం కారణంగా అస్త్రాస్త్ర శస్త్రములు గుర్తుకు రావు అని లోకులు అంటారు కాని అసలు విషయం వారికి తెలియదు. తరువాత ఆ మహానుభావుడు నన్ను కరుణించి నాకు వాటి స్ఫురణను ప్రసాదించాడు.

కావున నాకు ఉన్న అస్త్రశస్త్ర సంపద అఖండితము. దేవతలకు కూడా నన్ను గెలవడం సాధ్యం కాదు. ఇంక ఆ అర్జునుడు ఒక లెక్కా! నేను పాండవులను గెలుస్తాను ఇది తథ్యం" అన్నాడు

అమరనాథ్ అపిరి

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

కర్ణుడు. అప్పుడు భీష్ముడు లేచి కర్ణా! యముని ప్రేరణతో నువ్వు ఇలా మాట్లాడుతున్నావు నిన్ను వారించడం మా తరం కాదు. ఏమీ పాండవులు యుద్ధంలో కూలి పోతారా! అనవసరంగా వాగకు. నోరు నొప్పెడుతుంది. దేవేంద్రుడు నీకు ఇచ్చిన శక్తితో అర్జునుడు కూలిపోతాడు అనుకుంటున్నావేమో! ఆ శక్తి శ్రీకృష్ణుడి చేతిలో ముక్కలు అవుతుంది. అర్జునుడి కొరకు నీ వద్ద ఉన్న అన్ని శస్త్రాస్త్రాలు అన్నింటినీ శ్రీకృష్ణుడు నాశనం చేస్తాడు. ధృతరాష్ట్రా! దాయాదులు కలిసి ఉంటే అందరూ సంతోషంగా ఉంటారు. వారు విడిపోతే సమస్తం కోల్పోతారు. కాబట్టి ధర్మరాజుతో సంధి చేసుకో. " అని అన్నాడు. తరువాత ధృతరాష్ట్రుడు సుయోధనునితో "నాయనా సుయోధనా! భీష్ముడి మాటలు పాటించు. ధర్మరాజును విడువకు. వారి రాజ్యభాగము వారికి ఇచ్చి సంధి చేసుకో" అని అన్నాడు. కాని సుయోధనుడు ఆ మాటలు విననట్లే ఉన్నాడు. అప్పుడు. ధృతరాష్ట్రుని కి కోపం వచ్చింది. "సుయోధనా! ఏమి మాట్లాడవు. అర్జునుడు ఒక్కడూ విజృంభించి పశువులను విడిపించి నప్పుడు నీ సైన్యం పారిపోలేదా! నువ్వు కర్ణుడు అక్కడే ఉన్నారు కదా! అప్పుడు ఏమి చేసారు? కర్ణా! ఇది పశువులనుపట్టుకున్నప్పటి సమరంకాదు! ఇప్పుడు శ్రీకృష్ణుడు రధ సారథిగా అర్జునుడు, పక్కనే గదతో భీముడు విజృం భించు యుద్ధం. వాళ్లను ఎదుర్కొనడం నీ తరం కాదు. వారితో యుద్ధంలో చచ్చి మంచి సేవకుడు అనే పేరు సంపాదిస్తావు. అదే నీకు మిగిలేది. నీ ప్రోద్బలంతో సుయోధనుని చావుకు దగ్గర చేస్తున్నావు." అని అన్నాడు.

దానికి కర్ణుడు సుయోధనుని చూచి విరక్తితో "రాజా! ఈ భీష్ముడు పలికిన పలుకులు నా మనసులు కలచి వేస్తున్నాయి. ఈ భీష్ముడు చచ్చేవరకు నేను యుద్ధభూమిలో అడుగు పెట్టను. ఆ తరువాత నా ప్రతాపం చూపిస్తాను." అని శస్త్రసన్యాసము చేసిన కర్ణుడు ఇంక అక్కడ ఉండకుండలేక కొలువు కూటము విడిచి వెళ్లిపోయాడు. అప్పుడు భీష్ముడు నవ్వుతూ "అమ్మో సుయోధనా! ఇంతటి మహావీరుడు అలిగితే ఎలాగా! పాండవులు బతక గలరా! కుమారా! నీవు ఈ కర్ణుని అండ చూచుకొని యుద్ధానికి దిగుతావు. అప్పుడు చూద్దువు గాని మా పరాక్రమములలో వ్యత్యాసము. సుయోధనా! నేను, నా వెంట ద్రోణుడు, బాహ్లికుడు కలిసి శత్రువులను నాశనం చేస్తాము. అది నువ్వు చూడు." అని అన్నాడు. కాని సుయోధనుడు కర్ణుని మీద పక్షపాత బుద్ధితో ఇలా అన్నాడు. "తెలిసో తెలియకో అందరూ పాండవులు గెలుస్తారు అని అంటున్నారు. మొదట్లో నిన్ను, ద్రోణుడిని, బాహ్లికుడిని నమ్ముకొని యుద్ధానికి దిగాను. కాని ఇప్పుడు చెపుతున్నాను! నాకు కర్ణుడు, దుశ్శాసనుడు ఉంటే ఎవరి అండా అక్కరలేదు. నేను, వారు ఇద్దరూ ఉంటే విజయం మాదే! " అని అన్నాడు సుయోధనుడు. తన కుమారుడి మాటలకు ఏమీ అనలేక ధృతరాష్ట్రుడు విదు రుని చూచి ఇలా అన్నాడు "విదురా! నా కుమారుడు కర్ణునితో కలిసి మృత్యుపాశములలో చిక్కు కున్నాడు. ఈ సమయంలో ఏమి చెయ్యాలో చెప్పు." అని అడిగాడు." మహారాజా! మన వాళ్లు ఇలా దుర్బలులయి వారిలో వారే ఇలా పోట్లాడుకుంటూ ఉంటే అది అర్జునునికి కార్యసాధనకు అనుకూలం కాదా! కాబట్టి

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

అనవసరమైన మాటలు కట్టిపెట్టి పాండవులను పిలిపించి సంధి చేసుకోండి. " అని అన్నాడు విదురుడు. తరువాత ధృతరాష్ట్రుడు సంజయుని చూచి "సంజయా! నీవు మరలి వచ్చునపుడు అర్జునుడు నీతో ఏమన్నాడో చెప్పు! " అని అడిగాడు. దానికి సంజయుడు ఇలా అన్నాడు. "దేవా! నేను వచ్చునపుడు అర్జునుడు మీ అందరికి చెప్పమని అన్న మాటలను వివరిస్తాను.

"సంజయా! ధర్మరాజు స్వయంగా మాకు రావలసిన రాజ్యభాగం ఇవ్వమని కోరుతున్నాడు. దర్పంతో వారు ఇవ్వక పోతే వారిని యుద్ధంలో చంపడం తప్పదు." అని అన్నాడు. ఆ మాటలు విన్న ధృతరాష్ట్రుడు ఆరోజుకు సభ ముగించాడు. అందరూ వెళ్లిపోయారు. ధృతరాష్ట్రుడు మాత్రమే ఉన్నారు. " సంజయా! నీకు ఇరు పక్షములలో ఉన్న వీరులందరూ తెలుసు యుద్ధమేవస్తే ఎవరు గెలుస్తారో ఊహిచగలవా! " అని అడిగాడు. " దేవా! ఈ విషయం నన్ను అడగటం కన్నా గాంధారిని, మీ తండ్రి వ్యాసుడిని, అడగటం మంచిది. వారిని పిలిపించండి. " అని అన్నాడు. వెంటనే ధృతరాష్ట్రుడు తన తండ్రి వ్యాసుని ధ్యానించాడు. | . గాంధారిని పిలిపించాడు. వ్యాసుడు సంజయుని చూచి "సంజయా! నీకు అన్ని తెలుసు. నేను వినేట్టు ధృతరాష్ట్రుడు అడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పు." అని అడిగాడు.

సంజయుడు వ్యాసునికి నమస్కరించి ఇలా అన్నాడు "ధృతరాష్ట్రా! నీవు పాండవుల సేనకు కౌరవ సేనకు గల తారతమ్య గురించి అడిగావు. పాండవుల పక్షాన శ్రీకృష్ణుడు ఉన్నాడు అతని తో సమానమైన వాడు కౌరవ పక్షంలో ఎవరున్నారో చెప్పు. పాండవులకు బలము శ్రీకృష్ణుడే. సమస్తలోకములు ఒకపక్క శ్రీకృష్ణుడు ఒక పక్క ఉంటే శ్రీకృష్ణుడే గెలుస్తాడు సత్యం, ధర్మం, న్యాయం ఎక్కడ ఉంటుందో అక్కడ శ్రీకృ ష్ణుడు ఉంటాడు. శ్రీకృష్ణుడు ఉన్నచోట జయం ఉంటుంది. శ్రీకృష్ణుని ఆశ్రయించిన వారికి జయము తప్పదు." అని అన్నాడు సంజయుడు. "సంజయా! శ్రీకృష్ణుని గురించి నాకు తెలియక పోవడానికి నీకు తెలియడానికి కారణమేమి?" అని అడిగాడు. దానికి సంజయుడు ఇలా అన్నాడు. "లోకంలో విద్య, అవిద్య అని రెండు ఉన్నాయి. అవిద్య తో అలమటిస్తున్నవారు తమోగుణం ప్రధానంగా కలవారు విష్ణువును గురించి తెలుసుకోలేరు. విద్యా, వినయ భూషితుడు విష్ణువును గురించి తెలుసుకుంటాడు." అని అన్నాడు. " విద్య అనగా నేమి! ఏ విద్య వలన నీవు విష్ణువు గురించి తెలుసుకున్నావు? అవిద్య ఎలా ఉంటుంది వివరంగా చెప్పు." అని అడిగాడు ధృతరాష్ట్రుడు. సంజయుడు ఇలా చెప్పసాగాడు. "దేవా! ప్రతి మనిషికి సత్వ, రజస్తమోగుణములు ప్రధానంగా ఉంటాయి. నేను వాటికి లోబడను. నిర్వికారంగా పక్షపాత రహితంగా ఉంటాను. పవిత్రభావనతో ధర్మంగా ప్రవర్తిస్తాను. దీనినే విద్య అంటారు. దీని వలననే నేను విష్ణువును తెలుసుకున్నాను. నీకు గాని, వేరు ఎవరికైనా గాని విష్ణువును తెలుసు కోడానికి ఇది ఒక్కటే మార్గం. వేరు మార్గం లేదు. పై చెప్పినది కానిది, దానికి భిన్నంగా ఉన్నది అవిద్య అంటారు." అని అన్నాడు సంజయుడు. పక్కనే ఉన్న కొడుకు సుయోధనుని చూచి ధృతరాష్ట్రుడు "నాయనా సుయోధనా! సంజయుడు మనకు ఆప్తుడు శ్రేయోభిలాషి. అతని మాట విను. శ్రీకృష్ణుని

అమరనాథ అమర్

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
ద్వితీయాశ్వాసము

ఆ శ్రయించు. నీవు, నీ తమ్ములు, నీ కుమారులు సుఖంగా ఉండండి. " అని అన్నాడు. దానికి సుయోధనుడు "తండ్రీ! ఈ లోకాలు సర్వనాశనం అయినా సరే నేను ధైర్యం వదలను. ఎవరినీ శరణు వేడను." అని అన్నాడు.

"గాంధారీ! విన్నావా నీ కుమారుని మాటలు. వీడు ఒక దురభిమాని. నీతి బాహ్యుడు. గర్విష్టి. అసూయా ద్వేషాలు మాని నా మాట వినడు. వీడు చెడిపోతాడు. వీడికి బతుకు లేదు." అని అన్నాడు నిర్వేదంగా. నీ గాంధారి సుయోధనునితో ఇలా చెప్పింది. "కుమారా సుయోధనా! నీ ఐశ్వర్యములు, సంపదలు, రాజ్యము, నీ ఆయుష్షు ఎందుకు వదులుకుంటావురా! దైవం భీముని రూపంలో వచ్చి నిన్ను చంపుతుందిరా! నీలాంటి అవినీతిపరుడు కూడా ఉంటాడా!" అని పలికింది. వ్యాసుడు ధృతరాష్ట్రుని చూచి "నీకు శ్రీకృష్ణుడు అంటే భక్తి. అందుకే సంజయుని రాయబారిగా పంపావు. మంచి పని చేసావు. సంజయుని మాట విని శ్రీకృష్ణుని ఆశ్రయించు. రాగద్వేషాలు వదిలిపెట్టు. ఏకాగ్ర త్తంతో ఆరాధించిన వారికి శ్రీకృష్ణుడు చేరువ అవుతాడు. కామక్రోధములతో అలమటించే వారికి అతను దూరంగా ఉంటాడు." అని పలికాడు వ్యాసుడు. "మీరు చెప్పినట్లే చేస్తాను." అని అన్నాడు ధృతరాష్ట్రుడు.

"సంజయా! శ్రీ కృష్ణునికి వాసుదేవుడు అనే పేరు ఎలా వచ్చింది అని అడిగాడు ధృతరాష్ట్రుడు. దానికి సంజయుడు "దేవా! శ్రీకృష్ణుడు అంతటా ఉంటాడు. అన్ని అతనిలో ఉంటాయి. అందువలన అతనికి వాసుదేవుడు అని పేరు వచ్చింది. ఇంద్రియనిగ్రహంతో అతనిని ధ్యానిస్తే అతను వశం అవుతాడు. నీవు కూడా అన్ని చింతలను వదిలిపెట్టి శ్రీకృష్ణుని ఆశ్రయించు." అని అన్నాడు. అప్పుడు ధృతరాష్ట్రుడు "వ్యాసమహర్షి! నేను కూడా శ్రీ కృష్ణుని శరణు వేడుతాను. కాని నాకు నేత్రములు లేవు. శ్రీకృష్ణుని దివ్యమంగళ విగ్రహమును దర్శించలేను. నిరంతరము శ్రీకృష్ణుని సన్నిధానములో ఉండి అతనిని సేవించుచున్న వారు ఎంతటి పుణ్యాత్ములోకదా! " అని విచారించాడు. అంతట వ్యాసుడు వెళ్లిపోయాడు. దుర్యోధనుడు, సంజయుడు, గాంధారి కూడా తమ తమ నివాసములకు వెళ్లారు.

మహా భారతము ఉద్యోగపర్వము ద్వితీయాశ్వాసము సంపూర్ణము.

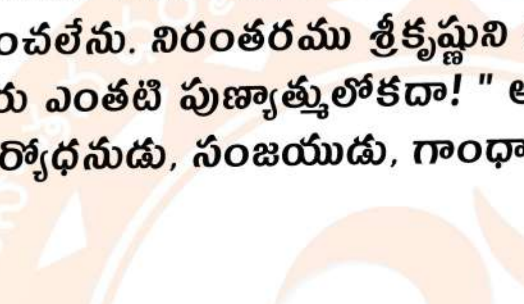

www.sanatanadharm.com అమరనథ్ అమర్

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
తృతీయ అధ్యాయము

వైశంపాయన మహర్షి జనమేజయునకు మహా భారత కధను ఈ విధంగా చెప్పసాగాడు. సంజయుడు ధర్మరాజు వద్ద సెలవు తీసుకొని హస్తినాపురమునకు ప్రయాణమైన తరువాత, ధర్మరాజు మరునాడు తన తమ్ములతోనూ, సామంత రాజులతోనూ సమావేశమయ్యాడు. "మనము అందరం శ్రీకృష్ణుని వద్దకు పోయి ఆయనను హస్తినాపురమునకు రాయబారిగా వెళ్లవలసిందిగా ప్రార్ధిస్తాము. దీని వలన యుద్ధం నివారించే అవకాశం ఉంది. యుద్ధములో ఒకరిని ఒకరం చంపుకొనే దురవస్థ తప్పుతుంది." అని పలికాడు. తరువాత అందరూ శ్రీకృష్ణుని వద్దకు వెళ్లారు.

శ్రీకృష్ణుని చూచి ధర్మజుడు దేవా! మా తండ్రి పాండురాజు మాకు నిన్ను పెద్ద దిక్కుగా చూపాడు. నీవు మాకు మిత్రుడవు. ఆ మిత్రత్వమును పురస్కరించుకొని నీవు మా ప్రతినిధిగా హస్తినకు రాయబారిగా వెళ్లాలి. నీమాట సుయోధనుడు వింటాడని మా విశ్వాసము. మాకూ రాజ్యప్రాప్తి కలుగుతుంది. నీకు నీ పుత్రులు ప్రద్యుమ్నుడు మొదలగు కుమారులు ఎలాగో మేమూ అలాగే. మమ్మల్ని దయతో కాపాడు." అని అర్ధించాడు. ఆ మాటలకు శ్రీకృష్ణుడు "ధర్మజా! నీవు చెప్పినట్టే చేస్తాను. ఇంతకూ నేను ఏమి చెయ్యవలెనో చెప్పు" అని అడిగాడు. కుమారుడు "కృష్ణా! మా తండ్రిగారి తలపు, ఆయన సుయోధనుని నిర్ణయము సంజయుని వలన తెలుసుకున్నాము. ఆ తండ్రి, కుమారుల చిత్తవృత్తులు సంజయునకు బాగా తెలుసు. మాకు రాజ్య భాగం ఇవ్వకుండా, మంచి మాటలతో బుజ్జగించాలని చూస్తున్నారు. మేము వారు చెప్పినట్టు అరణ్య, అజ్ఞాతవాసములు పూర్తి చేసినా, వారు మా మాటను మన్నించడం లేదు.

మా పెదనాన్నగారికి కుమారుని మీద దురభిమానము. తన కుమారుని వక్రబుద్ధి మాన్పలేకున్నాడు. ఇంతకంటే మాకు ఆపద ఏముంటుంది చెప్పు. మా తల్లి, బంధుమిత్రులు ఆనందం పొందేటట్టు ఇరుపక్షములకు సంధి గావించే విధము తెలియక ఈప్రకారము చేతగానివారిలా పడి ఉండటం పౌరుషము అని పించుకుంటుందా! వాసుదేవా! నాడు నిండు కొలువులో అందరూ వినుచుండగా ఐదు ఊళ్లు ఇచ్చిన చాలు అని పలికాను కదా. అది యదార్ధమే. కాని ఆ సుయోధనుడు నేను అడిగిన ఐదు ఊళ్లు అయిన ఇస్తాడో లేదో తెలియదు. కాని ఆమాత్రం దానికి యుద్ధం చెయ్యడానికి నా మనసు ఒప్పడం లేదు. నాకు రాజ్యం అక్కరలేదు అని నేను ఊరుకున్నా నన్ను ఆశ్రయించుకున్నవారికి కూడుగుడ్డకు కొరత ఏర్పడుతుంది కదా! కాబట్టి కౌరవులకు మాకు ప్రియమైన ఒప్పందం అవసరం. కృష్ణా! వారు నాకు విరోధులే. పరాయి వారే. కాని వారిని చంపాలని నేను ఎందుకు కోరుకోవాలి? యుద్ధం తప్ప వేరు మార్గం లేదా! మరో మంచి మార్గం లేదా! కౌరవుల పక్షములో మాకు బంధువులు మిత్రులు ఉన్నారు. నాకు రావాల్సిన రాజ్యం కోసం వారిని చంపడం ధర్మమా! పాపం కదా! ఇంతటి దురవస్థకు నేను ఓర్వలేను.

కృష్ణా! క్షాత్ర ధర్మము ఇంతటి కష్టమా! పరధర్మము ఆచరించుట తగదని పెద్దలు చెపుతారు కదా! కాబట్టి యుద్ధం చేసి బతకాలా! రాజ్యం కోసం యుద్ధం చేస్తే

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
తృతీయ అధ్యాయము

వంశనాశము అవుతుంది కదా! అది నా అభిమతము కాదు. యుద్ధం చేస్తే రాజ్యం వస్తుంది. కాని ప్రాణహాని కూడా కలుగుతుంది. ఇది సత్యము. కృష్ణా! యుద్ధంలో మనం గెలవ వచ్చు. ఓడిపోవచ్చు. చెప్పలేము. యుద్ధంలో పరాజయం కలిగితే అది మరణం కన్నా ఎక్కువగా హృదయాన్ని కలచి వేస్తుంది. కలచి వేస్తుంది. కాబట్టి యుద్ధం జోలికి పోకుండా ఉపాయంతో కార్యం చక్కపరచుకొనేవాడు సుఖంగా నిద్రపోగలడు. పాము ఉన్న ఇంట్లో కాపురం చెయ్యడం ఎంత కష్టమో, దీర్ఘ కాలం పగతో ఉండటం అంత కష్టం. పగను అణచి వేయడం ఎంతో శ్రేయస్కరం. కాని విరోధాన్ని విరోధంతో అణిచి వెయ్యలేము కదా! అని చెప్పి విరోధి చేతిలో బాధలు పడలేము కదా! పగను నిర్మూలించా లంటే కొంచెం క్రూరంగా ప్రవర్తించాలి కదా! కాబట్టి పగ, విరోధము వలన కీడే కాని మేలు జరగదు అను మాట నిశ్చయము. కాబట్టి శాంతి పొందుటయే అన్నివిధాలా శ్రేయస్కరము.

అది అటుల ఉండనీ. నేను రాజ్యం కావాలని, కాని యుద్ధం వద్దని, కోరుకుంటున్నాను. ఎందుకంటే యుద్ధం వలన జన నష్టం, ధన నష్టం, వంశనాశనం జరుగుతుంది. కాబట్టి యుద్ధం జోలికి పోకుండా కార్యం చక్కబడే మార్గం మంచిది కదా! కృష్ణా! నీవు మా మీద పక్షపాతం చూపనవసరం లేదు. ఇరు పక్షాలకు ఆమోదయోగ్యమైన అనుకూలమైన మార్గం చూడు. మెత్తని మాటలతో వినక పోతే మందలించి ఐనా కార్యము చక్కపరుపుము. మనకు కురువృద్ధుల మాటలు ముఖ్యం. సుయోధనుడు పరుషంగా మాట్లాడినా సహించు. ధృతరాష్ట్రుడు తన కుమారుని పక్షం వహించి, నీతి తప్పి ఏ విషయమూ తేల్చక పోయినా, నీవు కోపపడి ఇంక సంధి పొసగదని తెగతెంపులు చేసుకోవద్దు. ఇన్ని సంకటములతో నా మనసు వికలమై ఉన్నది. మమ్ములను సక్రమమైన మార్గంలో నడిపించు. నీ మాట మాకు శిరోధార్యము. నీవు సుయోధనుని వద్దకు పోవడం మంచిది కాదేమో అని కూడా అనుమానం వస్తూ ఉన్నది. ఎందుకంటే వారు దుర్మార్గులు. ఎంతకైనా తెగిస్తారు. నీ మాటలు చెవిని బెట్టరు. నీకు ఏమాత్రం కష్టం కలిగినా, దాని

వలన వచ్చు దేవేంద్రపదవి కూడా నాకు అక్కరలేదు. కాబట్టి నీవు ఒంటరిగా కురుసభకు వెళ్ల వద్దు. అని పలికాడు ధర్మరాజు. "ధర్మజా! సుయోధనుడే కాదు. అతని తండ్రి ధృతరాష్ట్రుడు కూడా అలాంటి వాడే. నీ మాటలు సత్యములు. నీ తలపు నేను తెలుసుకున్నాను. నీకు అనుమానం వద్దు. నేనే ఆగ్రహిస్తే, అక్కడ నాతో యుద్ధం చెయ్యడానికి ఎవ్వరూ ఉండరు. నన్ను కౌరవ సభకు పంపించు. నేను హస్తినకు వెళ్లడం ఎందుకైనా మంచిది. మన మనసులోమాట వారికి చెప్పవచ్చు." అని అన్నాడు శ్రీకృష్ణుడు. "కృష్ణా! కురుసభకు పోవడం మంచిది అని తోస్తే అలాగే వెళ్లి మాకూ వారికి సంధి కుదుర్చు. ఎందుకంటే సంధి అన్ని విధాలా శ్రేయస్కరం అని నా అభిప్రాయం. మా గురించి నీకు తెలుసు. వారి గురించి నీకు తెలుసు. మైత్రి అంటే ఏమిటో నీకు తెలుసు. ఈ క్లిష్టమైన కార్యమును ఎలా చ క్కబెట్టాలో నీకు తెలుసు. నీకు చెప్పతగ్గవాడిని కాదు." అని అన్నాడు ధర్మరాజు. "ధర్మజా!

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
తృతీయ అధ్యాయము

నాడు సంజయుడు చెప్పిన మాటలు. నీవు పలికిన పలుకులు విన్నాను. నీవు ధర్మనిష్ట కలవాడవు. వారు విరోధము. వదిలి పెట్టరు. భీష్మ ద్రోణులు వారి వైపు ఉన్నారని వారికి గర్వము. కాబట్టి క్షత్రియులైన మీరు వారికి అణిగి మణిగి ఉండనవసరం లేదు. అక్రమంగా ఆర్జించిన రాజ్యమును అనుభవిస్తున్న వారు నీకు అందులో భాగం ఇస్తారా చెప్పు! ధృతరాష్ట్రుని కుమారులు అన్యాయానికి, అధర్మానికి జంకరు. కాబట్టి నీవు బాధపడవలదు. యుద్ధం చెయ్యి. శత్రువులను జయించు. రాజ్యం కైవసం చేసుకో. అనుభవించు. కీర్తి గడించు. నాడు కౌరవ సభలో భీష్ముడు, ద్రోణుడు మొదలగు పెద్దల సమక్షంలో మీకు అపకారం చేసారు. కాని వారు ఈనాటికీ పశ్చాత్తాప పడలేదు. అట్టి వారిపై మనము జాలి, దయ, కరుణ చూపడం మంచిదా! అలాంటి క్రూరాత్ముల మీద మీద కోపపడని వారు ఎవరైనా ఉంటారా! కపట జూద కారణంగా మిమ్ములను అడవులకు పంపునపుడు దుర్యోధనుడు, దుశ్శాసనుడు, శకుని, కర్ణుడు నవ్వుకుంటూ పలికిన పలుకులు ఈ నోటితో పలకలేను. ఆ మాటలు విన్న అందరూ ధృతరాష్ట్రుని నిందించారు. మీరు బలవంతులై ఉండి కూడా అనుకున్న మాట ప్రకారం అడవులకు వెళ్లుచున్న మిమ్ములను చూచి ఆశ్చర్యపడని వారు లేరు.

పాపాత్ములు దైవము చేతిలో ఎప్పుడో చంపబడి ఉంటారు. కాబట్టి అలాంటి వారిని చంపడం చాలా తేలిక. కాబట్టి క్రూరాత్ములైన కౌరవులు చంపదగ్గవారు. నీకు మాత్రం కౌరవులు చంపకూడని వారు ఎలా అయ్యారు? పాపాత్ములను, ఇతరులను హింసించేవారిని, పాములను చంపినట్టు చంపడమే మానవ కర్తవ్యము. దీనికి ఆలోచించ నవసరం లేదు. ధృతరాష్ట్రునిమీద భక్తి నీవు మాత్రం పెద్దలైన భీష్మునిమీద, ప్రమత్తులు చూపు. వారి మీద నీ వినయవిధేయతలను కౌరవ సభలో నేను వారికి తెలియచేస్తాను. నీ సత్ప్రవర్తనను నీ వినయ విధేయతలను, నీ ధర్మనిరతిని కౌరవ సభలో అందరికీ తెలియ చేస్తాను. నా మాటలను వినక, దుర్యోధనుడు అన్యాయంగా అధర్మంగా మాట్లాడినా, కుమారుని మాటలను విని ధృతరాష్ట్రుడు ఊరకున్నా, సభలోని వారంతా వారి దుష్ప్రవర్తనకు ఈసడించుకుంటారు. అదే మనకు కావలసింది. ధర్మజా! నా శక్తి కొలదీ సంధి చెయ్యడానికి ప్రయత్నిస్తాను. సంధి కుదిరితే మేలే కదా. ఒక సంధి చెడినా, అక్కడి వారు ఏమేమి అనుకుంటున్నారో, ఏమేమి యుద్ధ ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారో, వారి బలాబలాలు ఎలా ఉన్నాయో అన్ని చూడవచ్చు కదా. ధర్మజా!

సుయోధనుడు తన దేహంలో ప్రాణం ఉన్నంతవరకూ నీకు రాజ్యంలో భాగం ఇవ్వడు. కాబట్టి యుద్ధం తప్పదు. అలాంటి శకునాలే కనిపిస్తున్నాయి. కాబట్టి నీవు కూడా యుద్ధానికి సిద్ధం కాక తప్పదు. కాబట్టి సైన్యం సిద్ధం చేసుకో. సమరసన్నాహాలు గావించు." అని అన్నాడు కృష్ణుడు. ఆ మాటలు విన్న భీమసేనుడు ఇలా అన్నాడు. "శ్రీ కృష్ణా! యుద్ధం యుద్ధం అంటూ మమ్మల్ని భయపెట్టకు. నీవు ముందు హస్తినకు పోయి ఆ కుమతి ఐన సుయోధనుని సౌజన్యముతో ఒప్పించి పని సానుకూలం అయ్యేట్టు

అమరనాథ్ అమర్

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
తృతీయ అధ్యాయము

చూడు. సుయోధనుడు మదాంధుడు నీ మాట వినడు అతడు మమ్మల్నే కాదు తన వారిని కూడా క్షోభ పెడుతున్నాడు. అక్కడ అతడి మాటకు ఎదురు లేదు.

అతనికి నేను అంటూ కూడా లెక్క లేదు. మొట్ట మొదటినుండి నేను ఎక్కడివి పోతే అక్కడికి వస్తూ నాతో తగాదాకు దిగుతుంటాడు. కానేంచేస్తాం. మా అన్నయ్య ధర్మజుని మాట మేరకు వారితో సంధి తప్పేట్టులేదు. సుయోధనునితో సహజీవనం నాకూ తప్పేట్టు లేదు. అసలు మేమంతా కలిసి మెలిసి ఉంటే వాడే దుర్బుద్ధితో ఇంత చేసాడు. కురు వంశ నాశనానికి కారణం అయ్యాడు. కనీసం నువ్వు అన్నా వాడికి బుద్ధి చెప్పి దారిలో పెట్టు. కృష్ణా! వాడు చచ్చేంత వరకు మారడు. భరత వంశం అపకీర్తి పాలు అవుతుందనే ఆలోచన కూడా వాడికి లేదు. అందుకే ఎంత హీనతకైనా తల వంచి సంధి చేసుకోడం ఉత్తమం. కృష్ణా! నిండు సభలో మా తాతగారు, మాగురువులు పెద్దలు వినుచుండా నా మాటగా సుయోధనునికి చెప్పు. "మనం అన్నదమ్ములము పరాయి వాళ్లు మనలను వేలెత్తి చూపేట్టు మనలో మనం కలహించు కోడం ఎందుకు. పెద్దల మాటవిని రాజ్యాన్ని పంచుకొని అనుభవించడం ఉత్తమం కదా!" కాబట్టి కృష్ణా! ఎలాగైనా కృష్ణా! ఎలాగైనా ఈ సంధి జరిగేట్లు చూడు. అన్నదమ్ములము అందరం కలిసి మెలిసి ఉంటే లోకం అంతా సుఖంగా ఉంటుంది కదా! అని అన్నాడు భీముడు. భీముని చూచి కృష్ణుడు నవ్వి "ఏమిటిది భీమసేనా! ఈ మాటలు నువ్వేనా అన్నది. నేనేనా విన్నది. అగ్ని చల్లారినట్టు, పర్వతం తేలిక అయినట్టు నీ నోట సంధి మాటలు విన బడుతున్నాయి. అసలు నీ సంకల్పం ఎట్టిది మరిచి పోయావా! యుద్ధం చేయడం. శత్రువులను గడగడలాడించడం. దుర్యోధనుని గర్వము అణచడం. నీ అన్న ధర్మజునికి రాజ్యం కట్ట బెట్టడం. ఇవే కదా! భయం అంటే ఏమిటో ఎరుగని నువ్వు ఇలాంటి పిరికి మాటలు ఎలా మాట్లాడుతున్నావు? ఈ పిరికితనం నీకు "" ఎవ్వరు నేర్పారో! " అంటూ నవ్వాడు శ్రీకృష్ణుడు.

భీమునికి కోపం వచ్చింది. "కృష్ణా! పెద్ద పెద్ద మాటలు మాట్లాడ వద్దు. మా అన్న ధర్మజుని మాటకు మేము ఎన్నడూ ఎదురు చెప్పము. నా శక్తిసామర్ధ్యాలు ఏమిటో విచారింపక నువ్వు ఇలా మాట్లాడం భావ్యంకాదు. అవసరం అయితే భూమ్యాకాశాలు ఏకం చేస్తాను." అని అన్నాడు. దానికి కృష్ణుడు భీముని చూచి "భీమా! ఏదో పరిహాసానికి అన్న మాటలకు అంత కోపం ఎందుకయ్యా! నీ శౌర్యము నాకు తెలియదా చెప్పు. నీకు నీ సహోదరులకు కౌరవులు చేసిన కీడు మరిచి నువ్వు అలా పౌరుషహీనంగా మాట్లాడుతుంటే క్షత్రియులకు అది తగదు అన్నాను. అర్జునుడు నన్ను తన సారధిగా ఉండమన్నాడు. నేను ఒప్పుకున్నాను. మరి నీవు పక్కన లేకపోతే మాకు విజయం చేకూరుతుందా చెప్పు. అని అన్న కృష్ణునితో భీముడు "సరేలేవయ్యా! నీవు అర్జునుడు యుద్ధంలో శత్రువులతో పోరుతుంటే నేను చేతులు ముడుచుకొని కూర్చుంటాలే గాని ముందు నువ్వు కురుసభకు పోయి మా అన్న ధర్మజుని మాట ప్రకారం సంధి చెయ్యి. ఇలాంటి మాటలకు ఈ భీముడు కోపగించుకోడులే. అయినా యుద్ధమే జరిగితో ఈ భీముడు ఏనుగుల కుంభస్థలాలు పగుల గొడతాడు.

అమరనాథ్ అమర్

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
తృతీయ అధ్యాయము

గుర్రములను నేల కూలుస్తాడు. లప్పుడు ఏ మాత్రం అలిసిపోని నన్ను చూచి నువ్వు ఆశ్చర్యపోతావు "" తెలుసా! అని అన్నాడు. భీమా! నీ శక్తి నాకు తెలియదా! నువ్వు అన్నదానికన్నా ఎక్కువే చేస్తావు. నేను కురుసభకు పోయి సంధి ప్రయత్నాలు చేస్తాను. ఒకవేళ యుద్ధమే వస్తే మా కంతా నువ్వే దిక్కు" అన్నాడు నవ్వుతూ. తరువాత అర్జునుడు కృష్ణునితో ఇలా అన్నాడు. "వాసుదేవా! మా అన్నయ్య ధర్మజుడు నీకు చెప్పవలసినది అంతా చెప్పినాడు. ప్రత్యేకంగా నేను చెప్పేది ఏమీ లేదు. అయినా మా పెదనాన్న ధృతరాష్ట్రుడు దురాశాపరుడు. రాజ్యంలో భాగం ఇవ్వడానికి అంగీకరించడు. ఇంక అతని కుమారుడు సుయోధనుడు దుర్మార్గుడు. ఈ పరిస్థితులతో మాకు మార్గం చూపించు. నీవు తలపెట్టిన పని ఎల్లప్పుడూ దిగ్విజయంగా నెరవేరుతుంది. నీ సంకల్పబలం అటువంటిది. ధర్మరాజును మాయాద్యూతంలో ఓడించి, మమ్ములను నిండు సభలో అవమానించి అడవులకు పంపిన ఆ దుర్మార్గులు చంపదగ్గవారు.

అందుకే, నీకు మా మీద ఉన్న వాత్సల్యంలోనూ వారి మీద ఉన్న కోపంతోనూ, యుద్ధము అనివార్యము అని చెప్పావు. మేము కూడా ద్రౌపదిని నిండు సభలో కొప్పుపట్టి ఈడ్చి అవమానించినా సహించాము. తలవంచుకొని అడవులకు వెళ్లాం. అన్ని నీకు తెలుసు. కాబట్టి అవన్ని మనసులో పెట్టుకోకుండా ఇరు పక్షములకు సంధి గావించి అందరం సంతోషంగా ఉండేట్టు చూడు. ఇదే నేను కోరేది." అని అన్నాడు అర్జునుడు. " ఒక్కసారి నీవు అంతగా చెప్పవలేనా! నా శాయ శక్తులా సంధి సలపడానికి ప్రయత్నిస్తాను. అయినా సుయోధనుడు రాజ్యంలో భాగం ఇవ్వడానికి ఇష్టపడేవాడు అయితే చిన్నతనంనుండీ మీతో విరోధం పెంచుకుంటాడా! నీకు ఇంకొక విషయం గుర్తు చేస్తాను. ఉత్తరగోగ్రహణ సమయంలో భీష్ముడు సుయోధనుని తో అన్నమాటలు గుర్తుతెచ్చుకో! "వచ్చినవాడు ఫల్గునుడు. అతనిని సులభంగా గెలుస్తాము అని అనుకోకూడదు. జయాజయాలు దైవాధీనాలు కాబట్టి సంధి కుదుర్చుకోడం ఉత్తమం." అని భీష్ముడు. అన్నప్పుడు సుయోధనుడు ఏమన్నాడో తెలుసు కదా. "మనకూ పాండవులకు పొత్తు ఎలా కుదురుతుంది నేను రాజ్యంలో భాగం ఇవ్వను. యుద్ధంలో వారిని జయించి రాజ్యం అంతా నేనే అనుభవిస్తాను." అని అన్నాడు కదా.

ఇప్పుడు సంధి ఎలా చేస్తాడు. పోనీలే. సంధి మాట ఎలా ఉన్నా నేను కురుసభకు వెళతాను. అక్కడి వారి మనోభావాలు తెలుసు కుంటాను." అని అన్నాడు కృష్ణుడు. తరువాత నకులుడు శ్రీకృష్ణునితో ఇలా అన్నాడు. "కృష్ణా! మా అన్నయ్యలు చెప్పిన మాటలే మాకు అనుసరణీయాలు. ఆ రోజుల్లో, వనవాస కాలంలో, ఉన్న ఆవేశ కావేషాలు ఇప్పుడు లేవు. వాళ్లు తప్పు చేసారని మనం కూడాతప్పు చెయ్యాలా. గోగ్రహణ సమయములో అర్జునుని చేతిలో ఓడి పోయిన తరువాత కౌరవులలో మార్పు వచ్చినదని అనుకుంటాను. మా పక్షాన నువ్వు, ఏడు అక్షౌహిణుల సైన్యము, ఉన్నదని వారికి తెలిసే ఉంటుంది. మాకు పాంచాల, యాదవ, పాండ్య, మత్స్య దేశాధీశుల అండ, భీమార్జునుల బలపరాక్రమాలు, నీ తోడు ఉన్నాయని తెలిసీ వారు భయపడకుంటా ఈవిషమయులన్ని చెప్పి భీష్ముడు, ద్రోణుడు

అమరనాథ అమర్

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
తృతీయ అధ్యాయము

మొదలగు పెద్దలు వారికి నచ్చ చెప్పరా! అన్నింటిని మించి నీవు చేయబోవు హితబోధ వారిని తప్పకుండా మారుస్తుంది. నీ కార్యం సఫలమవుతుంది. మనకు విజయం సిద్ధిస్తుంది." అని అన్నాడు నకులుడు.

అన్ని విన్న సహదేవుడు కృష్ణునితో "కృష్ణా! మా అన్నయ్యలు శాంతి వచనాలు పలకడం బాగుంది. వాటికి నువ్వు కిమ్మనకుండా ఊ కొట్టడం బాగుంది. అంటే నువ్వు కౌరవులను వేడుకొనడానికి వెళ్తున్నావన్నమాట! అయినా సుయోధనుడు ఎక్కడ రాజ్యములో సగభాగం ఇచ్చుట ఎక్కడ! ఇది జరిగే పనేనా! పరాక్రమ వంతులైన భీమార్జునులు ఇలా ఇంత దీనంగా ఆలోచించ వచ్చునా! విన్న వాళ్లు చుట్టాలు తిట్టరా! మన కోసం యుద్ధం చెయ్యడానికి వచ్చిన రాజులు మన గురించి ఏమనుకుంటారు? ధర్మరాజు రాజ్య భాగంకోసం యాచించడం. దానిని శ్రీకృష్ణుడు కౌరవ సభలో అడగబోవడం. వారు గర్వంతో కాదనడం. ఇదంతా చూస్తుంటే ఇంత హీనమైన కార్యం మరొకటి ఉంటుందా చెప్పు. ఈ బిచ్చపు కూడు మాకు రుచిస్తుందా! నీ రాయబారానికి ఒప్పుకొని వారు ఎంతో కొంత మాకు ఇచ్చినా, ఈ సంధి పొసగదు. యుద్ధమే శరణ్యము. కాబట్టి నా మాటగా కౌరవులతో ఈమాదిరి చెప్పుము. "సుయోధనా! నువ్వుకూడా మా వలెనే నీ తమ్ములతో పదమూడేండ్లు అడవులలో తిరిగి వచ్చి, రాజ్యభాగం అడిగితే, మేము ఇవ్వకపోతే, నీకు ఎలా ఉంటుంది. కాబట్టి మాకు కూడా నీవు రాజ్యభాగం ఇవ్వక తప్పదు. అలా కాక పోతే నీకు యుద్ధంలో చావు తప్పదు. ఇంక నీ మాయ మాటలు వినే స్థితిలో మేము లేము. ' అని నా మాటగా చెప్పు. అని అన్నాడు సహదేవుడు.

ఆ మాటలకు సాత్యకి సంతోషించాడు. "సహదేవా! చక్కగా పలికావు. దుర్యోధనునికి నీతులు చెప్పి ప్రయోజనము లేదు. వాడికి నీతులు చెపితే మన పరువు పోతుంది. ఇక్కడ చేరిన రాజులందరికీ యుద్ధమే ఇష్టం. కాబట్టి ఏ ప్రకారం ఆలోచించినా సంగ్రామమే అన్ని విధములా ప్రస్తుత కర్తవ్యము. అని పలికాడు. "" సహదేవుడు, సాత్యకి, పలికిన పలుకులకు అందరూ హర్షధ్వానాలు చేస్తూ తమ అంగీకారం తెలిపారు. తరువాత ద్రౌపది తన అభిప్రాయం శ్రీకృష్ణుడితో ఇలా చెప్పింది. "మా రాజ్యాన్ని అపహరించి మమ్ములను అడవులకు పంపినది చాలక మరలా సంజయునితో మాకు ఊరడింపు మాటలు చెప్పి పంపుతారా! ఆ మాటలకు ధర్మరాజు ఉబ్బిపోయి ఐదు ఊళ్లిచ్చినా చాలు అంటాడా! అదీ ఇవ్వకపోతే ఊరుకుంటాడా! ఏమి వింత?

ధర్మరాజు తన తమ్ముడగు సుయోధనుని మీద ప్రేమాతి శయముతో ఇన్ని అవమానాలు సహించి ఊరుకున్నాడేమో! కాని రాజ్యంలో భాగం కూడా తీసుకోకుండా ఊరుకుంటే పాండవులంతటి పిరికి వాళ్లు, అవివేకులు, అసర్థులు, సిగ్గులేనివారు లోకంలో లేరని అందరూ నిందించరా! అసలు మనము తక్కువ వారము అని ఎందుకు నిరూపించుకోవాలి కృష్ణా! ఈసంధి వారికే మేలు కలిగించేట్టు ఉంది. పాండవులతో పోల్చుకుంటే కౌరవులెంత? కౌరవులు ఎన్ని తప్పులు చేసినా సహించి

అమరనాధ అమర్

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
తృతీయ అధ్యాయము

ఊరుకొనడానికి పాండవులు ఏమన్నా బ్రాహ్మణులా! సుయోధనుడి మనసులో భయం అసలు లేదు. నీ హిత వచనాలను ఆలకిస్తాడని నమ్మకం నాకు లేదు. మరి ఆ కౌరవ సభలో యుద్ధ వాతావరణం కనబడితే పాండవులు యుద్ధమే చేస్తారో లేక మరల అడవులకే వెళతారో వారికే తెలియాలి. నాకు తోచింది చెప్పాను. మీకు తోచింది చెయ్యండి.
కృష్ణా! నేను అగ్నిలో నుండి ఉద్భవించాను. భరతవంశం లోకి అడుగు పెట్టాను. పాండు రాజుకు కోడలయ్యాను. జనవంద్యులైన భర్తలను పొందాను. శౌర్యవంతులైన కుమారులను కన్నాను. నన్ను నీ చెల్లి సుభద్ర కంటే ఎక్కువగా గారవించావు. అలాంటి నన్ను, రాజసూయ యాగానంతరము అవభృధస్నానయైన నన్ను, ఒకడు నా కొప్పుపట్టుకొని నా భర్తలు చూచు చుండగా కొలువులోకి ఈడ్చి తెచ్చాడు. లోకంలో ఎవరైనా ఇలా చేస్తారా! ఆ సమయంలో నా భర్తలు ఏమీ చేయలేక తలవంచుకొని కూర్చుంటే, నా మనస్సులో నిన్నే కదా నమ్ముకున్నాను. ఈ విషయాన్ని నీవు సంధి మాటలు మాట్లాడేటప్పుడు గుర్తుపెట్టుకోవాలి. అని నా మనవి. ఆ సమయంలో నన్ను కోడలు అని కూడా తలపకుండా దాసి అని అవమానించిన ఆ ధృతరాష్ట్రునివద్దకు ఈ నాడు నా భర్తలు వెళితే, నేనుకూడా వారితో వెళ్లి ఆ పెద్దలకు కోడరికం చెయ్యాలా? లేక న్యాయప్రకారము ఊడిగము చెయ్యాలా? ఆలోచించు." అంటూ ద్రౌపది ఒక్కసారి లేచి నిలబడింది. నిడుపైన తన నల్లటి శిరోజాలు ఒక చేత్తో పట్టుకుంది. "కృష్ణా! ఈ శిరోజాలు ఆనాడు నిండు సభలో దుశ్శాసనుని చేతిలో చిక్కి మిగిలిపోయినవి. నీవు కౌరవులతో సంధి మాటలే మాట్లాడేటప్పుడు వీటిని కూడా తలంచుకో! కృష్ణా! నా కురులు పట్టి ఈడ్చిన వాడి చేతులు యుద్ధభూమిలో నరకబడినప్పుడే నామనస్సుకు శాంతి. నా మనస్సులో చెలరేగుతున్న అగ్ని మామూలు మాటలతో చల్లారదు. యుద్ధభూమిలో నేను, ధర్మజుడు, సుయోధనుని శవాన్ని కనులార చూడకుండా ఉంటే అర్జునుని గాండీవం ఎందుకు? భీమసేనుని గద ఎందుకు? తగల పెట్టనా! మహా వీరు లైన భర్తలు, నీ లాంటి అన్న ఉండి కూడా పరాభవాగ్నిని ఒడిలో పెట్టుకొని భరిస్తున్నాను ఇంక ఎన్నాళ్లు భరించాలో కదా! అని నిట్టూర్చింది ద్రౌపది. ఈ మాటలు విన్న కృష్ణుడు ద్రౌపదితో "అమ్మా! కౌరవులు మనకు రాజ్యభాగం ఇవ్వరు. యుద్ధం తప్పదు. నీవు అనుకున్నట్టు శత్రు సంహారం తప్పదు. కాబట్టి నీ శోకము మానుము. ఇప్పటి దాకా నీవు ఎంత శోకించావో అంతకన్నా ఎక్కువగా కౌరవ కాంతలు శోకించే సమయం వచ్చింది. యముని వాహనమైన దున్నపోతు యొక్క మెడ గంటల శబ్దం వినబడుతున్న వారి చెవులకు నే చెప్పబోవు సంధి మాటలు "" వినబడతాయా! కాబట్టి యుద్ధం తప్పదు. ఇది నిజం. అని ద్రౌపదిని ఊరడించాడు శ్రీకృష్ణుడు. ఇంతలో అర్జునుడు కృష్ణుని చూచి "ఏమో కృష్ణా! ఇరు వర్గాలకు మేలు కలిగేటట్టు చెయ్యి ఇదే నేను చెప్పేది" అని అన్నాడు.

ధర్మజుడు కృష్ణుని చూచి "కృష్ణా! నీ జన్మ నక్షత్రం రోహిణి నక్షత్రం. రేపు రేవతీ నక్షత్రం. నీకు చంద్రబలము తారాబలము బాగుగా ఉన్నది. కావున రేపే

అమరనాథ్ అమర్

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
తృతీయ అధ్యాయము

ప్రయాణమునకు సుముహూర్తము " అని నిశ్చయించాడు. శ్రీకృష్ణుడు సాత్యకిని పిలిచి తన ఆయుధములు ఐన గద, చక్రము రధములో పెట్టించమన్నాడు. యాదవులలో హస్తినాపురమునకు రావలసిన వారిని నిర్ణయించాడు. తన సారధి ఐన దారుకుని రధం సిద్ధం చేయమన్నాడు. సాత్యకినీ చూచి "సాత్యకీ నీవు కూడా నా వెంటరా. కౌరవులు కుటిల బుద్ధులు. అందుకని వలసిన ఆయుధములు రధంలో పెట్టించు." అని చెప్పాడు. హస్తినాపురానికి ప్రయాణమయ్యాడు. అర్జునుడు, ధర్మరాజు, శ్రీకృష్ణునితో పాటు ఊరి వెలుపలిదాకా వచ్చి సాగనంపారు. ఆఖరున ధర్మజుడు కృష్ణుని చూచి "కృష్ణా! నీవు మా తల్లి కుంతీదేవి వద్దకు పోయి ఆమెకు నా నమస్కారములు చెప్పు. ఆమెను ఊరడించు. మా గురువులు ద్రోణునికి కృపాచార్యునికి నమస్కారములుచెప్పు. విదురునికి నా నమస్కారములు చెప్పు. అని అన్నాడు ధర్మరాజు. అలాగే అని అందరి వద్ద సెలవు తీసుకొని శ్రీకృష్ణుడు హస్తినాపురానికి ప్రయాణమయ్మాడు.

మధ్యలో కుశస్థలము చేరుకొని అక్కడ విడిది చేసాడు. శ్రీకృష్ణుడు రాయబారిగా వస్తున్నాడని, కుశస్థలిలో విడిది చేసి ఉన్నాడని, దృతరాష్ట్రునికి తెలిసింది. వెంటనే దృతరాష్ట్రుడు భీష్మని, ద్రోణుని, విదురుని, దుర్యోధనుని, కర్ణుని, సైంధవుని, శకునిని పిలిపించాడు. "శ్రీకృష్ణుడు పాండవ కార్యార్ధియై హస్తినకు వస్తున్నాడు కుశస్థలి వరకూ వచ్చాడు. మనము అతనికి తగిన విధంగా స్వాగత సత్కారములు గావింప వలెను. తగు సన్నాహములు చేయండి." అని ఆజ్ఞాపించాడు. ఆ మాటలు విని భీష్ముడు, ద్రోణుడు, విదురుడు ఎంతో సంతోషించారు. సుయోధనుడు తగిన విధంగా స్వాగత సత్కార సన్నాహాలు గావిస్తున్నాడు. దృతరాష్ట్రుడు విదురుని చూచి "విదురా! శ్రీకృష్ణునికి విడిది ఎక్కడ ఏర్పాటు చేయించాలి. మనము శ్రీకృష్ణునికి ఇష్టమైన ఏ యే వస్తువులు కానుకలుగా సమర్పించాలి. అని అడిగాడు.

"" దానికి విదురుడు "రాజా! మనకు పాండవులకు ఐదు ఊళ్లు ఇవ్వడానికి కూడా శక్తిలేదు కదా. శ్రీకృష్ణునికి కానుకలు సమర్పించగలమా! నీ మనసులో మాట గ్రహించాను. ఏవో కానుకలు ఇచ్చి శ్రీకృష్ణుని లోబరచుకొని పాండవులకు కృష్ణునికి విభేధము కలిగించాలని చూస్తున్నావు. నీవు ఇంత తెలివి లేని వాడివా! నీవు మేరుపర్వతాన్ని ఇచ్చినా శ్రీకృష్ణుడు అర్జునుని విడువడు. కాబట్టి ఈ రకమైన ఆలోచనలు వదిలిపెట్టు. శ్రీకృష్ణునికి కాళ్లుకడుక్కోడానికి నీళ్లు, నాలుగు కుశల ప్రశ్నలు ఇవి చాలు. వేరే అక్కరలేదు. శ్రీకృష్ణుడు మన వద్దకు ఏమి పని మీద వస్తున్నాడో ఆ పని నెరవేర్చి పంపడం అతనికి ఇష్టం. అది తప్ప మనం ఎన్ని చేసినా అతనికి ప్రియం కాదు.' అన్నాడు విదురుడు. దానికి సుయోధనుడు "తండ్రీ! విదురుడు చక్కగా పలికాడు. శ్రీకృష్ణుడు పాండవులను విడువడు. అది నిశ్చయము. ఇప్పుడు మనము అతనికి కానుకలు ఇచ్చి లోబరచుకోడానికి ప్రయతిస్తే మనం పాండవులకు భయపడి ఇదంతా చేసామని లోకులు అంటారు. కాబట్టి మనము శ్రీకృష్ణునికి కానుకలు ఇస్తే మన

అమరనాథ అమర్

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
తృతీయ అధ్యాయము

అల్పత్వం బయటపడుతుంది. ఇదిచూచి మన శత్రువులు రెచ్చిపోతారు. అది మనకు మంచిదికాదు. " అని అన్నాడు సుయోధనుడు. ఇంతలో భీష్ముడు ధృతరాష్ట్రుని చూచి "రాజా! నీవు కానుకలు ఇస్తే ఒకవిధంగానూ, ఇవ్వకపోతే ఒక విధంగానూ తలచే వాడా శ్రీకృష్ణుడు. ఆయన పాండవులకు మేలు చెయ్యడానికి ఇక్కడకు వస్తున్నాడు. శ్రీకృష్ణుడు ధర్మయుక్తంగా చెప్పే మాటలు సావధానంగా విని, అతను వచ్చిన పని నెరవేర్చి పంపు. అది చాలు.' అని అన్నాడు భీష్ముడు. సుయోధనుడు భీష్ముని చూచి "శ్రీకృష్ణుడు వచ్చి పాండవులకు రాజ్యంలో సగభాగం ఇమ్మంటాడు. నేను ఇవ్వను అంటాను. అది అటుంచండి. మీరు చెప్పినట్టు పాండవులకు శ్రీకృష్ణుడు సర్వస్వము. కాబట్టి మనము ఈ తరుణంలో శ్రీకృష్ణుని పట్టి బంధించి చెరలో పెట్టిన, పాండవులు రెక్కలు తెగిన పక్షులు అవుతారు. యాదవులు, పాంచాలురు మన పక్షం వహిస్తారు. ఈ భూమినంతా నేనే ఏలుకుంటాను. దానికి తగిన సన్నాహాలు చేస్తున్నాను. ఇంక మీరు చెప్పేది ఏమిటో చెప్పండి. అని అన్నాడు సుయోధనుడు. సుయోధనుని మాటలు విని అందరూ నిర్ఘాంతపోయారు. ధృతరాష్ట్రుడు కుమారుని చూచి "ఏమీ! నీవు శ్రీకృష్ణుని బంధిస్తావా! మతి ఉంటే మాట్లాడుతున్నావా! లోకానికంతా కీడు చేస్తావా! నామాట విని ఈ దురాలోచన మానుము. శ్రీకృష్ణుడు మన దగ్గరకు దూతగా వస్తున్నాడు. అతనికి మర్యాద చెయ్యడం మన ధర్మం. ఇంతకూ అతనిని పట్టి బంధించడానికి అతను చేసిన తప్పు ఏమిటి? " అని అడిగాడు. "రాజా! నీ కుమారుడు శ్రీకృష్ణుని బంధిస్తే సర్వనాశనం అయిపోతాడు. ఇంక ఇచ్చట నేను ఉండలేను. నేను వెళుతున్నాను." అని భీష్ముడు వెళ్ళిపోయాడు. "కుమారా! ఇలాంటి కొరగాని పనులు మానుము. వీటివలన కీడు తప్ప మేలు కలుగదు. తరువాత నీ ఇష్టం." అని అన్నాడు ధృతరాష్ట్రుడు. తరువాత శ్రీకృష్ణునికి స్వాగతం పలకడానికి ధృతరాష్ట్రుడు భీష్ముని, ద్రోణుని, బాహ్లికుని మొదలగు వారిని నియమించాడు. అందరూ వెళ్లి శ్రీకృష్ణుని ఆహ్వానించారు. శ్రీకృష్ణుడు తనను ఆహ్వానించిన వారిని తగు రీతిని గౌరవించాడు. అందులో తనకు మిత్రుడైన కృతవర్మను తన వెంట బెట్టుకున్నాడు. హస్తినాపురం ప్రవేశించాడు. ధృతరాష్ట్రుడు శ్రీకృష్ణునికి ఎదురేగి అతనిని కౌగలించుకున్నాడు. శ్రీకృష్ణుడు అతనిని కుశల ప్రశ్నలు వేసాడు. అందరి యోగక్షేమములు విచారించాడు. మిగిలిన వారి యోగక్షేమములు విచారించడానికి తన బదులు సాత్యకిని నియమించాడు.

దాయాదుల ఇంట్లో పడి వీరు పెట్టిన దయమాలిన తిండితనడం ఎంతో బాధగా ఉంది. కాని నేను మాత్రం సుయోధనాదులను నా కన్న కొడుకుల మాదిరే గారవించాను. దానికి ఆ దేవుడే సాక్షి. జరిగినదానికి ఎవరినీ నిందించలేము. "ఒకరిని దీనంగా యాచించి ఆర్జించిన సంపదలు ఎందుకు. పరాక్రమము లేని వారి మాటలను ఎవరూ లెక్కచెయ్యరు" అని ధర్మజునికి చెప్పు. "క్షత్రియ కన్య కుమారులను ఎందుకు కంటుంది. తన కుమారులు అత్యంత పరాక్రమ వంతులు కావాలని కదా! అలాకాక పోతే వారు మగవారు అనిపించుకోరు" అని భీమార్జునులకు చెప్పు. "" భుజబలంతో జీవించడం క్షత్రియధర్మమని అలాకాకుండా పిరికి

అమరనాథ అమర

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
తృతీయ అధ్యాయము

వారిగా జీవించడం అత్యంత హేయము అని నకుల సహదేవులకు చెప్పు. ఇంకా తెలియక పోతే ద్రౌపదిని అడిగి తెలుసుకొనమని పాండవులందరికి చెప్పు. అని పలికింది కుంతీ దేవి. అత్తా! నీ మనసులోని మాట నెరవేరుతుంది. కలతపడకుము నీ కుమారులు వీరులు. వీరోచిత మైన సుఖాలు మాత్రమే అనుభవిస్తారు." అని పలికాడు శ్రీకృష్ణుడు. 'కృష్ణా! పాండవులకు తండ్రి, గురువు, దైవము అని నువ్వేకదా. వారి మంచి చెడూ నువ్వే చూడాలి. నిన్ను నమ్ముకున్న వారికి ఆపదలు రావు కదా! అని పలికింది కుంతీదేవి. శ్రీకృష్ణుడు అక్కడి నుండి బయలుదేరి సాత్యకి, కృతవర్మలతో కలిసి సుయోధనుని మందిరమునకు వెళ్లాడు. ఆసమయంలో సుయోధనుడు భీష్మ, ద్రోణులు, కర్ణుడు, శకుని, సైంధవుడు, దుశ్శాసనుడు, వికర్ణుడు, దుర్ముఖుడు, మొదలగు వారు పరివేష్టించి ఉండగా సింహాసనము మీద కూర్చుని ఉన్నాడు. శ్రీకృష్ణుని రాక తెలుసుకొని సుయోధనుడు అతనికి ఎదురుపోయి తోడ్కొని వచ్చాడు. శ్రీ కృష్ణుడు సుయోధనుని, దుశ్శాసనుని ఆలింగనము చేసుకొని కుశల ప్రశ్నలు వేసాడు. సుయోధనుడు శ్రీకృష్ణుని ఉచిత ఆసనము ఇచ్చి సత్కరించాడు. శ్రీకృష్ణుని తన ఇంటి లో భోజనానికి ఆహ్వానించాడు సుయోధనుడు. ఆ ఆహ్వానాన్ని సున్నితంగా తిరస్కరించాడు శ్రీకృష్ణుడు.

"కృష్ణా! మా ఇంటికి వచ్చి మా ఇంటిలో భోజనం చేయకపోవడం న్యాయం కాదు. నీవు కురుపాండవులకు సమానుడవు. మా తండ్రి ధృ తరాష్ట్రునకు ఇష్టుడవు. మా ఇంటిలో భోజనము చెయ్యక పోవడానికి కారణమేమి?" అని అడిగాడు సుయోధనుడు. "సుయోధనా! నేను రాయబారిగా వచ్చాను. వచ్చిన పని కాకుండా నేను మీ ఇంట విందులు కుడవడం, కానుకలు స్వీకరించడం ధర్మం కాదు కదా! నేను వచ్చిన పూర్తి అయిన తరువాత నీ ఇంట విందుకు వస్తాను." అని పలికాడు. "అదేమిటి కృష్ణా! రాయబారం వేరు. విందు వేరు. దానికీ దీనికి లం ఏమిటి? హాయిగా విందు భోజనం చేసిన తరువాత అని పనులు చక్కపెట్టుకోవచ్చు కాని, భోజనం కూడా చేయనంటే ఎలా? కాబట్టి నీవు మా ఇంట్లో విందు భోజనం చేయను అనడానికి తగిన కారణం కనిపించడం లేదు. " అని అన్నాడు సుయోధనుడు. "సుయోధనా! ప్రేమతో పెట్టు భోజనం అత్యంత ప్రియమైనది కాని ఆపద ఉన్న చోట చేసే భోజనం పియమైనది కాదు. నీకు నా మీద ఎంతో ప్రేమ ఉన్నది. నీ వల్ల మాకు వచ్చే ఆపద ఏమీ లేదు. అయినా ప్రస్తుతం మీ ఇంట్లో భోజనం చేయలేను. పగవారి ఇంట్లో భోజనం చేస్తుంటే వారు తనకు ఏమి పెడతారో అని అనుమానం కలుగుతుంది కదా! పాండవులు అంటే నీకు కోపం. పాండవులు అంటే నాకు ప్రాణ సమానము. చిన్నతనము నుండి నీవు అకారణంగా పాండవులకు అపకారం చేస్తూనే ఉన్నావు. అది అందరికీ తెలుసు. అలాంటి పుణ్యాత్ములతో వైరం న్యాయమా చెప్పు! అలాంటి పుణ్యాత్ములకు హాని చేస్తున్న మీ ఇంటి భోజనం మంచిది కాదు. కాబట్టి నేను విదురుని ఇంటిలో భోజనం చేస్తాను." అని చెప్పి సుయోధనుని వద్ద సెలవు తీసుకొని విదురుని మందిరానికి వెళ్లాడు. విదురుడు అత్యంత భక్తి శ్రద్ధలతో శ్రీకృష్ణునికి అతిథి మర్యాదలు గావించాడు. విందు భోజనం సమకూర్చాడు.

అమరనాథ ఆమర్

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
తృతీయ అధ్యాయము

భక్తితో విదురుడు ఇచ్చిన విందును ఇష్టంగా ఆరగించాడు శ్రీకృష్ణుడు. తరువాత శ్రీకృష్ణుడు విశ్రాంతి తీసుకునే సమయంలో విదురుడు శ్రీకృష్ణుని తో ఇలా అన్నాడు. "కృష్ణా! దుర్యోధనుడు దుష్టబుద్ధి. నీచుడు. దురభిమాని. నీ మాట వింటాడా! అతడు తన పక్షాన ఉన్న పదకొండు అక్షౌహిణుల సైన్యం చూచుకొని గర్విస్తున్నాడు. తనకు కర్ణుడు ఒక్కడే విజయం చేకూర్చి పెడతాడని నమ్మకంతో ఉన్నాడు. నీవు వస్తున్నావని వార్త విన్న వెంటనే సుయోధనాదులు నీమాట అసలు వినకూడదని, పాండవులకు భాగం పంచి ఇవ్వరాదని, ఈ భూమి నంతా తామే ఏలుకోవాలని నిర్ణయించుకున్నారు. ఇక్కడ చేరిన రాజులందరూ రాజసూయ యాగ సమయంలో పాండవుల చేతిలో ఓడి పోయిన వారే! వారందరూ ఒకటై పాండవులకు వ్యతిరేకంగా యుద్ధ చేయడానికి సిద్ధం అయ్యారు. కనుక ఈ సంధి జరగదు. కౌరవులకు కాలం సమీపించినది. అందుకే వారు కయ్యానికి కాలు దువ్వుతున్నారు. అయినా ఆ దుర్మార్గుల మధ్య నువ్వు కూర్చుని వారు కూయు కారు కూతలు వినడం, వారి చేతిలో అవమానం పొందడం మంచిదికాదు. కాబట్టి నీవు కౌరవ సభకు వెళ్లవద్దు. ఇది నా అభ్యర్ధన. " అని పలికాడు విదురుడు. "" దానికి శ్రీకృష్ణుడు "విదురా! నీవు చెప్పిన హితము మంచిదే. కాని నేను ఇచ్చటికి ఎందుకు వచ్చానో వారికి తెలియ చెప్పాలి కదా! దానికి వారు ఏమంటారో తెలుసుకోవాలికదా! దానికి అనుగుణంగా చెయ్యాలి కదా! నాకు దుర్యోధనుని దుర్మార్గము అంతా తెలుసు. ఈసంధి పొసగదని తెలుసు. ఒకడు పని కట్టుకొని పుణ్యం చేసినా, పాపం చేసినా, మధ్యలో దానికి విఘాతం కలిగినా, దాని ఫలితం సిద్ధిస్తుంది. కాబట్టి ఇక్కడ నా మాట ఫలించక పోయినా, దాని ఫలం మాత్రం సిద్ధిస్తుంది.

బంధువులలో వైరం ఏర్పడితే, వారితో కొట్లాడి అయినా ఆ పగను మాన్పక పోతే, పాపం వస్తుంది అని పెద్దలు చెపుతారు. కాబట్టి ఎంత కష్టమైనా కురు పాండవులకు సంధి చెయ్యడానికి ప్రయత్నం చేస్తాను. నాకు తోచిన సంధి వచనాలు సుయోధనునకు చెబుతాను. నన్ను పాండవ పక్షపాతిగా శంకించి అతను నా మాట వినడు. అదీ ఒకందుకు మంచిదే! అన్నదమ్ములు పోట్లాడుకుంటున్నప్పుడు, ఇరువురికీ ఇష్టుడైన కృష్ణుడు చూస్తూ ఊరుకున్నాడు, తాను తల్చుకుంటే వ్యవహారం చక్కదిద్ద లేడా! అని లోకులు నన్ను అంటారు అందుకని కార్యం చక్కబడటానికి అనుకూలమైన మాటలు చెబుతాను. సుయోధనాదులు నా మాటలు వింటే బాగుపడతారు. లేకపోతే లేదు. అంతే గదా! అని పలికాడు శ్రీకృష్ణుడు. విదురుడు శ్రీకృష్ణుని వద్ద సెలవు తీసుకొని పరుండటానికి వెళ్లాడు. ""

మరునాడు శ్రీకృష్ణుడు నిద్రలేచి కాలకృత్యములు తీర్చుకొని, సాత్యకి, కృతవర్మ లతో కూర్చుని ఉన్నాడు. ఈ సయమున సుయోధనుడు, కర్ణుడు, దుశ్శాసనుడు కలిసి శ్రీకృష్ణుని వద్దకు వచ్చారు. అందరూ కలిసి కొంతసేపు ఇష్టాగోష్టిగా మాట్లాడుకున్నారు. తరువాత సుయోధనుడు శ్రీకృష్ణుని చూచి "కృష్ణా! నా తండ్రి ధృతరాష్ట్రుడు, బంధు, మిత్ర, సపరివార, సమేతముగా కొలువు తీర్చి ఉన్నారు."

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
తృతీయ అధ్యాయము

చేసినట్టవుతుంది. కడకు నీకు నువ్వే ద్రోహం చేసుకున్నట్టవుతుంది. మహారాజా! కురుపాండవుల లో ఎవరు మరణించినా నీకే బాధ కదా! ఆ బాధ నీకు మేలు చెయ్యదు కదా! అదియును కాక కౌరవులు పాండవులు పండితులు. పరాక్రమ వంతులు. బాహు బల సమన్వితులు. అలాంటి వారు ఈ కొరగాని

యుద్ధంలో మరణిస్తూ ఉంటే చూస్తూ ఊరుకోవడం మంచిదా! కాబట్టి కురు పాండవులను యుద్ధంలో మరణించకుండా నివారింపుము. అప్పుడు నిన్ను నీ రాజనీతిని జనులందరూ మెచ్చుకుంటారు. అదియును కాక, పాండవులు తండ్రిలేని పిల్లలు. వారిని న్నప్పటినుండి చేరదీసి పెంచావు పెద్ద చేసావు విద్యాబుద్ధులు చెప్పించావు. ఇప్పుడు వారిని నిష్కారణంగా విడి పెట్టడం న్యాయమా! కడపటి వరకు వారిని ప్రేమతో చూడవలసింది నీవేకదా! పాండు కుమారులు నీకు భక్తితో నమస్కరించి నీకు ఐక్య కంఠంతో చెప్పమన్న మాటలు చెపుతాను. "తండ్రీ! నీ మాట ప్రకారము మేము పన్నెండేళ్లు అరణ్యవాసము, ఒక ఏడు అజ్ఞాతవాసము చేసాము. మా తండ్రి పాండురాజు బతికి ఉన్నప్పుడు పరిపాలించిన అర్ధ రాజ్యమునకు మేము అర్హులము అని నిశ్చయించుకున్నాము. నీవే మాకు తల్లి, తండ్రి, బంధువు, రక్షకుడవు. కాబట్టి మా వల్ల ఏమైనా అపరాధము ఉంటే మన్నించి, ఇలా కాదు అలా నడచుకొనమని శాసించండి. ఏ నాటికి, మాకు నీవు తప్ప వేరు ఎవ్వరూ లేరు. మా గురించి, సుయోధనాదుల గురించి ఎవరూ అనుకోరు. మాలో ఎవరి తప్పు ఉన్నా నీవు ధర్మం తప్పకుండా సదభిప్రాయంతో ఉంటే, వంశ ధర్మము నిలిచి ఉంటుంది. సత్యము, ధర్మమునకు హాని

కలిగినప్పుడు, వాటిని రక్షించే శక్తి ఉండి కూడా, ఎవరైతే అశ్రద్ధ వహిస్తారో, అది వారికే హాని కలిగిస్తుంది." అని చెప్పమన్నారు. మహారాజా! వారు పలికిన ఆ మాటలకు మీరు ఏమి చెపుతారో చెప్పండి. నేను ధర్మమును, నీతిని, మనకు ఉన్న బంధుత్వమును ముందు పెట్టుకొని నాకు తోచిన మాటలు చెప్పాను. మీరు క్రోధము, మత్సరము విడిచి తగి న నిర్ణయం తీసుకోండి.

కాబట్టి పాండవులకు వారి రాజ్యభాగము పంచి ఇచ్చుట కంటే కార్యము వేరే ఏముంటుంది. దీనికంటే ధర్మము వేరే ఏముంటుంది? ఇంతకన్నా సముచితమైన విధానము ఏముంటుంది? ఇంతకన్నా నీవు చేయదగినది ఏమున్నది? ధర్మము నెరింగిన పెద్దలారా మీరైనా చెప్పండి. కాబట్టి మహారాజా! నామాట విను. ధర్మం పాటించు. పాండవులకు చెందిన వారి తండ్రి రాజ్యభాగము వారికి ఇచ్చి నీకు చెందిన రాజ్య భాగము నీ కుమారులకు ఇమ్ము. అందరూ పుత్రపౌత్రాదులతో సుఖంగా ఉంటారు. అదియును కాక, ధర్మరాజు ధర్మనిష్ఠ, అతను నిన్ను ఆశ్రయించు కున్న తీరు నీకు తెలుసు కదా! అతడు ఇంద్రప్రస్థ పురంలో ఉంటూ నీకు గౌరవము, పేరు, ప్రఖ్యాతులు తెచ్చిపెట్టాడు. దిగ్విజయం చేసాడు. తన రాజ్యంలో సుఖంగా ఉన్నాడు ఆ సమయంలో నీ కుమారులు అతనిని ద్యూతక్రీడకు పిలిపించారు. అతని సంపద నెల్లా హరించారు. నిండు సభలో ద్రౌపదిని అవమానించారు. వీటి అన్నింటికి నీవు సమ్మతించావు. వారిని అడవులకు పంపావు. అష్టకష్టాల పాలు చేసావు. అంతటి కష్టములు

అమరనాథ్ అమరం

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
తృతీయ అధ్యాయము

పడి కూడా, వారు ఇప్పుడు మీతో సఖ్యత కోరుకుంటున్నారు. అలాంటి వాడు ధర్మరాజు. అతని ధర్మనిష్ట, సత్యవ్రతము ఈ లోకంలో ఎవరికున్నాయో చెప్పు. ఓ ధృతరాష్ట్ర మహారాజా! నీ కుమారుల క్షేమం గోరి ఇన్ని మాటలు చెప్పాను. నీ కుమారుడైన సుయోధనుని మనసులోని దురాశను తొలగించు. పాండవులను పిలిపించుకో. వారు శాంత శూరులు. నీ పాదసేవ చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు. నీ మనస్సుకు అది నచ్చక పోతే, వారు యుద్ధానికి కూడా సిద్ధంగా ఉన్నారు. ఈ రెండు మార్గములలో ఏది కావాలో నువ్వే తేల్చుకో! నీ నిర్ణయం కోసం వేచి ఉంటాను." అని పలికి కూర్చున్నాడు శ్రీకృష్ణుడు. సభ అంతా ఒక్క సారి నిశ్శబ్దము అయింది. అందరూ శ్రీ కృష్ణుడు చెప్పిన మాటలు శ్రద్ధగా విన్నారు. కాని బదులు చెప్పడానికి ఎవ్వరికీ ధైర్యములేదు. అందరూ నిశ్చేష్టులయి ఉన్నారు. ఇంతలో జమదగ్ని మహాముని లేచాడు. "సుయోధనా! పూర్వము దంభోద్భవుడు అనే మహారాజు ఉండేవాడు. అతను తనకు ఆ లోకంలో ఎదురు ఎవ్వరూ లేరని గర్వించాడు. ఆ సయమంలో నరనారాయణులు గంధమాధన పర్వతము మీద తపస్సు చేసుకుంటున్నారు. ఆ దంభోద్భవుడు వారి మీదికి యుద్ధానికి వెళ్లాడు. అక్కడ తపస్సు చేసుకుంటున్న మునులు చెప్పినా వినలేదు ఆ సమయంలో నరుడు చేత దర్భలు ధరించి, ఆ దంభోద్భవుడి తో యుద్ధం చేసాడు. ఓడించాడు. ప్రాణాలతో వదలి వేసాడు. నరనారాయణులే ఈ కృష్ణార్జునులు. కాబట్టి ఆ దంభోద్భవుడి మాదిరి గర్వంతో వారిని ఎదిరించకు. పాండవులతో సంధి చేసుకో! అ అన్నాడు.

వెంటనే కణ్వ మహా ముని లేచి "సుయోధనా! తన బలము ఎదర బలము ఎరుంగక గర్వముతో అహంకారంతో యుద్ధము చేయుట మంచిది కాదు. ఇదే అహంకారము పూర్వము గరుత్మంతునకు గర్వభంగము కలిగించింది. దేవేంద్రుడి రధసారధి మాతలి. అతని కూతురు గుణకేశి. మాతలి తనకుమార్తెకు సర్పనాయకుడు ఐన ఆర్యకుని మనుమడు, కురుడు అనేవాడి కుమారుడు ఐన సుముఖుడిని భర్తగా నిర్ణయించాడు. ఆర్యకుని వద్దకు వెళ్లి విషయం చెప్పాడు. అప్పుడు ఆర్యకుడు "అయ్యా! గరుత్మంతుడు నా కుమారుడు కురుడిని చంపాడు. అతని కుమారుడు సుముఖుడిని కూడా నెల రోజులలో చంపు తానని కోపంతో చెప్పి వెళ్లాడు. కాబట్టి ఒప్పుకోలేను" అని అన్నాడు. దానికి దగ్గరకు వెళ్లి సుముఖుడి ప్రాణాలు దేవేంద్రుడి దగ్గరకు తీసుకొని వెళ్లాడు. ఈ సంబంధానికి నేను మాతలి "నేను దేవేంద్రుడి కాపాడతాను రండి." అని ఆ సమయంలో దేవేంద్రుడు, మహా విష్ణువు ఒకే చోట ఉన్నారు. మాతలి విషయం అంతా వారికి విన్నవించాడు. దేవేంద్రుడు మహా విష్ణువు అనుమతితో సుముఖుడిని దీర్ఘాయుష్మంతుని చేసాడు. మాతలి తన కుమార్తెనె ఇచ్చి వివాహము చేసాడు. ఇది విన్న గరుత్మంతుడు కోపావేశంలో అక్కడికి వచ్చాడు. విష్ణువు ముందరే ఇంద్రునితో ఇలా అన్నాడు. 'ఇంద్రా! నీవు అదితి పుత్రుడవు నేను వినతా పుత్రుడను. మనకు ఇద్దరికి కశ్యపుడు తండ్రి. మనం కలిసి రాక్షసులను వెదికి వెదికి చంపుదాము. నీకంటే నేను ఎందులో తక్కువ. నీవు నా నిర్ణయానికి ఎందుకు అడ్డు పడ్డావు." అని అన్నాడు గరుడుడు.

అమరనాధ అమర

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
తృతీయ అధ్యాయము

దానికి ఇంద్రుడు "గరుడా! ఇది నా నిర్ణయం కాదు. విష్ణువు తీసుకున్న నిర్ణయం అని చెప్పాడు. దానికి గరుత్మంతుడు తమ్ముడా! నేనేమిటో నీకు తెలియదు. నీ దేవతా కులము మొత్తము నా ఒంటి మీద ఒక ఈకతో సమానం కాదు" అని గర్వంతో పలికాడు. విష్ణువు గరుడుని చూచి "నీవు అంతటి బలవంతుడివా. ఏదీ నీ బలం చూపించు" అంటే తన చేతిని గరుడుని వీపు మీద ఆనించాడు. ఆ భారానికి గరుడుడు బెదిరి పోయాడు. ఒక్కసారి కుప్పకూలి పోయాడు. పెద్దగా అరుస్తున్నాడు. అది చూచి విష్ణువు నవ్వి తన చేతిని పైకి లేపాడు. గరుడుడు లేచి కూర్చున్నాడు. "గరుడా! గర్వము మంచిదికాదు. బుద్ధిగా ఉండు." అని వెళ్లిపోయాడు. కావున సుయోధనా! గర్వము ఎన్నటికీ మంచిది కాదు. ఇదంతా నారదుల వారికి కూడా తెలుసు. కాబట్టి నీవు పాండవులతో సఖ్యంగా ఉండు." అని పలికాడు కణ్వుడు.

తరువాత నారదుడు సుయోధనుని చూచి "సుయోధనా! మనకు ఎంత బలము ఉన్నా ఎదిరి బలము ఎక్కువైనపుడు మన బలం తక్కువగానే ఉంటుంది. ఎంతటి శక్తి సంపన్నులకైనా ధర్మ మార్గము గొప్పది. దాని ముందు అహంకారము నిలబడలేదు. నేను ఇదే పని చేస్తాను అని పట్టు పట్టడం మంచిది కాదు. అలాంటి వాడికి ఆపదలే కలుగుతాయి. అందుకు గాలవుడే మంచి ఉదాహరణ. గాలవుడు అనే ముని కుమారుడు విశ్వామిత్రుని వద్ద విద్య నభ్యసించాడు. విద్యాభ్యాసము పూర్తి అయింది. గురువు గారికి గురుదక్షిణ ఇస్తాను అన్నాడు. విశ్వామిత్రుడు వద్దు అన్నాడు. కాని గాలవుడు ఒప్పుకోలేదు. మీరు గురు దక్షిణ అడగాల్సిందే అని మూర్ఖంగా పట్టుపట్టాడు. విశ్వామిత్రునికి కోపం వచ్చింది. అయితే ఒక చెవి మాత్రం నల్లగా ఉన్న తెల్లని గుర్రములు ఎనిమిది వందలు గురుదక్షిణగా సమర్పించుకోమన్నాడు. గాలవుడు అశ్వములకోసం బయలు దేరాడు. ఎక్కడ వెదికినా అలాంటి అశ్వములు దొరకలేదు. గాలవుడు ఆహార నిద్రలు మాని వెతుకుతున్నాడు. ఒక చోట అతనికి గరుత్మంతుడు కనపడ్డాడు. గరుత్మంతుడు గాలవునికి చిన్న నాటి స్నేహితుడు. గరుడుడు గాలవుని తన వీపు మీద ఎక్కించుకొని యయాతి అనే రాజు వద్దకు తీసుకుని వెళ్లాడు. గాలవుని కోరిక విన్న యయాతి తన వద్ద అలాంటి గుర్రములు లేవని తనకుమార్తె మాధవిని అతనికి ఇచ్చాడు. మాధవితో సహా గాలవుడు మరల వెదకడం ప్రారంభించాడు.

ఇక్ష్వాకు మహారాజు పరిపాలిస్తున్న అయోధ్యా నగరానికి చేరుకున్నాడు. ఇక్ష్వాకు మహారాజు వద్ద అలాంటి గుర్రాలు రెండు వందలు ఉన్నాయి. సంతానం కోసం పరితపిస్తున్న ఇక్ష్వాకు మహారాజుకు మాధవిని ఇచ్చి బదులుగా 200 హయములు తీసుకున్నాడు. ఒక సంతానం కలిగే దాకా మాత్రమే మాధవి అతని దగ్గర ఉంటుందని ఒప్పందం చేసుకున్నాడు. ఇక్ష్వాకు మహారాజు మాధవి ద్వారా వసుమనస్సుడు అనే కుమారుని కన్నాడు. తిరిగి మాధవిని గాలవునికి ఇచ్చివేసాడు. గాలవుడు మిగిలిన హయముల కోసం బయలు దేరాడు. ఇదే విధంగా అశ్వములను సంపాదించుకోమని చెప్పి గరుత్మంతుడు వెళ్లిపోయాడు. గాలవుడు కాశీ రాజు దివోదాసుకు మాధవిని ఇచ్చి రెండు

అమరనాథ్ అమర్

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
తృతీయ అధ్యాయము

వందల గుర్రాలు తీసుకున్నాడు. మాధవి వలన దివోదాసుకు ప్రత్యర్ధనుడు అనే ఒక కుమారుడు కలిగాడు. తరువాత గాలవుడు మాధవిని భోజపురాధీశుడు ఔశీనరుడికి ఇచ్చి మరొక రెండు వందల గుర్రాలు పొందాడు. ఔశీనరుడికి మాధవి వలన శిబి అనే ఒక కుమారుడు జన్మించాడు. అయినా మాధవికి కన్యాత్వము చెడలేదు.

మిగిలిన గుర్రాల కోసం గాలవుడు వెదుకుతుంటే మరల గరుత్మంతుడు వచ్చాడు. గాలవా! ఇలాంటి గుర్రాలు ప్రపంచంలో ఇంకెక్కడా లేవు. ఈ ఆరు వందల గుర్రాలు నీ గురువుగారికి ఇమ్ము. మిగిలిన 200 గుర్రాలకు బదులు మాధనివి ఆయనకు ఇమ్ము. అని చెప్పాడు. అందరూ విశ్వామిత్రుని వద్దకు వెళ్లారు. గరుత్మంతుడు విశ్వామిత్రుని చూచి అయ్యా! గాలవుడు పసివాడు. ఈ 600 గుర్రములు తీసుకొని ఇతనిని కరుణించు అని ప్రార్ధించాడు. విశ్వామిత్రుడు సరే అన్నాడు. మిగిలిన 200 గుర్రాలకు బదులు మాధవిని స్వీకరించాడు. ఆమె వలన అష్టకుడు అనే కుమారుడిని పొందాడు తిరిగి మాధవిని గాలవునికి అప్పగించాడు. కాబట్టి సుయోధనా గాలవుని మాదిరి మూర్ఖత్వము పనికిరాదు. గురువుగారు గురుదక్షిణ వద్దు అన్నప్పుడు విజ్ఞతతో ఊరుకుంటే ఇంతదాకా రాదు కదా. కాబట్టి తన మాట నెగ్గాలనే మూర్ఖత్వము పనికి రాదు. దురహంకారము దుస్థితిని కలుగ చేస్తుంది. పాండవులతో శత్రుత్వము మానుము. శ్రీకృష్ణుని మాటలు విని కురువంశమును కాపాడుము. అని చెప్పాడు నారదుడు.

ఆ మునీశ్వరుల మాటలు సుయోధనుని చెవికి ఎక్కలేదు. పైగా వారిని చూచి నవ్వి "మునీశ్వరులారా బ్రహ్మదేవుడు ఎలా రాసి పెట్టి ఉంటే అలా జరుగుతుంది. మీరు మాట్లాడటం చాలించండి. అన్నాడు. "" ఆ మాటలు విన్న ధృతరాష్ట్రుడు "మునీశ్వరులారా! మీ మాటలు నా కుమారుడు వింటే మంచిదే. వినక పోతే నేను చేసేది ఏమీ లేదుకదా. ' అని కృష్ణుని వంక తిరిగి "కృష్ణా! ఇహము పరము కలిగే విధంగా నీవు చెప్పావు. కాని నీవు చెప్పి నట్లు నడుచుకొనుటకు నాకు మార్గము కనిపించడం లేదు. నా కుమారుడు మూఢుడు. నీవు నాకు బంధువుడవు. నా కుమారుని ఎలాగైనా శాంతింపచెయ్యి. అని వేడుకున్నాడు. "" అప్పుడు కృష్ణుడు సుయోధనుని చూచి "కుమారా సుయోధనా! నీవు శ్రేష్టమైన వంశంలో జన్మించావు. ఈ దురాగ్రము ఏల నయ్యా! ఎవరో తులువలు చేసినట్టు నీ వంటి మహారాజు చెయ్య వచ్చునా! నీ కుమారుడు, నీ తమ్ములు, నా స్నేహితులు చెడుదారిలో పోకుండా చూచుకొనుము. నీ తండ్రిగారు, పెద్దలు చెప్పినట్టు పాండువులతో సంధి చేసుకో. అల్పబుద్ధి కలవారి మాటలు నమ్మితే నీకు ఆపదలు కలుగుతాయి. కర్ణుడు, శకుని మొదలగు వారు ఇచ్చు సలహాలు నీకు హాని చేస్తాయే కాని మేలు చెయ్యవు. అమిత పరాక్రమ వంతులైన నీ సహోదరులు భీమార్జునులను వదలుకొని ఎవరో శక్తిహీనులైన పరాయివారి సాయం కోరుతున్నావు. పాండవులు నీ మీద ఎన్నడూ శత్రుత్వం వహించలేదు. అలాంటి వారి బంధుత్వము ఎందుకు కాదంటున్నావు? పాండవులు మీరు కలిసి ఉంటే మిగిలిన రాజులు మీకు సామంతులుగా ఉంటారు. అంతేకాని, నీకు పాండవులకు కయ్యము పెట్టిన వారు, యుద్ధమే జరిగితే ఎందుకూ

అమరనాథ అమర

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
తృతీయ అధ్యాయము

పనికిరారు. ఎందుకంటే ఈ రాజులందరూ బలపరాక్రమములలో ఒక్క భీమునికి సాటిరారు. నీ సైన్యంలో అర్జునుని ఎదిరించగల వాడు ఒక్కడున్నా చాలు నీవు యుద్ధం చెయ్యి. అనవసరంగా ఎందుకు జననష్టం కలుగ చేస్తావు.
ఆనాడు మత్స్యదేశంలో మీరు గోవులు పట్టుకున్నప్పుడు, ఎలాంటి సైన్య సాయం లేకుండా అర్జునుడు ఒక్కడే గోవులను మళ్లించుకు పోయాడన్న సంగతి అందరికీ తెలుసు కదా! మరి ఈనాడు నేను అర్జునునికి సారధిగా ఉన్నాను. సైన్య సహకారం ఉన్నది. కాబట్టి నీ ఆలోచన మానుకో. నీ మూలంగా నీ తమ్ములు, నీ కుమారులు, నీ స్నేహితులు, అందరూ నాశనమవుతారు. నీవంటి వాడు కులనాశకుడు అయినాడు అన్న నింద పడటం మంచిదా! కాబట్టి నా మాట విను పాండవులతో కలిసి మెలిసి జీవించు. నీ తండ్రి రాజ్యభారం వహిస్తుంటే, నీవు యువరాజుగా రాజ్యం చేస్తుంటే, పాండుకుమారులు నీ తండ్రి మనసుకు నచ్చినట్టు నడుచుకుంటూ ఉంటే, ఎంత బాగుంటుంది. పాండవులు నీతో సంధి కోసం స్నేహ హస్తం అందిస్తుంటే, నీవు నిరాకరించడం ముంగిటికి వచ్చిన దేవిని నిరాకరించడం లాంటిది కదా ఆలోచించు." అని పలికాడు. అప్పుడుభీష్ముడు ఇలా అన్నాడు "సుయోధనా! నీ తండ్రి మాటలు ప్రశాంతంగా విను. మన వంశం పావనం చెయ్యడానికి శ్రీకృష్ణుడు వచ్చి నాలుగు మంచి మాటలు చెప్పాడు. ఆయన మాటలు వినక పోవడం మంచిది కాదు. నీ తండ్రి కళ్ల ముందే నీ రాజ్యాన్ని కీర్తిని ఎందుకు నాశనం చేస్తావు. కృష్ణార్జునులతో శత్రుత్వము నీ బంధులోకానికే కాదు, యావత్ ప్రపంచానికి వినాశకారి. అని అనగా ద్రోణుడు లేచి "సుయోధనా! మేము నీ మేలు కోరుతున్న వాళ్లము. శ్రీకృష్ణుని మాటలు వింటే నీకు సిరిసంపదలు సమకూడుతాయి. ఇంతకు మించి ఏమీ చెప్పలేను." అని అన్నాడు. ""
వెంటనే ధృతరాష్ట్రుడు కుమారుని వంక చూచి "కుమారా! పెద్దలు గురువుల మాటలు పాటించి నీవు వెంటనే శ్రీకృష్ణుని వెంట వెళ్లి నీ అన్నగారు ధర్మరాజును కలుసుకో. దాని వలన అన్ని పనులు సఫలమవుతాయి." అని అన్నాడు. ఆ మాటలు విన్న భీష్మ, ద్రోణులు సుయోధనునితో "అవును సుయోధనా! శ్రీకృష్ణుడు సారధ్యం చేస్తుంటే అర్జునుడు యుద్ధరంగంలో దిగక ముందే ధర్మరాజును కలుసుకొని కౌరవ వంశం కాపాడు. నీవు ధర్మజుని ముందు నిలబడి నమస్కరిస్తే అతను నిన్ను గాఢంగా కౌగలించుకుంటాడు. నీవు భీముడు ఒకరిని ఒకరు ఆలింగనం చేసుకోండి. అర్జునుడు, నకుల సహదేవులు నీకు నమస్కారం చేసినపుడు వారిని ఆదరించు. ఈ ప్రకారం ఒకరిని ఒకరు ఆదరించుకోడం చూచి సమస్త రాజలోకం హర్షిస్తుంది. మీ కురు వంశం వర్ధిల్లుతుంది. ఇరు పక్షాల యుద్ధ చేయడానికి వచ్చిరాజులు మీ అన్యోన్యత చూచి ఆనందించి వారి వారి రాజ్యాలకు తరలి వెళుతుంటే ఈ భూమి జనం అంతా ఎంతో సంతోషిస్తారు కదా! కాబట్టి మీ ఇరువురూ రాజ్యమును పంచుకొని సుఖంగా ఉండండి. అందరికీ ఆనందం కలిగి "" అని పలికారు.
ఈ మాటలన్ని సావధానంగా విన్న సుయోధనుడు లేచి "కృష్ణా!

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
తృతీయ అధ్యాయము

తాత భీష్ముడు, గురువు ద్రోణుడు, తండ్రి ధృతరాష్ట్రుడు నన్ను ఎప్పుడూ తిడుతుంటారు. నువ్వు కూడా న్యాయం ఆలోచించకుండా అలాగే తిడితే నేను ఏమి చేయగలను. మేము ద్రౌపదిని మానభంగం చేసాము, వారిని అడవులకు పంపాము అని మా మీద అకారణ వైరం పెట్టుకున్నారు. మమ్మల్ని చంపడానికి ఆలోచిస్తున్నారు. కృష్ణా! న్యాయంగా ఆలోచిస్తే ఇందులో నా తప్పే మన్నా ఉందా! ధర్మరాజు జూదరి. జూదం ఆడతానని శకుని వెంట పడ్డాడు. ఆడాడు. రాజ్యం మొత్తం పోగొట్టుకున్నాడు. అంతటితో ఊరుకున్నాడా! లేదే! మరల పందెం ఒడ్డాడు. ఓడాడు. ఏమి చేసినా తన ఇష్టం ప్రకారం చేసాడు కాని మేమేమీ బలవంతం చెయ్యలేదే! అతను చేసిన పనుల వల్ల కలిగిన కష్ట నష్టాలకు నేను బాధ్యుడనా చెప్పు. ఇప్పుడు అతను మత్స్య రాజు, పాంచాల రాజు లతో కలిసి మాతో ఉన్నాడు. మేము ఎప్పుడన్నా ఇంతటి యుద్ధం చెయ్యడానికి సిద్ధంగా ఉగ్రవాదానికి పాల్పడ్డామా! కృష్ణా! క్షత్రియ ధర్మం ప్రకారం యుద్ధంలో మరణిస్తే వీరుడన్న పేరు వస్తుంది. స్వర్గసుఖాలు లభిస్తాయి కాబట్టి నేను క్షత్రియ ధరము విడిచి, దేవేంద్రుడి ముందు కూడా మోకరిల్లను. మా చిన్నతనంలో మా తండ్రి న్యాయం తెలియక వారికి రాజ్యం పంచి ఇచ్చాడు. ఇప్పుడు కూడా నా శక్తిసామర్థ్యాలు తెలియక అలా చేస్తానంటే నేను ఎందుకు ఊరుకుంటాను. అలా సాగనివ్వను. మేము వారు రాజ్యం పంచుకోడం జరగదు. నేను సూది మొన మోపిన అంత మాత్రము కూడా నేను వారికి ఇవ్వను. యుద్ధంలో విజయం పొందిన వారు రాజ్యం చేస్తారు. ఇదే నా నిశ్చయము." అని కూర్చున్నాడు సుయోధనుడు. ఆ మాటలకు కృష్ణునికి కోపం వచ్చింది. కాని తమాయించు కున్నాడు. చిరునవ్వు నవ్వుతూ "సుయోధనా! నీవు చెప్పినది తథ్యము. రేపే యుద్ధం వస్తుంది. అందులో నీవు నేలకూలడం తథ్యము. ఏమీ! నీవు ఏమీ తప్పు చెయ్య లేదా! ఇందులో నీ తప్పు ఏమీ లేదా! నీవు ఏనాడు పాండవులకు కీడు చెయ్యలేదో చెప్పు. వారు పుట్టింది మొదలు జన్మవైరము సాగించావు కదా! విషం పెట్టి చంపాలని చూచావు. పెను బాముల చేత కరిపించావు. కాళ్లు చేతులు కట్టి నీళ్లలో పడవేశావు. లక్క ఇంట్లో పెట్టి కాల్చి చంపాలని ప్రయత్నం చేసావు. వారిని చంపాలని ఎన్నో ప్రయత్నాలే చేసావు. వారు నమ్ముకున్న సత్యం. ధర్మం వారిని కాపాడాయి. ఇంకా నీ పగ చల్లారక జూదము ఒకటి కల్పించావు. అందులో ధర్మజుని ఓడించావు. ఇంతటి దుస్థితికి కారకుడవు అయ్యావు.

అన్నదమ్ములతో జూదం ఆడి, వారి భార్యను జుట్టుపట్టి సభాస్థలమునకు ఈడ్చుకొచ్చి చీరలు ఊడదీసిన వారిని లోకంలో ఎక్క డా చూడము. నీ ఒక్కడిని తప్ప. ఆ రోజు నువ్వు, కర్ణుడు, పలికిన పలుకులు సభ్యత కల సభలో చెప్పదగినవి కావు. కులము, శీలము, గుణము కలిగిన ఒక పుణ్య కాంతలను ఆ ప్రకారం చెయ్యడం కళ్లారా చూసిన జనులు వినుచుండగా నువ్వు నాదేమీ తప్పు లేదని ఈ రోజు అనడం నీ ఒక్కడికే చెల్లింది కదా! పైగా పాండవులు నీ మీదికి కయ్యానికి కాలు దువ్వుతున్నారు అని అంటున్నావు. అసలు నీదీ ఒక బతుకేనా! నీ తండ్రి, నీ తాత, నీ గురువు చెప్పే పలుకులు పెడచెవిని పెట్టావు.

అమరనాథ్ అవారం

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
తృతీయ అధ్యాయము

నీకూ పాండవులకు పొత్తు కుదరదని తెలిసి కూడా శాంతి కాముకుడవై నీకు ఇంతవరకూ చెబుతున్నాను. సంధి చేసుకో బాగు పడతావు." అని అన్నాడు శ్రీకృష్ణుడు.

ఈ మాటలకు కోపం వచ్చింది సుయోధనునికి. అతనిని చూచి దుశ్శాసనుడు ఇలా అన్నాడు. "అన్నయ్యా! మన తండ్రి, తాత, గురువు నీకు చెప్పే విధం ఇది కానేకాదు. నిన్ను వీళ్లు ఎలాగైనా సంధికి అంగీకరింప చేస్తారు . కాబట్టి నీవు ఇక్కడ ఉండటం మంచిది కాదు." అని దుశ్శాసనుడు పలుక గానే దుర్యోధనుడు సభా మర్యాదను కూడా పాటించకుండా సభ విడిచి వెళ్లిపోయాడు. సుయోధనుడి వెంట కర్ణుడు, అతని సహోదరులు, శకుని, అతని మిత్ర రాజులు అందరూ సభవిడిచి వెళ్లారు. వారంతా ఒక గుంపుగా చేరి ఏదో ఆలోచిస్తున్నారు. ఇది చూచాడు భీష్ముడు. "ఇది ఏమిటి వీడు ఇలా వెళ్లిపోయాడు. వీడికి మతి చలించిందా ఏమి! లేక లోభము, మోహము, మద, మాత్సర్యములతో కొట్టుకుంటున్నాడా. వాడి వెంట వీళ్లందరూ వెళ్లారు. వీరు ఏమి చెయ్యదల్చుకున్నారో ఏమో!". అని అనుకుంటూ శ్రీకృష్ణుని వద్దకువచ్చి "కృష్ణా! వీళ్లందరికీ కాలం మూడి నట్టుంది. లేకపోతే ఇలా చేస్తారా!" అని అన్నాడు. తరువాత శ్రీకృష్ణుడు సభికులను చూచి "చూచారా! సుయోధనుడు ఎంత గర్విష్ఠి! వంశ ప్రతిష్ఠను కాపాడుకోడానికి జాతి గౌరవం నిలపడానికి ఇలాంటివారిని విడిచి పెడితే నష్టం లేదుకదా! కంసుడు ఇదే విధంగా వంశ ప్రతిష్టను నాశనం చేస్తుంటే నా బంధువులు వచ్చి నాతో చెప్పుకున్నారు. నేను ఆ దుష్టుని సంహరించి అతని తండ్రి ఉగ్రసేనునికి తిరిగి పట్టం కట్టాను. మీరు కూడా అలా చెయ్యడం మంచిది. దుర్యోధనుని పీడ విరగడ అయితే కురు వంశం వర్ధిల్లుతుంది.

కురు పాండవులకు కలిసి జీవించే మార్గం దొరుకుతుంది.' అన్నాడు. ఈ మాటలు విన్న ధృతరాష్ట్రుడు అదిరి పట్టాడు విదురుని పిలిచాడు. నీవు వెంటనే వెళ్లి గాంధారిని పిల్చుకొనిరా. కనీసం తల్లి మాట అన్నా వింటాడేమో వీడు." అని అన్నాడు. విదురు వెంటనే వెళ్లి గాంధారిని తీసుకొని వచ్చాడు. "గాంధారీ! నీ కుమారుడు గర్వంతో సభను విడిచి వెళ్లిపోయాడు. ఇలాంటి దుర్మార్గుడు కూడా ఉంటాడా! నీవైనను చెప్పి వాడిని శాంతింప చెయ్యి. అప్పుడే ఈ కురువంశం బతికి ఉంటుంది." అని అన్నాడు, ధృతరాష్ట్రుడు. దానికి గాంధారి "మహారాజా! నీకొడుకు అవినీతి పరుడని తెలిసి కూడా వానిని ఎందుకు సమర్ధిస్తావు. నీవు పాండవులకు అర్ధ రాజ్యం ఇస్తే ఇక్కడ నిన్ను కాదనే వారెవరు?" అని పలికి విదురునితో "నేను చెప్పాను అని చెప్పి సుయోధనుని సభలోకి రమ్మని చెప్పండి." అని పలికింది

విదురుడు పోయి సుయోధనునికి ఆ విషయం చెప్పాడు. సుయోధనుడు ఒక్కడే వచ్చి సభలో కూర్చున్నాడు. మిగిలిన వారంతా అక్కడే నిలబడ్డారు. గాంధారి కూడా తనకు తోచి నట్టు సుయోధనునికి ధర్మము, నీతి, పాండవులతో చుట్టరికము, వారి బతుకు దెరువు, వారి శక్తియుక్తులు అని వివరించింది సుయోధనుని బుజ్జగించింది.

అమరనాధ అమర్

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
తృతీయ అధ్యాయము

కోపంగా మాట్లాడింది. కాని ఆమె మాటలను సుయోధనుడు లక్ష్యపెట్టలేదు. మరల లేచి వెళ్లిపోయాడు. తన వారితో మంతనాలు జరుపుతున్నాడు. "శ్రీకృష్ణుని తలంపు మంచిది కాదు. భీష్ముని, ద్రోణుని తన వశం చేసుకొని మన మీద వత్తిడి తెస్తున్నాడు. అతని మాటల బట్టి ఇది వెల్లడి అవుతూ ఉంది. పైగా తాను కంసుని చంపిన విధం కూడా చెబుతున్నాడు. ముందు ఇతనిని బంధిస్తే గాని పాండవులు గర్వము అణగదు. అప్పుడు వారు మన దారికి వస్తారు. ఒక వేళ వారు మనకు లొంగక పోతే యుద్ధంలో వారిని సులభంగా ఓడించ వచ్చు. కృష్ణుడు లేక పోతే వారు కోరలు తీసిన పాములే కదా కాబట్టి మనమందరం కృష్ణుని బంధిస్తాము." అని నిర్ణయించాడు సుయోధనుడు. ఆ ప్రకారం దుర్యోధన, దుశ్శాసన, శకుని, కర్ణుడు ఇంకా వారికి సాయంగా వచ్చిన రాజులు కృష్ణుని బంధించాలని నిశ్చయించుకున్నారు.

విదురుడు పోయి సుయోధనునికి ఆ విషయం చెప్పాడు. సుయోధనుడు ఒక్కడే వచ్చి సభలో కూర్చున్నాడు. మిగిలిన వారంతా అక్కడే నిలబడ్డారు. గాంధారి కూడా తనకు తోచి నట్టు సుయోధనునికి ధర్మము, నీతి, పాండవులతో చుట్టరికము, వారి బతుకు దెరువు, వారి శక్తియుక్తులు అని వివరించింది సుయోధనుని బుజ్జగించింది. కోపంగా మాట్లాడింది. కాని ఆమె మాటలను సుయోధనుడు లక్ష్యపెట్టలేదు. మరల లేచి వెళ్లిపోయాడు. తన వారితో మంతనాలు జరుపుతున్నాడు. "శ్రీకృష్ణుని తలంపు మంచిది కాదు. భీష్ముని, ద్రోణుని తన వశం చేసుకొని మన మీద వత్తిడి తెస్తున్నాడు. అతని మాటల బట్టి ఇది వెల్లడి అవుతూ ఉంది. పైగా తాను కంసుని చంపిన విధం కూడా చెబుతున్నాడు. ముందు ఇతనిని బంధిస్తే గాని పాండవులు గర్వము అణగదు. అప్పుడు వారు మన దారికి వస్తారు. ఒక వేళ వారు మనకు లొంగక పోతే యుద్ధంలో వారిని సులభంగా ఓడించ వచ్చు. కృష్ణుడు లేక పోతే వారు కోరలు తీసిన పాములే కదా కాబట్టి మనమందరం కృష్ణుని బంధిస్తాము." అని నిర్ణయించాడు సుయోధనుడు. ఆ ప్రకారం దుర్యోధన, దుశ్శాసన, శకుని, కర్ణుడు ఇంకా వారికి సాయంగా వచ్చిన రాజులు కృష్ణుని బంధించాలని నిశ్చయించుకున్నారు.

ఇదంతా సాత్యకి చూస్తున్నాడు, వెంటనే సాత్యకి కృతవర్మను పిల్చి "కృతవర్మా! మన సైన్యాన్ని సిద్ధం చెయ్యి. నువ్వు వాకిట్లో యుద్ధానికి సిద్ధం గా ఉండు . ఇక్కడ సంగతి నేను చూచుకుంటాను" . అని చెప్పి కృత వర్మను పంపాడు. తాను కృష్ణుడికి విషయమంతా చెప్పాడు. ఆయన అంగీకారంతో భీష్మా, ద్రోణులను చూచి ఇలా అన్నాడు. "కౌరవులు శ్రీకృష్ణుని పట్టి బంధించడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. అతనిని పట్టుకోడానికి ప్రయత్నించడం అగ్నిని మూటకట్టడమే అవుతుంది." అని పలికాడు. ఆ మాటలువిన్న విదురుడు ధృతరాష్ట్రుడితో ఇలా అన్నాడు. "మహారాజా! నీ కొడుకులు శ్రీకృష్ణుని పట్టి బంధించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. మాడి మసైపోతారు." అని అన్నాడు. అప్పుడు శ్రీకృష్ణుడు సభ నుద్దేశించి ఇలా అన్నాడు. "మహారాజా! కౌరవులు నా మీద కోపంతో ఇలా చెయ్యడం తగునా. నాకు అనుజ్ఞ ఇవ్వండి. నేను వారికి తగిన విధంగా బుద్ధిచెపుతాను

అవధానుల అమర్

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
తృతీయ అధ్యాయము

తరువాత వెళ్లి పోతాను." అని అన్నాడు. "" ధృతరాష్ట్రుడు వెంటనే విదురునితో "నీవు వెళ్లి సుయోధనుని నా వద్దకు తీసుకొని రా!" అని అన్నాడు.

విదురుడు వెళ్లి సుయోధనుని సభకు తీసుకొని వచ్చాడు. సుయోధనుని చూచి ధృతరాష్ట్రుడు ఇలా అన్నాడు "సుయోధనా! ఏమిటీ దుర్బుద్ధి నీకు. శ్రీకృష్ణుని బంధిస్తావా! మీరంతా నాశనమై పోతారు. □□ నేనేమీ చేయలేను." అని అన్నాడు. అప్పుడు శ్రీకృష్ణుడు సుయోధనుని చూచి "సుయోధనా! నేను ఒక్కడిని అని నన్ను పట్టి బంధించడానికి ప్రయత్నిస్తున్నావా! నేను ఎవరో చూస్తావా" అంటూ ఒక్క చిరు నవ్వునవ్వాడు. శ్రీకృషుడి నుదుటి మీద బ్రహ్మ, వక్షస్థలములో విరూపాక్షుడు (శివుడు), ముఖంలో అగ్ని, పార్శ్వములలో ఇంద్రుడు, యముడు, వరుణుడు, కుబేరుడు, ఆదిత్యుడు, మరుత్తు, విశ్వేదేవులు, అశ్వినులు, ఉద్భవించారు. బాహువులనుండి బలరాముడు, అర్జునుడు, భుజములలో నుండి యుధిష్ఠిరుడు, భీముడు, నకుల సహదేవులు, యదు, వృష్టి, భోజ, అంధక వీరులు ప్రభవించారు. శంఖము, చక్రము గద, ఖడ్గము , శారఙ్ధము, మొదలగు ఆయుధములు చేతులలోకి చేరాయి. నేత్రములు, చెవులు, ముక్కుల నుండి ధూమముతో గూడిన మంటలు లేచాయి. రోమ రోమ కూపాలనుండి సూర్య కాంతులు వెదజల్లుతున్నాయి.

ఆ ప్రకారంగా శ్రీకృష్ణుడి చూడడానికి కూడా శక్యం కాకుండా ఉంది. అందరూ భయంతో కళ్లు మూసుకున్నారు. శ్రీకృష్ణుడు అక్కడ ఉన్న మునులకు, భీష్మాదులకు దివ్యదృష్టి ప్రసాదించాడు. దేవతలందరు సిద్ధులు సాధ్యులు విద్యాధరులు జయజయధ్వానాలు చేసారు. ఆ కలకలం విని ధృతరాష్ట్రుడు అది దేవదేవుని విశ్వరూపము అయి ఉంటుందని భావించాడు. "వాసుదేవా నా మీద దయయుంచి నిన్ను దర్శించే భాగ్యం అనుగ్రహించు." అని ప్రార్ధించాడు. అప్పుడు శ్రీకృష్ణుడు ధృతరాష్ట్రునికి దృష్టిని ఇచ్చాడు. ధృతరాష్ట్రుడు శ్రీకృష్ణుని విశ్వరూపమును కనులారా చూచి "దేవా! నీ దివ్యమంగళ విగ్రహమును చూచిని ఈ కళ్లతో మరల ఈ లోకమును చూడలేను. మరల నన్ను అంధుడిగా చెయ్యి" అని ప్రార్ధించాడు. శ్రీకృష్ణుడు అలాగే అన్నాడు. ధృతరాష్ట్రుడు యధాప్రకారము అంధుడయ్యాడు. శ్రీకృష్ణుడు తన విశ్వరూపాన్ని ఉపసంహరించుకున్నాడు. సాత్యకి కృతవర్మలు తోడు రాగా సభవిడిచి వెళ్లిపోయాడు." అని వైశంపాయనుడు జనమేజయునికి మహాభారత కధను వివరించాడు.

మహాభారతము - ఉద్యోగపర్వము - తృతీయాశ్వాసము
సంపూర్ణము - ఓం తత్సత్.

Editing
C. AMARANATH AMAR
AMR
సవరణ
అమరనాథ్ అమర్

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
చతుర్థాశ్వాసము.

జనమేజయునికి వైశంపాయనుడు మహాభారత కధను ఈవిధంగా చెప్పసాగాడు.

ఆ ప్రకారంగా శ్రీ కృష్ణుడు కురుసభనుండి బయటకు వచ్చాడు. అతనిని కౌరవ ప్రముఖులు మర్యాదపూర్వకంగా అనుసరించారు. బయట దారుకుడు రధంతో సహా వేచి ఉన్నాడు. అప్పుడు శ్రీకృష్ణుడు తనతో వచ్చిన వారినందరిని చూచి "ఇంక మీరు ఉండండి నేను వెళతాను." అని చెప్పాడు. "" అప్పుడు ధృతరాష్ట్రుడు కృష్ణుని చూచి, "కృష్ణా! కౌరవ పాండవులు కలిసి ప్రశాంతంగా జీవించడానికి నేను చేయ తగిన ప్రయత్నములు నేను చేసినాను. ఇది అందరికీ తెలుసు. నేను శుద్ధుడననీ ఇందులో నా తప్పు ఏమీ లేదని నీకు తెలిస్తే చాలు. అందరికీ తెలిసినట్టే. నీవు "" తెలుసుకొనడమే నాకు ముఖ్యం." అని అన్నాడు ధృతరాష్ట్రుడు. అప్పుడు కృష్ణుడు తనతో వచ్చిన బాహ్లిక, భీష్మ, ద్రోణ, కృప ప్రముఖులను చూచి "సభలో జరిగినది అంతా మీకు తెలుసుకదా. మీరందరూ కనులారా చూచారు. చెవులారా విన్నారు. ఇప్పుడు మహారాజు ఇందులో తన తప్పు ఏమీ లేదు అంటున్నాడు. కావున నాకు ఇచ్చట ఉండవలసిన పని ఏమీ లేదు. నేను పోయి వచ్చెదను. ఇక్కడ జరిగినది. అంతయూ ధర్మపుత్రునకు చెప్పవలెను కదా! " అని వారికి చెప్పి రధం ఎక్కాడు. కాని కౌరవ ప్రముఖులు అందరూ అతని వెంట వచ్చారు. అందరూ కుంతీ దేవిమందిరమునకు వెళ్లారు. అక్కడ రధము దిగి కృష్ణుడు కుంతీదేవి దగ్గరకు వెళ్లాడు. కౌరవ సభలో జరిగినది అంతయూ కృష్ణుడు కుంతీదేవికి చెప్పాడు. "కృష్ణా! కౌరవులు ఇన్నాళ్లు బాగా తిని పొగరుబట్టి జరగబోయేది తెలియకున్నారు అర్జునుని గాండీవము నుండి వచ్చు బాణయులు రుచి చూస్తేగాని వారికి బుద్ధిరాదు." అని పలికింది కుంతి. "అత్తా! నేను తిరిగి పాండవుల వద్దకు వెళుతున్నాను. వారికి చెప్పునది ఏమైన ఉన్నదా!" అని అడిగాడు. "క్షత్రియులు పరాక్రమమును నమ్ముకొని జీవించవలెను కాని వేరే మార్గము నిషిద్ధము అని చెప్పు. ఉత్తమ వంశములో పుట్టినవారు, క్షత్రియధర్మమును ఆచరిస్తారు. బుద్ధిహీనులు ఏదో ఒకవిధంగా దీనంగా జీవిస్తారు. నీ బావమరుదులు సంధికోసం ఎంతో ప్రయత్నించారు. కాని అది కుదరలేదు. అదీ వారి మంచికే జరిగింది. క్షత్రియులకు వీరత్వము కులధర్మము. అర్జునుడు యుద్ధములో తన వీరత్వము చూపకుంటే నలుగురిలో పలుచనైపోడా. భీమునికి ఈ సంధి తగునా! అసలు వాళ్ల మాటలు విని నీవు ఈ సంధికి రావచ్చునా! భగవంతుని దయవలన ఈ సంధి భగ్న మైనది. అయినా కృష్ణా! నాడు నిండు సభలో ద్రౌపదికి జరిగిన అవమానము పాండుపుత్రులు అప్పుడే మర్చిపోయారా! అప్పుడు ధర్మప్రకారము అడవులకు వెళ్లారు కాని ఇప్పుడేమయింది. తమకు రావలసిన అర్ధరాజ్యము ఇవ్వకపోతే యుద్ధము చేసి తీసుకొనవలెనని ఒకరు చెప్పాలా! కౌరవులు ధర్మవిరుద్ధంగా ప్రవర్తిస్తుంటే వారికి బుద్ధి చెప్ప పనిలేదా! అని పాండవులకు నా మాటగా చెప్పు. "కృష్ణా! నేను ఇక్కడా బాగానే ఉన్నానని చెప్పు. వీరులుగా బతకమని వాళ్లకు చెప్పు నీవు పోయిరమ్ము. ' అని పలికింది కుంతీదేవి. "" తరువాత శ్రీకృష్ణుడు తనతో వచ్చిన వారందరినీ ఇంక ఉండమని చెప్పాడు. కర్ణుని చూచి "కర్ణా! రావయ్యా! ఊరి పొలిమేర

అమరనాథ్ అమర్

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
చతుర్ధాశ్వాసము.

వరకూ నన్ను "" సాగనంపవా! అని తన చెయ్యి అందించి రధం ఎక్క మన్నాడు.

కర్ణుడు శ్రీకృష్ణుని చెయ్యిపట్టుకొని రధం ఎక్కాడు. రధం హస్తినాపురం వదలి పెట్టింది. కర్ణుని రధం కృష్ణుని రధాన్ని వెంబడించింది. తరువాత ధృతరాష్ట్రుడు మరల తన కొలువు కూటమునకు వెళ్లాడు. అందరూ కూర్చుని జరిగిన విషయములు చర్చించుకుంటున్నారు. "మహారాజా! అదేమిటి కుంతీ దేవి అలా మాట్లాడింది. మాకు ఆమె మాటలు చాలా ఆశ్చర్యము కలిగించాయి. కృష్ణుడూ అలాగే మాట్లాడాడుకదా. ఇంక ధర్మజునికి పట్టపగ్గాలుండవు. ఏమి జరుగుతుందో ఏమో." అని భీష్ముడు, ద్రోణుడు సుయోధనుని చూచి "సుయోధనా! ఇప్పటికి మించిపోయినది లేదు. నీవు వెంటనే వెళ్లి ధర్మపుత్రుని కలుసుకో. దారి మధ్యలో శ్రీకృష్ణుని కలుసుకో. సమస్యను శాంతియుతంగా పరిష్కరించుకో. మేము జీవన సంధ్యలో ఉన్నాము. ఈ వయసులో మాకు ఈ యుద్ధము ఏల తెచ్చిపెట్టెదవు. తరువాత నీ ఇష్టం. ఇంక మేము వెళ్లి వస్తాము." అని హితవు పలికి సభను విడిచి వెళ్లిపోయారు. తరువాత ధృతరాష్ట్రుడు సభ చాలించాడు.

అక్కడ శ్రీకృష్ణుడు కర్ణుని తో కలిసి ఊరి బయటకు వెళ్లాడు. కర్ణుని రధం అతనిని అనుసరించింది. ఒక నిర్జన ప్రదేశంలో తన రధం ఆపించాడు శ్రీకృష్ణుడు. తమ మాటలు ఎవరూ వినడం లేదు అని ధృ వపరుచుకొని కర్ణునితో ఇలా అన్నాడు. "కర్ణా! నీకు పెద్దలంటే గౌరవము. నేను చెప్పినది సావధానంగా విను. కుంతీదేవి కన్యగా ఉన్నపుడు, దుర్వాసుని మంత్ర మహిమ చేత, సూర్యుని వలన నిన్ను కన్నది. నీవు కుంతీ పుత్రుడువు. పాండవులలో పెద్దవాడవు. నీవు తన అన్న అని తెలిసిన ధర్మజుడు నీకు సాష్టాంగ ప్రమాణము చేస్తాడు. నీకు పట్టాభిషేకము చేస్తాడు. నీవు ఈ కురు సామ్రాజ్యానికి చక్రవర్తివి అవుతావు. నీవు చక్రవర్తిగా రధంలో వస్తుంటే, యువరాజు యుధిష్ఠిరుడు నీకు వింజామరలు వీస్తాడు. వాయు పుత్రుడు నీకు ఛత్రము పడతాడు. సవ్యసాచి అర్జునుడు నీ రథానికి సారథ్యం వహిస్తాడు. పాంచాల, యాదవ రాజులు నీ వెంట వస్తారు. అభిమన్యుడు మొదలగువారు నీ చుట్టూ ఉంటారు. ఇట్టి మహేంద్ర వైభవము అనుభవిస్తూ నీవు ఈ భూమండలాన్ని పరిపాలించు. కర్ణా! ఇంకొక విశేషము కూడా కలదు. ద్రౌపది తన భర్తలు ఐదు మందితో పాటు నిన్ను ఆరవ భర్తగా పొందుతుంది అని రహస్యంగా చెప్పాడు కృష్ణుడు.

(ఈ సందర్భంలో మనము మూలప్రతులలో ఏమి ఉన్నదో చూద్దాం. ఎందుకంటే ద్రౌపదిని గురించి కృష్ణుడు అలా మాట్లాడాడా అని సందేహం కలగడం సహజం. సంస్కృత మూలంలో "షష్ఠి చత్వాం తథాకాలే ద్రౌపద్యుపగమిష్యతి." అని ఉన్నది. తధా కాలే అంటే ఎవరికి తోచిన అర్థం వారు తీసుకున్నారు. ఇంక తిక్కనగారి భారతంలో "పాంచాల రాజపుత్రియు నంచితముగ నిన్ను బొందు నాఱవ వరుసన్. ఇక్కడ పొందు, వరుస అనే పదాలు ఉన్నాయి. వీటికి ఎవరికి తోచిన అర్థం వారు తీసుకున్నారు. ఇంక తిరుపతి వేంకట కవులు రచించిన "పాండవోద్యోగము" అనే నాటకంలో 'నిన్నా సతి

అమరనాథ్ అమర్

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
చతుర్థాశ్వాసము.

పెండ్లియాడగల దారవ భర్తగ సూర్య నందనా" అని ఉన్నది. పెండ్లి, భర్త అనే మాటలు ఈనాటకంలో మాత్రం వినబడ్డాయి. ఇక్కడ ఒక విషయం గమనించాలి. సాధారణంగా మనం మాట్లాడు కొనేటప్పుడు ఆ అమ్మాయి నీకు వరుస అవుతుంది అంటారు. అంటే పెండ్లి చేసుకోడానికి వరుస అవుతుంది అని అంతేగాని పెండ్లి చేసుకున్నది అని కాదు కదా. సాధారణంగా మేనత్త మేనమామల పిల్లలు వరుస అవుతారు. ఇక్కడ కూడా ద్రౌపది నీకు ఆరవ వరుస అవుతుంది అని అన్నాడే కాని నిన్ను పెండ్లి చేసుకుంటుంది అని అనలేదు కదా. ఈ విధంగా అర్థం చేసుకుంటే కృష్ణుని పాత్ర ఔచిత్యానికి భంగం కలగదు అని నా భావన.)

ఈ మాటలు విన్న కర్ణుడు కృష్ణునితో ఇలా అన్నాడు. "కృష్ణా! నీవు చెప్పి న విషయములు నేను కూడా విన్నాను. కుంతీదేవి నన్ను ప్రసవించి, నిర్ధయగా నన్ను ఒక నదిలో వదిలి పెడితే, దయతో నన్ను ఒక సూతుడు తెచ్చి పెంచి పెద్ద చేసాడు. తన కుమారులతో సమానంగా నన్ను పెంచాడు. ఆ సూతుని భార్య కూడా నన్ను తన కన్న కొడుకు కన్నా మిన్నగా పెంచింది. ఇప్పుడే అన్నావు కదా. నేను పెద్దలను గౌరవిస్తాను అని, ధర్మం తెలిసిన వాడిని అని. నాకు సూత కులాచార ప్రకారం అన్ని కర్మలు జరిగాయి. కాబట్టి నేను కూడా నా తల్లితండ్రులకు నా విధ్యుక్త కర్మలు నిర్వర్తించాలికదా. అలా చేయకుండా ఇప్పుడు నేను రాజకుమారుడిని అని పాండవుల దగ్గరకు రావడం న్యాయమా! ధర్మ మా! నీవే చెప్పు. ఒక సూతుడిగా నాకూ బంధువులు, సోదరులు, మిత్రులు ఉన్నారు. వారిని విడిచి పెట్టడం ధర్మమా! ఇంతటి చక్రవర్తి నన్ను సూతుడు అని కూడా చూడకుండా నన్ను తన తమ్ముళ్లకంటే మిన్నగా చూచుకుంటున్నాడు. నన్ను ఒక రాజును చేసాడు. అటువంటి సుయోధనుని యుద్ధం ముంచుకొస్తున్న వేళ విడిచి పెట్టడం ధర్మ మా! పైగా సుయోధనుడు నన్ను అర్జునునికి దీటుగా భావిస్తున్నాడు. అతడి నమ్మకం నేను ఎలా వమ్ము చెయ్యగలను. నేను అర్జునునితో యుద్ధం చేయకుండా తప్పుకుంటే లోకులు నవ్వరా! నేను ఇప్పుడు పాండవులతో చేరితో అది అర్జునునికే అపకీర్తి కదా! నాకూ అవమానమే కదా! కృష్ణా! నీకు తోచింది నువ్వు చెప్పావు. దయచేసి ఈవిషయములు ఎవరికీ నీ మనసులోనే దాచుకో. ఎందుకంటే తెలియనీయకుండా ధర్మపుత్రునికి నేను తన అన్న అని తెలిస్తే రాజ్యాధికారానికి ఒప్పుకోడు. అలాంటి ధర్మాత్ముడు ఈ భూమిని పరిపాలించడమే న్యాయంకదా! ధర్మరాజు యజ్ఞం చేస్తున్నాడు. అందులో మిగిలిన పాండువలు ఋత్విక్కులు. నీవు వారిని నడిపించే ఉపద్రష్టవు. ఆ యజ్ఞంలో కౌరవులు అనే పశువులను సంహరించి హోమం చేస్తారు. ధర్మయజ్ఞంలో పుణ్యభూమి అయిన కురుక్షేత్రములో మేము అందరమూ సద్గతులు పొందుతాము." అని పలికాడు కర్ణుడు.

'కర్ణా! నేను చెప్పిన మాటలు నీవు వినడం లేదు. నీకు అర్జునుని మీద మాత్సర్యము ఉన్నది. నీకు అర్జునుని చేతిలో పరాభవమో, మరణమో తధ్యము. అంతేకాని నీవు అర్జునుని గెలువలేవు. యుద్ధంలో పాండవులే గెలుస్తారు. కాబట్టి నీవు హస్తినకు పోయి అక్కడ ఈ భీష్మాదులకు, వెంటనే యుద్ధమునకు మహూర్త నిర్ణయము

అమరనాథ అమర్

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
చతుర్ధాశ్వాసము.

చెయ్యమని "" చెప్పు." అని అన్నాడు కృష్ణుడు.
"కృష్ణా! అది నీవు వేరే చెప్పాలా. అందుకే కదా నేను పాండవుల వద్దకు రానన్నది. పైగా ఈ యుద్ధానికి నాతో పాటు శకుని, దుశ్శాసనుడు కూడా కారణం. వారు పాండవులతో కలిస్తే కదా నేను కలవడానికి. అది అసాధ్యం కాబట్టి ఇదీ అసాధ్యం. కృష్ణా! నేను యుద్ధంలో గెలిస్తే మరల నిన్ను చూస్తాను. లేకపోతే స్వర్గంలో నీ దివ్యమంగళ విగ్రహం చూస్తాను. ఇంక నాకు సెలవు ఇప్పించు.' అన్నాడు కర్ణుడు. తరువాత కర్ణుడు తన రథం ఎక్కి హస్తినాపురం వెళ్లిపోయాడు. కృ ష్ణుడు తన రథం మీద ఉపప్లావ్యమునకు ప్రయాణం అయ్యాడు. ఆ సమయంలో విదురుడు కుంతీ దేవి మందిరమునకు వెళ్లాడు. "అమ్మా కుంతీదేవీ! కురు వంశం అంతరించే విధంగా కురు పాండవ యుద్ధం దాపురించింది. ఎవ్వరు కూడా శ్రీకృష్ణుని మాట మన్నించలేదు. యుద్ధం ఆపలేదు. అయినా కౌరవులకు పాండవుల బలపరాక్రమములు ముఖ్యంగా అర్జునుని గాండీవం సంగతి తెలిసి కూడా, వారు ఈ యుద్ధానికి సిద్ధపడ్డారు. ఏమి జరుగుతుందో ఏమిటో! " అని ఆందోళన పడ్డాడు.

కుంతీ దేవి ఏమీ మాట్లాడలేదు. తరువాత విదురుడు తన మందిరానికి వెళ్లాడు. కాని కుంతీ దేవి మనసులో ఇలా అనుకుంది. "కేవలం రాజ్యం కోసం, సంపదల కోసం తన వారిని చంపుకోడం ధర్మం అవుతుందా? కాని యుద్ధం చేయడం అంటే దుఃఖం కొని తెచ్చుకోవడమే కదా! అది క్లేశ రహిత కార్యము ఎలా అవుతుంది. భీష్ముడు, ద్రోణుడు, కర్ణుడు, వీరి వీరావేశము చల్లార్చడం అంత సులభం కాదు కదా. కర్ణుని మనసు ఎప్పుడూ పగతో రగిలిపోతూ ఉంది. కాని మిగిలిన వారికి యుద్ధం మీద అంత ఉత్సాహం ఉన్నట్టు లేదు. కర్ణుడికి తన జన్మ వృత్తాంతం చెప్పి పాండవుల మీద ప్రేమ కలిగిస్తే ఎలా ఉంటుంది? అప్పుడు కర్ణుడు యుద్ధం మాను కొనే అవకాశం ఉంది. కదా!" అని ఆలోచించింది. ఎలాగైనా కర్ణుని కలుసుకోవాలని నిశ్చయించుకుంది. ఆ సయమంలో కర్ణుడు అనుష్టానం చేసుకోడానికి గంగానదీ తీరానికి వెళ్లాడని తెలుసుకొని అక్కడకు వెళ్లింది. కర్ణుడు అనుష్ఠానం పూర్తి చేసాడు. అక్కడ కూర్చుని ఉన్న కుంతీదేవిని చూచాడు. తన గోత్రనామాలు చెప్పుకొని అభివాదం చేసాడు.
"అమ్మా కుంతీదేవీ! వచ్చునా!" అని అడిగాడు. తమరు వచ్చిన కార్యము తెలుసుకొన
"కుమారా! నీవు సూత పుత్రుడికి కావు. నీవు సూత కులములో జన్మించలేదు. నా వివాహం కాకముందు నేను కుంతిభోజుని ఇంటిలో ఉండగా ఒక మంత్ర ప్రభావమున సూర్యుని ప్రత్యక్షం చేసుకున్నాను. అతని వలన నీవు నాకు జన్మించావు. కాబట్టి నేటి ధర్మము ప్రకారము నీవు కూడా పాండు పుత్రుడవే. కాబట్టి నీవు క్షత్రియుడవు. మరొకరికి సేవ చెయ్యవలసిన అవసరం నీకు లేదు. ధర్మరాజు మొదలగు పాండు పుత్రులకు, దుర్యోధనాది కౌరవులకు నీవే పెద్దవాడవు. నీవే చక్రవర్తివి. ఈ లోకాన్ని అంతటిని పరిపాలించు. ఇంకా రాధేయుడుగా ఉండే అవసరం నీకు లేదు." అని చెప్పింది. "" ఆ సమయంలో సూర్యబింబమునుండి ఒక వాణి వినిపించింది.

అమరనాధ అమర

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
చతుర్థాశ్వాసము.

"ఇది నిజము. ఆమెచెప్పిన ప్రకారం నడుచుకో!" అని వినిపించింది. అన్ని విన్న కర్ణుడు కుంతీదేవి తో ఇలా అన్నాడు. "అమ్మా కుంతీ దేవి! నీవు చెప్పినది నిజము. కాని నేను చెప్పునది కూడా విను. నీవు నన్ను క్షత్రియోచితమైన సంస్కారములకు దూరం చేసావు. ఇప్పుడు.
నన్ను క్షత్రియుడనీ నీ కుమారుడననీ అనడం భావ్యమా! నేను సూర్యుని వలన పుట్టాను. నా జన్మ నిందించ తగినది కాదు. కాని ఆ విషయం రహస్యంగా ఉంచబడింది. ఇప్పుడు దానిని అందరికీ తెలియచెయ్యడం ఏం బాగుంటుంది చెప్పు. అర్జునుడు అమిత పరాక్రమంతో ప్రఖ్యాతి చెందుతుంటే, నేను భాస్కరుని వలన కుంతికి పుట్టాను అని చెప్పుకుంటూ వారి పక్షంలో చేరితో, నేను అర్జునునికి భయపడి పాండవులతో చేరాను అని అనుకోరా! అమ్మా! నేను సుయోధనుని వలననే పేరు ప్రతిష్ఠలు గడించాను. ఇప్పుడు, ఈ యుద్ధ సమయంలో అతనిని విడిచి పెట్టడం భావ్యమా! ప్రస్తుతం నేను సుయోధనుని ఉప్పు తిని జీవిస్తున్నాను. అతనికి ద్రోహం తలపెట్టలేను. అలా చేస్తే సాటి రాజులు నన్ను నిందించరా! కాబట్టి నేను సుయోధనుని కొరకు నీ కుమారులతో యుద్ధం చేస్తాను. ఇది నా నిర్ణయం. ఇది మారదు. నీవు అడుగుతున్నావు కాబట్టి ఒక విషయం కపటం లేకుండా చెపుతాను. ధర్మరాజు, భీముడు నకుల సహదేవులు నాకు ఎదురుపడినా వారిని చంపను. అర్జునుని మాత్రం చంపి తీరుతాను. ఎందుకంటే నేను అర్జునుని చేతిలో చచ్చినా, నేను అర్జునుని చంపినా నాకు పేరు వస్తుంది. అర్జునుడు చచ్చినా, నాతో కలిపి నీకు కుమారులు ఐదుగురు. నేను పోతే అర్జునునితో నీకు ఐదుగురు కుమారులు. నీకు ఆరుగురు కుమారులు "" అనే మాట వదలి పెట్టు. అని పలికాడు కర్ణుడు.

"ఏమి చేస్తాం. విధి ఎలా రాసి పెట్టి ఉంటే అలా జరుగుతంది. నీవు అన్న మాట ప్రకారం అర్జునుని చంపడానికి నేను ఒప్పుకుంటున్నాను. మిగిలిన వారిని వదిలి పెట్టు" అని అన్నది. దానికి సమ్మతించాడు కర్ణుడు. తరువాత అక్కడినుండి వెళ్లిపోయింది కుంతీ దేవి. ఇంతలో శ్రీకృష్ణుడు ఉపప్లావ్యం చేరుకున్నాడు. ధర్మరాజు, భీమాదులు శ్రీకృష్ణునికి ఎదురేగి అతనికి స్వాగతం చెప్పారు. "ధర్మజా! దుర్యోధనాదులకు కళ్లు మూసుకుపోయాయి వారు నా మాట వినలేదు. యుద్ధం తప్పదు." అని అక్కడ జరిగిన విషయములన్ని చెప్పి తన మందిరమునకు వెళ్లిపోయాడు. ఆరోజు రాత్రి శ్రీకృష్ణుడు పాండవుల వద్దకు వెళ్ళాడు. "ధర్మజా! నేను స్నేహ పూర్వకముగా ఎన్నో మాటలు చెప్పాను. కాని నా మాటలు సుయోధనుడు పెడచెవిని పెట్టాడు. ఏవేవో మాటలాడి నన్ను హేళన చేసాడు. అవన్ని చెప్పి ప్రయోజనం ఏమిటి! " అని అన్నాడు కృష్ణుడు.

"కృష్ణా! సుయోధనుడు అలా నిన్ను హేళన చేసి మాట్లాడు తున్నప్పుడు సభలో ఉన్న ధృతరాష్ట్రుడు, భీష్మాదులు ఏమీ అనలేదా? అతనిని వారించలేదా? అని అడిగాడు ఆతురతగా.. 'ధర్మజా! ధృతరాష్ట్రుడు తన శాయశక్తులా ప్రయత్నించాడు. కాని దుర్యోధనుడు వినలేదు. నేను కూడా శంతన మహారాజు వంశము గురించి, మీ తండ్రి, ధృతరాష్ట్రుని పుట్టుక గురించి, మీ

మహా భారతము.
ఉద్యోగ పర్వము
చతుర్థాశ్వాసము.

తండ్రిగారు చేసిన రాజ్యవిస్తరణ గురించి, మీరు రాజసూయయాగం చెయ్యడం, కపటద్యూతంలో మీ రాజ్యం అపహరించి మిమ్మల్ని 13 ఏళ్లు అడవులకు పంపడం మీరుపడ్డ కష్టములు అని వివరించి చెప్పాను. మీకు న్యాయప్రకారం రావలసిన రాజ్యభాగం ఇవ్వకపోతే కౌరవ నాశము తప్పదని మొహమాటం లేకుండా చెప్పాను. సభలోని వారందరూ కూడా వారికి తోచినట్లు చెప్పారు. కాని దుర్యోధనుడు వాటిని పెడచెవిని పెట్టి సభలో నుండి తన అనుయాయులతో బయటికి వెళ్ళిపోయాడు. తరువాత ధృతరాష్ట్రుడు వెంటనే గాంధారిని సభకు పిలిపించాడు. గాంధారి సుయోధనుని సభకు రమ్మని పిలిచింది. ఆమెకూడా సుయోధనుడికి ఎన్నో మంచి మాటలు చెప్పింది. కాని సుయోధనుడు వినలేదు. తన వారిని యుద్ధానికి సమాయత్తంచేసాడు. నేను కూడా కొంచెం కోపం తెచ్చుకొని బెదిరించాను. మరల కార్యసాఫల్యం కోసం శాంతం వహించాను. నాకు తోచిన ధర్మములు బోధించాను. సుయోధనుడు నా మీద బలప్రయోగానికి దిగాడు. నేను కొన్ని మాయలు ప్రదర్శించాను. ధర్మజా! నేను వారితో సంధి కొరకు నా శాయశక్తులా పోరాడాను. కాని ప్రయోజనం లేకపోయింది. ఇంక యుద్ధం తప్పదు. మీకు ఎలా తోస్తే అలా చేయండి." అని ముగించాడు కృష్ణుడు. తరువాత ధర్మరాజు తమ్ముళ్లను చూచి "శ్రీకృష్ణుడు కురు సభలో జరిగినది అంతా చెప్పాడు. ఇంకా అనుమానం ఎందుకు. యుద్ధ సన్నాహాలు చెయ్యండి. అని పలికి మరల కృష్ణుని చూచి "కృష్ణా! మా మనసులోని మాట, ధార్తరాష్ట్రుల మనసులోని మాట ఎరిగిన వాడవు. ధర్మహాని లేకుండా చేయవలసిన కార్యము నిర్ణయింపుము." అని కోరాడు. "నిజమే ధర్మజా! ప్రస్తుతం యుద్ధం తప్ప తరుణోపాయం లేదు. పైగా మీ తల్లి కుంతీ దేవి కూడా యుద్ధం చెయ్యడమే తక్షణ కర్తవ్యంగా మీకు చెప్పమని చెప్పింది. అని అన్నాడు.

"కాని కృష్ణా! ఈ కారణంగా నా బంధు వర్గమును యుద్ధములో చంపడానికి నా మనస్సు అంగీకరించడం లేదు. కాబట్టి ధర్మము హితము అయ్యే మార్గము అన్వేషించండి. " అని పలికాడు. "" దానికి అర్జునుడు "అన్నయ్యా! ఏది ధర్మమో, ఏది హితమో మనకేం తెలుసు. అన్ని తెలిసినవాడు కృష్ణుడు. పైగా మన తల్లిగారు చెప్పిమాటల వలన మన సందేహాలు తీరిపోయాయి. తల్లిగారే యుద్ధము తక్షణ కర్తవ్యమని ఆదేశించారు కదా! శ్రీకృష్ణుడు కూడా యుద్ధమే సరియైన మార్గమని చెప్పాడు. ఇంక అనుమానం ఎందుకు?" అని పలికాడు అర్జునుడు. "అఖిల ధర్మజ్ఞాన ఘనుడు కృష్ణుడు చెప్పిన తరువాత అతని మాటకు తిరుగు లేదు. యుద్ధసన్నాహాలు చెయ్యండి. మనకు ఉన్నది ఏడు అక్షౌహిణుల సైన్యం. దానిని సమర్ధవంతంగా నడిపేవాడు, భీష్మునికి దీటుగా మనకు సైన్యాధి పత్యం వహించేవాడు మనలో ఎవరున్నారో వెదకండి. అలాంటి వ్యక్తిని మనం సర్వసైన్యాధ్యక్షుడిగా అభిషేకించాలి" అని ఆదేశించాడు ధర్మరాజు. ఆ మాటలు విన్న సహదేవుడు ఇలా పలికాడు.

(మహాభారతము ఉద్యోగపర్వము చతుర్థాశ్వాసము మొదటిభాగము.)

మహా భారతము. - ఉద్యోగ పర్వము

చతుర్థాశ్వాసము.
(రెండవభాగము).

'యుద్ధము అనివార్యమైనది. మనకు పదకొండక్షౌహిణుల సైన్యము ఉన్నది. దానిని సమర్ధవంతముగా నడిపించుటకు, భీష్ముని యుద్ధములో ఎదుర్కొనుటకు, తగిన వీరుడు మనకు సర్వసై న్యాధ్యక్షుడు గా ఉండవలెను. అటువంటి వీరుడు ఎవరో నాకు తెలపండి ." అని ధర్మరాజు తమ్ములను అడిగాడు. "అన్నయ్యా! అత్యధిక బాహుబలము కలవాడు, పుత్రులు, పౌత్రులు, సోదరులు కలవాడు అయిన మత్స్యదేశాధిపతి, విరాటుడు, మనకు తగిన సైన్యాధ్యక్షుడు." అని సహదేవుడు అన్నాడు.

వెంటనే నకులుడు లేచి "అన్నయ్యా! ఎక్కువగా బలగము, ప్రతాపము, కీర్తి, బాహుబలము కలవాడు ద్రుపదమహారాజు. అతనే మనకు సైన్యాధ్యక్షుడు" అని అన్నాడు. అర్జునుడు లేచి "అన్నయ్యా! కేవలము ద్రోణుని చంపుటకు అగ్నికుండము లోనుండి పుట్టినవాడు, ధనుర్బాణములతో జన్మించిన వాడు, అత్యధిక బాహుబలము పరాక్రమము కలవాడు, అయిన ధృ ష్టద్యుమ్నుడు మనకు తగిన సైన్యాధ్యక్షుడు. అతను తక్క భీష్ముని తట్టుకొని నిలబడగలవాడు వేరేలేడు. పైగా, అతని తమ్ముడు శిఖండి భయంకరమైన వీరుడు. భీష్ముని చంపడానికే పుట్టినవాడు. కాబట్టి ధృ ష్టద్యుమ్నుడే మనకు తగిన సైన్యాధ్యక్షుడు." అని పలికాడు. అప్పుడు ధర్మరాజు కృష్ణుని చూచి "కృష్ణా! నీవు సకలము తెలిసిన వాడవు. తగిన వాడిని నీవే నిర్ణయింపుము. మన ఏడు అక్షౌహిణుల సైన్యమునకు ఒక్కొక్క అక్షౌహిణికి తగిన నాయకుడిని కూడా నిర్ణయిం పుము." అని వేడుకున్నాడు. అప్పుడు కృష్ణుడు ధర్మజుని చూచి " ధర్మ నందనా! అర్జునుడు చెప్పినట్టు ధృష్టద్యుమ్నుడే మన ఏడు అక్షౌహిణుల సైన్యమునకు సైన్యాధ్యక్షుడుగా తగినవాడు. అతనిని సర్వ సైన్యాధ్యక్షునిగా అభిషేకించుము. తరువాత, విడి విడిగా ఒక్కొక్క అక్షౌహిణికి, పాంచాలపతి ద్రుపదుడు, మత్స్యదేశాధిపతి విరటుడు, సాత్యకి, జరాసంధుని కుమారుడు సహదేవుడు, యాదవరాజు చేకితానుడు, శిశుపాలుని కుమారుడు ధృష్టకేతుడు, ద్రుపదమహారాజు కుమారుడు శిఖండి, వీరిని ఒక్కొక్క అక్షౌహిణికి అధిపతిగా నియమించుము. ఇంక నీ తమ్ములతో కలిసి యుద్ధమునము బయలు దేరుము." అని పలికాడు కృష్ణుడు.

(అక్షౌహిణి అనగా 21,870 రథములు, అదే సంఖ్యలో ఏనుగులు, 65,610 గుర్రములు, 1,09,350 కాల్బలము, కూడినది). కృష్ణుని మాటలు శిరసావహించాడు ధర్మరాజు. మరునాడు నిండు కొలువులో యుద్ధప్రకటన చేసాడు. ధృష్టద్యుమ్నుని సర్వసైన్యాధ్యక్షునిగా, పైన చెప్పినవారిని ఏడు అక్షౌహిణులకు అధిపతులుగా నియమించాడు. యుద్ధభేరులు మ్రోగించమని ఆజ్ఞాపించాడు. ద్రౌపది వద్దకు వెళ్లి పాండవులు అందరూ ఆమెదగ్గర వీడ్కోలు తీసుకున్నారు. బ్రాహ్మణులను అర్చించి వారి దీవెనలు అందుకున్నారు. కృష్ణుడు రథం ఎక్కి సారధి స్థానంలో కూర్చున్నాడు. గాండీవము, అక్షయ తూణీరము లతో అర్జునుడు రథం ఎక్కాడు. కపిధ్వజము అర్జునుని రథము మీద ఎగురుతూ ఉంది. కృష్ణుడు దేవదత్తము, అర్జునుడు పాంచజన్యము అను శంఖములను పూరించారు. కురుక్షేత్రమునకు సమస్త సైన్యముతో ఒక పెళ్లికి వెళుతున్నట్టు

అమరనాథ కుమార్

మహా భారతము. - ఉద్యోగ పర్వము

చతుర్ధాశ్వాసము.
(రెండవభాగము).

ప్రయాణమయ్యారు.

ధృష్టద్యుమ్నుడు ధర్మరాజుకు నమస్కరించి సర్వసైన్యాధ్యక్షుడు గా ముందు సాగాడు. అతని వెంట ధర్మరాజు, అతని తమ్ములు, యుద్ధము నకు వచ్చిన రాజులు నడిచారు. వారి వెంట సమస్త సైన్యము, భటులు, పరిచారకులు నడిచారు. వారందరూ కురుక్షేత్రము సమీపించారు. హిరణ్వతి నదీ తీరాన ఒక చదునైన ప్రదేశంలో అందరూ విడిది చేసారు. వేగుల వారివలన పాండవ సైన్యము కురుక్షేత్రము దగ్గర విడిది చేసారని తెలుసుకున్నాడు సుయోధనుడు. కాని ఏమీ తెలియని వాడివలె ఉన్నాడు. కురుసభలో అందరిని చూచి సుయోధనుడు "కృష్ణుడు తనకు అనుకూలముగా మనము ప్రవర్తించలేదని, మనమీద కోపంతో పాండవులకు మనమీద ఏమేమో చెపుతాడు. ఆ మాటలు విని మనమీద కోపంతో ఉన్న పాండవులు మన మీదికి దండెత్తి వస్తారు. యుద్ధం తప్పదు. కాబట్టి మనము కూడా యుద్ధము ప్రకటిద్దాము. మన సేనలతో కురుక్షేత్రములో విడిది చేద్దాము." అని పలికి దుశ్శాసనుని చూచి నీవు, కర్ణుడు, శకుని యుద్ధమునకు తగిన ఏర్పాట్లు చేయండి. అని ఆజ్ఞాపించాడు. సుయోధనుని ఆజ్ఞప్రకారము యుద్ధము ప్రకటించారు. మరునాడు సుయోధనుడు నిండుకొలువులో కూర్చుని ఉన్నాడు. ద్రోణాచార్యుని, కర్ణుని, అశ్వత్థామను, బాహ్లీకుని, శల్యుని, కృపాచార్యుని, భూరిశ్రవుని, శకునిని, కృతవర్మను, కాంభోజరాజును, సైంధవుని తన పదకొండు అక్షౌహిణుల సైన్యమునకు అధినాయకులుగా నియ మించాడు. వారిని సైన్యాధ్యక్షులుగా అభిషేకించాడు. అక్షౌహిణీ నాయకులతో కలసి సుయోధనుడు భీష్ముని వద్దకు వెళ్లాడు. " పితామహా! వీరంరూ మనకు పదకొండు అక్షౌహిణులకు అధిపతులు. వీరందరూ వివిధ దేశములకు చెందిన వారు. వీరిని ఒక తాటి మీద నడిపించవలసిన భారం మీమీద ఉన్నది. కాబట్టి మీరు మన సమస్త సైన్యమునకు ఆధిపత్యము వహించాలి. అని ప్రార్ధించాడు. 'సుయోధనా! నాకు మీరు, పాండు కుమారులు, సమానులే. నేను మీ వద్ద ఉన్నాను. కాబట్టి యుద్ధంలో మీ పక్షం వహిస్తాను. నేను సర్వసైన్యాధిపత్యము వహిస్తాను. నన్ను ఎదుర్కొనగలవాడు ఒక్క అర్జునుడు తప్ప వేరే వాడు ఈభూమి మీదలేడు. నేను శత్రువుల నందరినీ సంహరిస్తాను. కాని పాండుకుమారులను చంపడానికి నా చేతులాడవు. వారు కూడా నా మీద యుద్ధానికి రారు. కానిమ్ము. అప్పటికి ఏది జరగాలో అది జరుగుతుంది. కాని, ముందు నన్ను యుద్ధం చెయ్య మంటావా? లేక కర్ణుని యుద్ధం చెయ్యమంటావా? ఏదో ఒకటి తేల్చి చెప్పు. అది తేలితే గాని నేను సకల సేనాధిపత్యము వహించను." అని పలికాడు భీష్ముడు. అప్పుడు కర్ణుడు సుయోధనునితో ఇప్పుడు "ఈ విషయం ప్రస్తావించడం ఎందుకు. ఎప్పుడు భీష్ముడు యుద్ధంలో పడిపోతాడో అప్పుడు నేను యుద్ధానికి వస్తాను అని ముందే చెప్పాను కదా! అని అన్నాడు కర్ణుడు. "సుయోధనా అటులనే జరుగుతుంది లే అని సేనా నాయ కత్వానికి సమ్మతించాడు భీష్ముడు.

అమరనథ్ అమర్

మహా భారతము. - ఉద్యోగ పర్వము
చతుర్ధాశ్వాసము.
(రెండవభాగము).

ద్రోణాచార్యులు, కృపాచార్యులు, తదితర పెద్దల అనుమతితో సుయోధనుడు సర్వసైన్యాధిపత్యము వహిస్తాను. నన్ను ఎదుర్కొనగలవాడు ఒక్క అర్జునుడు తప్ప వేరే వాడు ఈభూమి మీదలేడు. నేను శత్రువుల నందరినీ సంహరిస్తాను. కాని పాండుకుమారులను చంపడానికి నా చేతులాడవు. వారు కూడా నా మీద యుద్ధానికి రారు. కానిమ్ము. అప్పటికి ఏది జరగాలో అది జరుగుతుంది. కాని, ముందు నన్ను యుద్ధం చెయ్య మంటావా? లేక కర్ణుని యుద్ధం చెయ్యమంటావా? ఏదో ఒకటి తేల్చి చెప్పు. అది తేలితే గాని నేను సకల సేనాధిపత్యము వహించను." అని పలికాడు భీష్ముడు. అప్పుడు కర్ణుడు సుయోధనునితో ఇప్పుడు "ఈ విషయం ప్రస్తావించడం ఎందుకు. ఎప్పుడు భీష్ముడు యుద్ధంలో పడిపోతాడో అప్పుడు నేను యుద్ధానికి వస్తాను అని ముందే చెప్పాను కదా! అని అన్నాడు కర్ణుడు. "సుయోధనా అటులనే జరుగుతుంది లే అని సేనా నాయ కత్వానికి సమ్మతించాడు భీష్ముడు. ద్రోణాచార్యులు, కృపాచార్యులు, తదితర పెద్దల అనుమతితో సుయోధనుడు భీష్ముని సర్వసైన్యాధ్యక్షునిగా అభిషేకించాడు. తాను ఒక్కొక్క అక్షౌహిణి కి అధిపతులుగా చేసిన వారిని భీష్మునికి పరిచయం చేసాడు. సుయోధనుడు తల్లిదండ్రుల వద్ద సెలవు తీసుకొని యుద్ధానికి బయలుదేరాడు. తన సైన్యాలతో కురుక్షేత్రం చేరుకున్నాడు ఒక రమణీయమైన ప్రదేశంలో విడిది చేసాడు. ఆ ప్రకారము కురు పాండవుల సైన్యములు కురుక్షేత్రము చేరుకున్నారు. చెరి ఒక పక్క విడిది చేసారు. ఈ విషయము లన్ని విన్న బలరాములు చాలా దుఃఖించాడు. వెంటనే బయలుదేరి ధర్మరాజు వద్దకు వచ్చాడు. ధర్మరాజు, అతని తమ్ములు, కృష్ణుడు బలరాముని సాదరంగా ఆహ్వానించారు. కౌరవ పాండవులు అత్యంత క్రూరులై తమ బంధువులకు, ఈ భూమిలో ఉన్న రాజులకు చేటు కలిగేట్టు యుద్ధం చెయ్యడానికి సమకట్టారు. ఇది మీకు తగునా ! యుద్ధం నాకు సమ్మతం కాదు. నేను కృ ష్ణునితో ఇరుపక్షములకు సంధి కుదర్చమని ఎంతో చెప్పాను. కాని అతను అలా చెయ్యలేదు. యుద్ధం సమకూర్చాడు. అసలు మాట్లాడటమే తెలియని మూర్ఖులకు మంచి మాటలతో చెప్పి ఒప్పించాలి గాని, వారితో కోపంగా మాట్టాడటం, సంధి చెడగొట్టడం ఏమి పని! కృష్ణునికి కౌరవ పాండవులు సమానమే కదా! కాని అతనికి అర్జునుడు అంటే అభిమానం ఎక్కువ. అందుకే పాండవులను ఒక చోట నిలువ నీయ కండా, వెంటవేసుకొని తిప్పుతుంటాడు.

అయినా పాండవులకు జయము, కౌరవులకు అపజయము తధ్యము. కాని నేను ఈ యుద్ధం చూడలేను. భీముని, సుయోధనునికి గదాయుద్ధం నేర్పాను. వారి ఒకరితో ఒకరు కొట్టుకుంటుంటే ఎలా చూడ గలను. కాబట్టి నేను సరస్వతీ నదీతీరానికి వెళుతున్నాను. మీతో చెప్పి పోదామని వచ్చాను." అని పలికాడు బలరాముడు. కృష్ణుడు, ధర్మనందనుడు సాగనంపగా తీర్థయాత్రలకు వెళ్లాడు బలరాముడు. తరువాత శ్రీకృష్ణుని భార్య రుక్మిణికి సోదరుడు, కుండిన నగరాధినేత, రుక్మి అనే పేరు కలవాడు ధర్మరాజు వద్దకు వచ్చాడు. అతను అర్జునుని చూచి "అర్జునా! యుద్ధం చెయ్యడానికి నీకు భయంగా ఉంటేచెప్పు. నేను యుద్ధంలోకి దూకుతాను. నాకు ఎదురు నిలిచేవాడు ఈ భూమండలంలో ఎవ్వరూ లేరు." అని ప్లగల్భాలు పలికాడు.

అమరనాథ అమర్

మహా భారతము. - ఉద్యోగ పర్వము
చతుర్ధాశ్వాసము.
(రెండవభాగము).

అది విని అర్జునుడు నవ్వి "రుక్మీ! నేను గంధర్వులతో యుద్ధం చేయునపుడు, గోగ్రహణ సమయంలో యుద్ధం చేయునపుడు తమరు ఎక్కడ ఉన్నారు. నాకు నీ సాయం అవసరం లేదు. నీసాయం ఎవరికి కావలెనో వారికి తోడ్పడుము. ప్రస్తుతము నాకు కృష్ణుడు సాయంగా ఉన్నాడు. నాకు ఎలాంటి భయము లేదు. నాకు యుద్ధం అంటే భయం అని నేను పిలిచినప్పుడు గదా నువ్వు రావలసినది. నాకు అంత భయం కలిగినపుడు నన్ను కాపాడటానికి వీరందరూ ఉన్నారు. నీ సాయం అవసరం లేదు." అని అన్నాడు. చేసేది లేక రుక్మి సుయోధనుని వద్దకు పోయి యధాప్రకారము ప్రగల్భాలు పలికాడు. సుయోధనుడు కూడా నాకు నీ సాయం అక్కరలేదు పొమ్మన్నాడు. రెంటికి చెడ్డ రేవడ మాదిరి రుక్మి కుండిన నగరం చేరుకున్నాడు. ఆ ప్రకారంగా బల రాముడు, రుక్మి తప్ప మిగిలిన రాజులందరూ కురు పాండవ యుద్ధంలో పాల్గొన్నారు. ఆ సమయంలో ఒక రోజు రాత్రి ధృతరాష్ట్రుడు సంజయుని తన నివాసమునకు పిలిపించుకున్నాడు. "సంజయా! ఏది జరగాలో అది జరుగుతుంది మన చేతిలో ఏమీ లేదు కదా! రాజులకు యుద్ధములో చావడం మేలేకదా! అది సరే, పాండవులు కౌరవులు కురుక్షేత్రములో తమ తమ సైన్యములతో సహా విడిసి ఉన్నారు కదా. అక్కడ ఏమి "" జరుగుతుందో నాకు చెప్పు. అని అడిగాడు. దానికి సంజయుడు

మహారాజా! నీ కుమారుడు సుయోధనుడు, తన అనుయాయులు దుశ్శాసనుడు, కర్ణుడు, శకుని తో ఆలోచించి, శకుని కుమారుడైన ఉలూకుని ధర్మరాజు వద్దకు రాయబారం పంపాడు. ధర్మరాజు సభ చేసి ఉండగా, శ్రీకృష్ణుడు, పాండుకుమారులు, దృపదుడు, విరాటుడు వింటూ ఉండగా చెప్పమని కొన్ని మాటలు చెప్పి పంపాడు. ఉలూకుడు వెంటనే ధర్మరాజు వద్దకు వెళ్లాడు. ధర్మరాజా! సుయోధనుడు నాకు కొన్ని మాటలు చెప్పి అవి మీ అందరికి వినిపించమని చెప్పి పంపాడు. నా మీద కోపం తెచ్చుకోకుండా వాటిని సావధానంగా వినండి". అని అన్నాడు. దానికి ధర్మరాజు "ఉలూకా! నీవు నిర్భయంగా ఆ బుద్ధిమంతుడు చెప్పమన్న తులువ మాటలు అన్ని వినిపించు." అని అన్నాడు. ఉలూకుడు ఈ విధంగా పలికాడు. " యుద్ధం చెయ్యడానికి ఎంతో కాలం ఆలోచించి యుద్ధానికి వచ్చావు. సంజయునితో మీరు చాలా ఎక్కువగా ఎన్నో మాటలు మాట్లాడారు. మేము ద్రౌపదికి చేసిన అవమానమునకు, మీ రాజ్యము పోగొట్టుకున్నందుకు కోపించి. నీ వారినందరిని మోహరించుకొని నా మహారాజా! నీ కుమారుడు సుయోధనుడు, తన అనుయాయులు దుశ్శాసనుడు, కర్ణుడు, శకుని తో ఆలోచించి, శకుని కుమారుడైన ఉలూకుని ధర్మరాజు వద్దకు రాయబారం పంపాడు. ధర్మరాజు సభ చేసి ఉండగా, శ్రీకృష్ణుడు, పాండుకుమారులు, దృపదుడు, విరాటుడు వింటూ ఉండగా చెప్పమని కొన్ని మాటలు చెప్పి పంపాడు. ఉలూకుడు వెంటనే ధర్మరాజు వద్దకు వెళ్లాడు. ధర్మరాజా! సుయోధనుడు

అమరనాథ అమర్

మహా భారతము. - ఉద్యోగ పర్వము
చతుర్థాశ్వాసము.
(రెండవభాగము).

నాకు కొన్ని మాటలు చెప్పి అవి మీ అందరికి వినిపించమని చెప్పి పంపాడు. నా మీద కోపం తెచ్చుకోకుండా వాటిని సావధానంగా వినండి". అని అన్నాడు. దానికి ధర్మరాజు "ఉలూకా! నీవు నిర్భయంగా ఆ బుద్ధిమంతుడు చెప్పమన్న తులువ మాటలు అన్ని వినిపించు." అని అన్నాడు. ఉలూకుడు ఈ విధంగా పలికాడు.

" యుద్ధం చెయ్యడానికి ఎంతో కాలం ఆలోచించి యుద్ధానికి వచ్చావు. సంజయునితో మీరు చాలా ఎక్కువగా ఎన్నో మాటలు మాట్లాడారు. మేము ద్రౌపదికి చేసిన అవమానమునకు, మీ రాజ్యము పోగొట్టుకున్నందుకు కోపించి. నీ వారినందరిని మోహరించుకొని నా మీదికి యుద్ధానికి వచ్చావు. ఇంక నీవు తప్పించుకోలేవు. మీరందరూ భీష్మ, ద్రోణుల బాణముల రుచి చూస్తారు. వారి బారిన పడి మీ అర్జునుడు బతుక గలడా! మీకు కృష్ణుడు ఉన్నాడుగా. అతని వలననే అన్ని చక్కపెట్టుకోండి. భీముడు దుశ్శాసనుడి గుండెలు చీల్చి రక్తం తాగుతాను అన్నాడు కదా! రమ్మను. ఆలస్యం ఎందుకు. ఎలా తాగుతాడో చూస్తాను. భీమసేనా! నీవు నూతిలో కప్పలాంటి వాడివి. ఎదుటివారి బలం నీకు తెలియదు. యుద్ధంలో మా చేత చావు దెబ్బలు తినకుండా తప్పించుకోలేవు. అర్జునా! తాటి చెట్టంత పొడువు ఉన్న విల్లు ఒకటి నీకు ఉన్నదని, కృష్ణుడు నీ పక్క ఉన్నాడని మాకు బాగా తెలుసు. వీటికి భయపడి మేము రాజ్యం పంచి ఇవ్వడం కుదరదు. అదిసరే! | దుశ్శాసనుడు మీ భార్య ద్రౌపదిని నిండు సభకు ఈడ్చుకొని వస్తుంటే భీముడి గద, అర్జునుడు గాండీవము ఎక్కడకు పోయాయి. ఆ రోజు జరిగిన అవమానాలు అప్పుడే మరిచి పోయారా! ఎందుకు బీరాలు పలుకుతారు? వంటల వాడిగా భీముడు, పేడి రూపంలో అర్జునుడు, సిగ్గు లేకుండా బతికి, ఇంకా రాజ్యం మీద ఆశతో యుద్ధానికి వచ్చారా! ఇది శూరుల లక్షణమా! మీ బాహుబలమా ! నీవే చెప్పాలి. మీ కృష్ణుడు ఎన్ని మాయలు, ఇంద్రజాలములు చేసినప్పటికి, నీవు ఎన్ని ప్రగల్భములు పలికినప్పటికీ, యాభై వేల మంది భీములు, అర్జునులు వచ్చినప్పటికి, మీము మీతో యుద్ధం చేస్తామే కాని, రాజ్యం మాత్రం పంచి ఇవ్వము. అది తెలుసుకోండి. అని పలికాడు ఉలూకుడు.

ఈ మాటలు విన్న భీమార్జునులు, నకుల సహదేవుడు కోపంతో ఊగి పోయారు. అది చూచి కృష్ణుడు చిరునవ్వుతో వారిని వారించాడు. ఉలూకుని దగ్గరకు వెళ్లి 'ఉలూకా! నీవు కూడా సుయోధనుని వద్దకు వెళ్లి అందరూ వింటూ ఉండగా నేను చెప్పినట్టు ఈ విధంగా చెప్పుము. సుయోధనా! రేపే యుద్ధం. వీరుడవైతే యుద్ధం చేసి మరణించు. నా సారధ్యంలో నడుస్తున్న అర్జునుని రథం నువ్వు ఎక్కడకుపోతే అక్కడకు నిన్ను వెంబడిస్తుంది. నువ్వు చూస్తూ ఉండగా భీముడు నీ తమ్ముడు దుశ్శాసనుని గుండెలు చీల్చి రక్తం తాగుతాడు. నీ పక్కన ఎంతోమంది వీరులు ఉన్నారని బీరాలు పలుకుతున్నావు. వారి పరాక్రమములు రేపు యుద్ధంలో చూస్తాము కదా! సుయోధనా నీవు పరుల పరాక్రమం నమ్ము అనవసరంగా యుద్ధం లోకి కొని యుద్ధానికి దిగావు. వృద్ధుడైన భీష్ముని అనవసరంగా

అమరనథ్ అమర్

మహా భారతము. - ఉద్యోగ పర్వము

చతుర్థాశ్వాసము.

(రెండవభాగము).

దింపావు. అతనిని చంపాలని అనుకుంటున్నావు. కేవలం భీష్ముడు ఉన్నంత మాత్రాన యుద్ధంలో గెలుస్తారా! భీష్ముని చాటున ప్రాణాలు కాపాడుకోవాలని చూస్తున్నావు నువ్వు. కాని మొదట భీష్ముడినే మొదటి ముద్దగా మింగుతాము. తరువాత ద్రోణుడు, తరువాత కర్ణుడు బలి అవుతారు. అప్పటికి గాని సుయోధనుని ఆశ చావదు. సుయోధనుడు తన తమ్ముల, తన కుమారుల మరణములు చూచి, తాను భీముని గదాఘాతంతో నేలమీద పొర్లుతున్నప్పుడు అయినా తాను చేసిన దుష్కృత్యములు తలుచుకుంటాడా! కాబట్టి నీవు వెంటనే వెళ్లి మీ సుయోధనుని యుద్ధానికి సిద్ధం కమ్మను." అని పలికాడు కృష్ణుడు..

దర్మరాజు ఉలూకునికి తాంబూలము, ఆభరణాలు ఇచ్చి సత్కరించి పంపాడు. ఉలూకుడు వెంటనే సుయోధనుని వద్దకు పోయి జరిగినది అంతా వివరించాడు. కురు పాండువులు మరునాడు యుద్ధం ప్రకటించారు." అని సంజయుడు ధృతరాష్ట్రునితో చెప్పాడు. "సంజయా! శ్రీ కృష్ణుని సహాయం కలిగిన అర్జునుని జయించడం భీష్మునికి సాధ్యం అవుతుందంటావా! ఉలూకుడు చెప్పిన మాటలు విని కురు సభలో ఎవరెవరు ఏమన్నారో చెప్పవా! " అని అడిగాడు. దానికి సంజయుడు ఇలా అన్నాడు. ""

" మహారాజా! ఉలూకుని మాటలు విన్న భీష్ముడు "సుయోధనా! నేను ఉండగా నీకు భయం ఎందుకు నేను సేనలను స్వయంగా పర్యవేక్షిస్తాను. నీకు జయం చేకూరుస్తాను." అని అన్నాడు. దానికి సుయోధనుడు "తాతా! మీరు, మా గురువు ద్రోణుడు, ఉండగా నాకు భయం ఎందుకు! నేను గంధర్వ, కిన్నర, దానవులకు భయపడలేదు. ఈ అల్పులు పాండవులకు భయపడతానా! చిటికలో వారి మదం అణుస్తాను. పితామహా! మనవారిలోనూ ఎదుటి వారిలోనూ ఉన్న వీరుల గురిం తెలియచేయండి. " అని అడిగాడు సుయోధనుడు. "సుయోధనా! నీవు అతిరధుడవు. నీ తమ్ములు సమరధులు. ఇంక నా గురించి నీకు తెలిసిందే. కృతవర్మ అతి రధుడు. శల్యుడు అతి రధుడు. భూరిశ్రవుడు అతి రధుడు. సైంధవుడు మహా రధుడు. కాంభోజరాజు సుదక్షిణుడు సమరధుడు. మహిష్మతి అధిపతి నీలుడు అర్ధరధుడు. అవంతీ దేశాధీశులు విందానువిందులు అర్ధరధులు. త్రిగర్తాధిపతులు ఐదుగురు మహారధులు. నీ కుమారుడు లక్ష్మణ కుమారుడు సమరథుడు. బృహద్బలుడు సమరథుడు. దండధారుడు అర్థరధుడు. కృపాచార్యులు అతిరథులలో శ్రేష్ఠుడు. శకుని సమరథుడు. . అశ్వత్థామ అర్జునుడితో సమంగా యుద్ధం చేస్తాడు. అతనిని బ్రాహ్మణుడు అని చెప్పతగదు. ద్రోణాచార్యుడు అతిరథులలో శ్రేష్ఠుడు. బాహ్లికుడు, అతని కుమారుడు సోమదత్తుడు అతి రథులు. అలంబసుడు సమరధుడు. భగదత్తుడు సమరధుడు. గాంధార రాజు వృక్షుడు, అచలుడు, సమరధులు. కర్ణుడు అర్థరథుడు. ఎందుకంటే అతను జన్మసిద్ధముగా లభించిన కవచకుండలములను కోల్పోయాడు. అందువల్ల శక్తిహీనుడు. పరశురాముని శాపం వలన అతని శక్తి నాశనం అయింది. అందువల్ల అతడు యుద్ధములో అర్జునుని గెలువ లేడు." అని అన్నాడు భీష్ముడు. 'ప్రగల్భములు పలకడంలో ఇతడు అందరికంటే ముందు ఉంటాడు.కాని పిరికి తనంతో పారి

అమరనాధ అమర

మహా భారతము. - ఉద్యోగ పర్వము

చతుర్థాశ్వాసము.

(రెండవభాగము).

పోవడానికి వెనుకాడడు. ఎప్పుడు పరాకుగా ఉంటాడు. అందు వల్ల భీష్ముడు చెప్పినట్టు కర్ణుడు అర్ధ రథుడు" అని అన్నాడు ద్రోణుడు. భీష్మ, ద్రోణుల మాటలు విన్న కర్ణుని మొహం ఎర్రగా అయింది. "పితామహా! నా మీది ద్వేషంతో ఇలా పలకడం తగునా! ఈ ప్రకారం నన్ను తక్కువ చేసి మాట్లాడటం వలన మీకు ఏమి ఒరిగింది. గాంగేయా! నన్ను గురించి కొలువు లో కూడా చాలా చెడ్డగా మాట్లాడావు. సుయోధనుని మొహం చూచి ఊరుకుంటున్నాను. నా దృష్టిలో నీవు "" కూడా అర్ధ రథుడివే. అని పలికి కర్ణుడు అక్కడ ఉన్న అందరిని చూచి "ఇతనిని మనము హితుడని నమ్మవచ్చునా! కార్యసాధన మార్గము ఇదేనా! అందరి రాజులను అతను ఎక్కువ ఇతను తక్కువ అని మాట్లాడుతున్నాడు. ఇలాంటి వారలను చూచి మనము ఏమనగలము.' అని సుయోధనుని చూచి "మిత్రమా! కార్యము చెడిపోయింది. నీ సముఖంలో భీష్ముడు ఇలా మాట్లాడటం బాగాలేదు. ఎలా ఓర్చుకోవాలి. అయినా ఈభీష్ముని బలం ఏపాటిది? ఇతనిని మనం విడిచి పెడితే మాత్రం వచ్చిన నష్టం ఏమి? ఇతను పాండవ పక్షపాతి. మనసు పెట్టి యుద్ధం చేయడు. ఇతనిని వదిలించుకుంటేనే మన పక్షాన ఉన్న రాజులకు మనసు కుదుటపడుతుంది. వయసులో పెద్ద వాడు అని అతనిని గౌరవించండి. కాని అతని మాటలను స్వీకరించకండి. అసలు ఇతను సైన్యాధ్యక్షుడు గా ఉంటే మన పక్షాన ఉన్న రాజులు ఎలా యుద్ధం చేస్తారు. కాబట్టి ఇతను రణరంగంలో ఉంటే యుద్ధం చేయడానికి నేను అంగీకరించను." అని అన్నాడు కర్ణుడు. ఆ మాటలు విన్న భీష్ముడు కర్ణుని చూచి "కర్ణా! ఏమన్నావు! నేను ముదుసలినా! నా అస్త్ర శస్త్ర బలము ఏ పాటితో నీ గురువు పరశురాముని అడిగి తెలుసుకో! యుద్ధంలో నన్ను ఎదిరించిన వారు ఏ గతిపెట్టారో ఈ జగత్తుకు తెలుసు. నా ముసలితనము, నీ పడుచు తనము అర్జునుడు ఏ చూస్తాడులే! సూతనందనా! నీ వలన నా గురించి నేను చెప్పుకోవలసి వచ్చినది. అసలు కార్యాలోచనకు నీవు కౌరవులకు లభించడం వలననే ఇన్ని అనర్ధములు కలిగినవి. ఈ అనర్థాలు తొలిగించడానికి మా శక్తిచాలదు. నీవు మహా వీరుడవైతే యుద్ధములో నీ ప్రతాపము చూపించు. యుద్ధం చేయడానికి భయపడి నా మీద నెపం బెట్టి ప్రస్తుతానికి యుద్ధం చెయ్యకుండా తప్పించుకున్నా, తరువాత నైనా తప్పించుకోలేవు. క్రమ క్రమంగా అర్జునుని చేతిలో అతిరధ మహారధులందరూ కూలిన పిమ్మట నీవు యుద్ధము చేయక తప్పదు. అప్పటికి చావగా మిగిలి ఉన్న సైన్యముతో నీ యుద్ధ పటిమ సుయోధనుడు తెలుసుకుంటాడు లే! సూతనందనా! ఈ సుయోధనుడు నా మీద ఈ యుద్ధ భారము మోపాడు. నన్ను నమ్ముకున్నాడు. అందుకని నీ మాటలు ఇంతవరకు సహించాను. అందుకని బతికిపోయావు. ఇంక ఊరుకుండుము." అని పలికిన గాంగేయుని వైపు చూచి సుయోధనుడు ఇలా అన్నాడు. " పితమహా! ఈ సమయంలో మీరు కోపించవచ్చునా! నా మొహం చూచి, ముందు ఉన్న కార్యభారమును చూచి, సహించండి. " అని గాంగేయుని శాంత పరచి కర్ణుని చూచి "కర్ణా! నీవు, పితామహుడు ఒకటై ఈ కార్యభారమును నడిపించవలెను కాని ఇలా వాదులాడు.

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము. - ఉద్యోగ పర్వము
చతుర్థాశ్వాసము.
(రెండవభాగము).

కోవడం ఎందుకు!" అని కర్ణుని శాంత పరచి, భీష్ముని చూచి "పితామహా! పాండవుల పక్షములో ఉన్న వీరుల గురించి చెప్పండి." అని అడిగాడు. అప్పుడు భీష్ముడు "సుయోధనా! నేను పాండవుల పక్షంలో ఉన్న వారిని గురించి చెబితే కర్ణుని మనసు నొచ్చుకుంటుంది. నీకు ఎలా ఉంటుందో నాకు తెలియదు. మధ్యలో నాకు ఎందుకు చెప్పు. పాండవ వీరుల గురించి మాట్లాడక పోవడం మంచిది." అని అన్నాడు. కాని సుయోధనుడు ఊరుకోలేదు. పదే పదే చెప్పమని అడిగాడు. తప్పని పరిస్థితులలో భీష్ముడు ఇలా అన్నాడు. "ధర్మరాజు అతి రథుడు. భీముడు అతి రథులలో శ్రేష్ఠుడు. మహాబల సంపన్నుడు. నకుల సహదేవులు సమరథులు. అర్జునుడు ఇలాంటి వాడు అని చెప్ప నా వశం కాదు. అంతటి పరాక్రమ వంతుడు ఈ భూమిలో లేడు. ఇంక పుట్టబోడు. అతనికి కృష్ణుడు తోడయ్యాడు. ఇంక ఏమి చెప్పాలి! అతను ఒక్కడే తన సేనలను రక్షించుకుంటూ శత్రు సేనలను నిర్మూలించగలడు.

ఇంక ఉపపాండవులు (ద్రౌపది వలన పాండవులకుపుట్టిన వారు) ఐదుగురు మహారథులు. వారితో సమానమైన వాడు ఉత్తరుడు. ఇంక అభిమన్యుడు అతిరథులలో శ్రేష్ఠుడు. కృష్ణార్జునులకు సాటి అయినవాడు. యుద్ధ నైపుణ్యం తెలిసినవాడు. సాత్యకి అతిరథుడు. ద్రుపదుడు, మత్స్యవిభుడు విరాటుడు మహారథులు, పాండవులకు బంధువులు. శిఖండి మహారధుడు. అతని తమ్ముడు ధృష్టద్యుమ్నుడు అతి రధుడు. ధృష్టద్యుమ్నుని కుమారుడు ధృతవర్ముడు అర్ధరథుడు. ఉత్తమౌజుడు, యుధామన్యుడు, క్షత్రదేవుడు, జయంతుడు, అమితౌజుడు, విరాటుడు, సత్యజితుడు ఈ ఏడుగురు మహారథులు. కేకయ దేశాధీశులు ఐదుగురు అన్నదమ్ములు మహా రథులు. కాశీశుడు, నీలుడు, సూర్యదత్తుడు, మదిరాక్షుడు, శంఖుడు, మహారధులు. చిత్రాయుధుడు, చేకితానుడు, చంద్రదత్తుడు, వ్యాఘ్రదత్తుడు మహారధులు. సేనాబిందుడు, పాండ్యరాజు అతి రధులు. కాశ్యుడు సమరథుడు. కుంతిభోజుడు అతిరథుడు. భీముని కుమారుడు ఘటోత్కచుడు అతిరధుడు. రాక్షసనాయకుడు. నాకు గుర్తు ఉన్నంతవరకూ వీరు పాండవపక్షంలో అతిరధ మహారథులు. వీరంతా ఎంత బలవంతులైనా నేను చంపగలను. కాని శిఖండిని మాత్రం నేను చంపలేను." అని అన్నాడు భీష్ముడు.

" పితామహా! అదేమిటి మీరు శిఖండిని ఎందుకు చంపలేరు అతను మీకన్నా బలవంతుడా. అని అడిగాడు. "నేను శిఖండిని చంపక పోవడానికి బలమైన కారణం ఉంది. చెపుతాను" అని భీష్ముడు ఈ విధంగా వివరించాడు. " నేను రాజ్యాధి కారము వహించననీ, వివాహము చేసుకోననీ మా తండ్రి వివాహ సమయమున ప్రతిజ్ఞ చేసాను. నా తండ్రి మరణానం తరము నా తమ్ముడు చిత్రాంగదుడికి రాజ్యాభిషేకము చేసాను. చిత్రాంగదుడు మహావీరుడు. దుడుకు స్వభావము కలవాడు. గంధర్వులతో తలపడ్డాడు. గంధర్వరాజు చిత్రాంగదుడిని సంహరించాడు. ఆసయమంలో శంతనుని రెండవ కుమారుడు విచిత్రవీర్యుని రాజ్యాభిషిక్తుని చేసాను. విచిత్రవీర్యునికి యౌవనం రాగానే వివాహ ప్రయత్నాలు

అమరనాథ్ అమర

మహా భారతము. - ఉద్యోగ పర్వము

చతుర్థాశ్వాసము.
(రెండవభాగము).

ప్రారంభించాను. ఆసమయంలో కాశీరాజు తన ముగ్గురు కుమార్తెలకు స్వయంవరం ప్రకటించాడు. నేను ఆ స్వయంవరానికి ఒంటరిగా వెళ్లాను. కాశీరాజు పెద్ద కూతురు అంబ అప్పటికే సాళ్వుడు అనే రాజుకు మనసిచ్చింది. ఆ విషయం కాశీరాజుకు తెలియదు. అందుకే స్వయంవరం చాటించాడు. కాని మరొక విధంగా జరిగింది. నేను కాశీరాజు కుమార్తెలు అయిన ఆ ముగ్గురు కన్యలను అనగా అంబ, అంబిక, అంబాలిక అనే కన్యలను పట్టి నా రథం మీద పెట్టుకొని బలవంతంగా హస్తినాపురానికి తీసుకొని వచ్చాను. ఆ ముగ్గురిని తన తమ్ముడు విచిత్ర వీర్యుని వివాహం చేసుకోమన్నాను. అప్పుడు అంబ నా తో ఇలా అన్నది. "నాకు మొదటి నుండి సాళ్వుని "" మీద తలంపు ఉన్నది. అతనిని నేను ప్రేమించాను. అతడు కూడా నన్ను ప్రేమించాడు. నీవు ధర్మాత్ముడవు. మనసులేని మనువు చేయ తగదు. నన్ను అతని వద్దకు పంపండి. " అని ప్రార్థించింది. నాతప్పు నేను తెలుసుకున్నాను . వెంటనే సాదరంగా సగౌరవంగా అంబను సాళ్వుని వద్దకు పంపాను. కాని సాళ్వుడు అంబను వివాహం చేసుకోడానికి నిరాకరించాడు. "నిన్ను భీష్ముడు బలవంతంగా తీసుకొని పోయాడు. నీకు ఇంకా కన్యాత్వము ఉంది అని నేను ఎలా నమ్మగలను. కాబట్టి నిన్ను భార్యగా స్వీకరించలేను. " అని చెప్పాడు. "అదేంటి అలా అంటారు. భీష్ముడు నన్ను బలాత్కారంగా తీసుకొని వెళ్లలేదు. తన తమ్ముని వివాహ నిమిత్తం తీసుకొని వెళ్లాడు. నీను నిన్ను ప్రేమించిన సంగతి చెప్పగానే నన్ను సాదరంగా ఇక్కడకు పంపాడు. ఇందులో నన్ను అనుమానించవలసిన పనిలేదు. పైగా మనం పరస్పరం ప్రేమించుకోడం మా తండ్రి గారికి తెలియదు. అందుకని స్వయంవరం చాటించాడు. అందువల్ల ఈ అనర్ధం జరిగింది. ఇందులో నా దోషం లేదు. భీష్ముడు కూడా అంబికను, అంబాలికను మాత్రమే తన తమ్ముడికి ఇచ్చి వివాహం చేసాడు. నన్ను సాదరంగా నీవద్దకు పంపాడు. ఇందులో తప్పు ఏముంది." అని ఎన్నో విధాలుగా బతిమాలింది. వేడుకుంది.

కాని సాళ్వుడు ఆ మె మాటలను అంగీకరించలేదు. అంబ జాలిగా ఏడిచింది కాని సాళ్వుని హృదయం కరుగలేదు. అంబను ఇక్కడ ఉండవద్దు. ఎక్కడి కన్నా వెళ్లిపో అని తరిమేసాడు. (కృత యుగము లో, నీళ్లు తేవడానికి కొలనుకు వెళ్లిన భార్య, రేణుక, అక్కడే భార్యలతో జలకాలాడుతున్న గంధర్వుని చూచి, మనసు చలించినది, అనే నెపంతో, తల్లి తల నరకమని, కొడుకు పరశురాముని ఆదేశించాడు, మహా తపస్వి జమదగ్ని. త్రేతాయుగంలో రాముడు, రావణుని చెరలో ఉన్న సీతను, స్వీకరించ డానికి నిరాకరించాడు. తరువాత, ఎవరో పౌరుడు ఏదో అన్నాడని, నిండు గర్భిణి అయిన భార్య, సీతను అడవులకు పంపాడు, శ్రీరామచంద్రుడు. ద్వాపరయుగంలో సాళ్వుడు కూడా భీష్ముని వద్ద ఉన్న అంబ యొక్క కన్యాత్వాన్ని శంకించాడు. నిర్ధయగా తరిమేసాడు. నేడు కలియుగంలో కూడా భార్యలను అనుమానించని మొగుళ్లు అరుదుగా కనిపిస్తారు.

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము. - ఉద్యోగ పర్వము

చతుర్ధాశ్వాసము.

(రెండవభాగము).

పెళ్లికి ముందు కన్యాత్వ పరీక్షలు జరిపే మగమహారాజులు కూడా లేకపోలేదు. కాబట్టి యుగాలు మారినా, తరాలు మారినా, మనుషులు మారలేదు. మగాళ్ల బుద్ధులు, స్త్రీల దీనగాధలు మారలేదు. ఇది చరిత్ర చెప్పిన సత్యం. 'అటు సాళ్వుని ప్రేమకు దూరమయ్యాను. ఇటు సంసార సుఖానికి పనికి రాకుండా పోయాను. ఇంక నాకేది దిక్కు దీని కంతా కారణం భీష్ముడు. అతని వద్దకు పోయి ప్రయోజనం లేదు. అతని మీద పగ తీర్చుకోవాలి. మహా బలవంతుడైన భీష్ముని సాధించుట నాకు సాధ్యంకాదు. తపస్సుతోనే సాధిస్తాను" అని అనుకుంటూ అంబ కొంతమంది మునీశ్వరులు తపస్సు చేసుకొనే ప్రదేశానికి వెళ్లింది. వారికి తన గాధ అంతా సవిస్తరంగా చెప్పింది. 'అమ్మా! ఇది మహారాజులు చేసిన పని. మా లాంటి సాధువుల వలన ఏమవుతుంది చెప్పు పైగా నీవు సుకుమారివి. నీకు కఠినమైన ఈ తపోనిష్ట తగదు నీ తండ్రి వద్దకు పో! అని అన్నారు.

"అయ్యా! ఈ సమయంలో నేను నా తండ్రివద్దకు కానీ, బంధువుల వద్దకు కానీ ఏ మొహం పెట్టుకొని వెళ్లను. కాబట్టి ఇక్కడే ఉండి తపస్సు చేసుకుంటాను. ఇది నా నిర్ణయం." అని చెప్పింది అంబ. అంబ ఆ విధంగా అక్కడ ఉన్న మునులతో మాట్లాడుతున్నప్పుడు అక్కడకు హోత్రవాసుడు అనే రాజర్షి వచ్చాడు. అంబను చూచి "ఈ కన్య ఎవరు? ఈ వనసీమలలో ఎందుకు ఉన్నది ? అని అడిగాడు అక్కడ ఉన్న మునులు జరిగినది అంతా సవిస్తరంగా చెప్పారు. అంబా! నీవు వరుసకు నాకు మనుమరాలివి అవుతావు. నీ తప్పు ఏమీ లేకుండా నీవు శిక్షింపబడ్డావు. దీనికి నీవు తపస్సు చెయ్యడం ఎందుకు. దీనికి నేను మార్గము చూపుతాను. నీకు అపకారము చేసిన భీష్మునికి గురువు పరశారాముడు. అతని మాట భీష్ముడు తప్పక వింటాడు. నిన్ను తప్పక కాపాడుతాడు. నీవు పరశురాముని వద్దకు వెళ్లు." అని పలికాడు. "" "తాతగారూ ఇప్పుడు ఆ పరశురాముడు ఎక్కడ ఉంటాడో కదా!" అని సందేహం వెలిబుచ్చింది అంబ.

ఇంతలో అక్కడకు పరశురాముని శిష్యుడు అకృత వ్రణుడు అక్కడకు వచ్చాడు. అతనిని భార్గవ రాముడు ఎక్కడ ఉన్నారు అని అడిగాడు హోత్రవాహనుడు. 'అయ్యా! మీరు మా గురువుగారికి ప్రియమిత్రులు. మీ గురించి మా గురువు గారు ఎప్పుడూ చెబుతూ ఉంటారు. పరశురాముడు రేపు ఇక్కడకు వస్తున్నారు. ఆ విషయం చెప్పడానికే ఇక్కడకు వచ్చాను." అని పలికాడు. అందరూ సంతోషించారు. "" మరునాడు పరశురాముడు ఆ ముని ఆశ్రమానికి వచ్చాడు. హోత్రవాహనుడు, తక్కినమునులు పరశురాముని సాదరంగా ఆహ్వానించారు అర్ఘ్య పాద్యాదులతో సత్కరించారు. హోత్రవాహనుడు అంబను చూపి ఆమె చరిత్ర అంతా వివరంగా చెప్పాడు. పరశురాముడు అంబను చూచి "అమ్మా! నీకు హోత్రవాహనుడు ఎలాగో నేనూ అలాగే నీవు నిశ్చింతగా ఉండా. నీ దుఃఖం నేను పోగొడ తాను. నీకు ఇద్దరు అవమానం చేసారు. ఒకరు సాళ్వుడు. రెండవ వాడు భీష్ముడు. వీరిలో ఎవరిని శిక్షించమంటావు." అని అడిగాడు.

అమరనధ్ అమర్

* ఓ మహానుభావా! నన్ను ఎట్టి పరిస్థితులలోనూ సాళ్వుడు భార్యగా స్వీకరించడు. అతనిని

మహా భారతము. - ఉద్యోగ పర్వము
చతుర్ధాశ్వాసము.
(రెండవభాగము).

దండించి ప్రయోజనము లేదు. దీని కంతకూ కారకుడు భీష్ముడు. అతనిని చంపడానికే తపస్సు చెయ్యాలని అనుకుంటున్నాను. ఇప్పుడు మీ దర్శన భాగ్యం కలిగింది. అని పలికింది. వెంటనే పరశురాముడు అంబను తీసుకొని నా వద్దకు వచ్చాడు. సరస్వతీ తీరంలో విడిది చేసి నాకు వర్తమానము పంపాడు. నేను వెంటనే నా గురువుగారు పరశురాముని వద్దకు వెళ్లాను. ఆయనకు అర్ఘ్య పాద్యాదులు అర్పించి అర్చించాను. అతను నా వినయమునకు సంతోషించాడు. " గాంగేయా! నీవు ఈకన్యను ఎందుకు బలాత్కారంగా తీసుకొని వచ్చావు. పోనీ తీసుకొని వచ్చిన వాడివి మరల ఎందుకు తిరస్కరించావు. వెంటనే ఈమెను నీ తమ్ముడికి ఇచ్చి వివాహం చెయ్యి. అంతేకాని ఈ "" ప్రకారం అనాధగా వదిలిపెట్టడం మంచిది కాదు. అని పలికాడు పరశురాముడు.

"మహాత్మా! నా మాటకూడా వినండి. ఈమెను నేను బలాత్కారంగా తీసుకొని వచ్చిన మాట నిజమే. కాని ఈమె తను సాళ్వుని ప్రేమించాను అని తెలిపిన వెంటనే సాదరంగా ఆమెను సాళ్వుని వద్దకు పంపాను కదా! ఇప్పుడు నేను ఈమెను నా తమ్మునికి ఇచ్చి ఎలా పెళ్లి చెయ్యగలను." అని అన్నాను. అందుకు పరశురాముడు కోపించి "నీవు ఇప్పుడు ఈ కన్యను నీ తమ్మునికి ఇచ్చి వివాహము చేయని పక్షంలో నేను నిన్ను, నీ బంధువులను పరివారమును చంపుతాను" అని అన్నాడు. నేను ఎన్నోవిధములుగా ఆయనకు నచ్చ చెప్పడానికి ప్రయత్నించాను కాని ఆయన వినలేదు. " నీవు నాకు గురుడవు. నాకు ధనుర్విద్యను నేర్పావు. నా మీద అకారణంగా కోపించడం తగునా! అని అడిగాను. "" "నీవు ఎన్ని చెప్పినను నా కోపం చల్లారదు. నీవు ముందు ఈమెను నీ తమ్మునికి ఇచ్చి వివాహం చెయ్యి. నాకు సంతోషం కలిగించు." అని పలికాడు పరశురాముడు.

గురువర్యా! మీరు నన్ను అధర్మము చెయ్యమని పట్టుబడు తున్నారు. మరొకరి మీద మనసు ఉన్న కన్యను నా తమ్మునికి ఇచ్చి ఎలా వివాహం చెయ్యను. ఈ విధంగా చేయరాని పని చెయ్యడం కన్నా మీ ఆగ్రహానికి గురి కావడం మేలు. మరొక మాట. అహంకారంతో ఇది మంచి పని, ఇది చెడ్డ పని అని తెలుకోకుండా పలికే వారు గురువైనా దండనార్హుడు అని పెద్దలు చెపుతారు కదా! అని అన్నాను. "" ఆ మాటలకు పరశురాముడు మండి పడ్డాడు. "గాంగేయా కా!" అని హుంకరించాడు. యుద్ధానికి సిద్ధం. "గురువు గారూ! ఇదివరకు మీరు అహంకరించి క్షత్రియ కులమును నాశనం చేసారు. అప్పుడు భీష్ముడు లేడు. ఇప్పుడు ఉన్నాడు. ఇంక మీ ఆటలు సాగవు. మీతో యుద్ధం చెయ్యడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను. అని పలికాను. నేను వెంటనే మా తల్లి సత్యవతీ దేవి వద్దకు వెళ్లాను. జరిగినది అంతా ఆమెకు వివరించాను. ఆమె ఆశీర్వాదము తీసుకొని యుద్ధము నకు సన్నద్ధుడను అయ్యాను. ఇంతలో నా తల్లి గంగాదేవి మానుష్య రూపంలో అక్కడకు వచ్చింది. పరశురామునికి నచ్చ చెప్పబోయింది. కాని ఆయన వినలేదు. నేను కూడా నా పట్టు వీడలేదు. ఇంక ప్రయోజనం లేదని గంగాదేవి వెళ్లి పోయింది.

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము. - ఉద్యోగ పర్వము

చతుర్ధాశ్వాసము.
(రెండవభాగము).

పరశురాముడు రథం ఎక్కాడు. అకృతవర్ణుడు అతనికి సారధిగా ఉన్నాడు. నేనూ రథం ఎక్కాను. గురువుగారికి నమస్కరించాను. మా ఇద్దరి మధ్య యుద్ధం మొదలయింది. పరశురాముడు నా మీద శరవర్షము కురిపించాడు. నేను ఆ శరములను మధ్యలో తుంచి వేసాను. నేను పరశురాముని విల్లు విరిచాను. ఆయన మరొక . విల్లు తీసుకున్నాడు. నా బాణ ప్రయోగానికి పరశురాముని ఒళ్లు తూట్లు పడింది. రక్తం కారుతూ ఉంది. అధిక రక్త స్రావము వల్ల పరశురాముడు మూర్ఛిల్లాడు. గురువు గారిని ఆ పరిస్థితిలో చూచి నన్ను నేను తీవ్రంగా నిందించు కున్నాను. ఇంతలో పరశురాముడు మూర్ఛనుండి తేరుకున్నాడు. నా మీద ఒక అస్త్రము ప్రయోగించాడు. ఆ అస్త్రము ఏదో నాకు తెలియదు. నేను నేర్చుకోలేదు. ఆ అస్త్రము నా గుండెలో దిగబడింది. నేను కూలిపోయాను. నా సారధి రథం పక్కకు తీసుకొని వెళ్లాడు. ఇంతలో నేను తేరుకున్నాను. మరలా పరశురాముని నా బాణములతో ముంచెత్తాను.

ఈ ప్రకారము మేము ఇద్దరమూ ఇరవైరెండు రోజులు ఘోరంగా యుద్ధం గా చేసాము. నేను పరశురాముని మీద శక్త్యాయుధమును ప్రయోగించాను. దాని ప్రభావానికి పరశురాముడు మూర్ఛిల్లాడు. అక్కడ ఉన్న మునులు చాలా వ్యాకులం చెందారు పరశురాముడు మూర్ఛలోనుండి తేరుకొని తన బాణములతో నా సారధిని చంపాడు. నన్ను మూర్ఛపోయేట్టు కొట్టాడు. నేను తెలివి తప్పిన సమయంలో ఎనిమిది మంది బ్రాహ్మణులు (అష్ట వసువులు) వచ్చి నాకు సేవచేసారు . మా తల్లి గంగాదేవి నా రథం నడుపుతూ ఉంది. నాకు తెలివి వచ్చి నేను నా తల్లికి నమస్కరించాను. రథం నాకు అప్పగించి నా తల్లి వెళ్లిపోయింది. ఆ రోజు రాత్రి వేకువన నాకు ఎనిమిదిమంది (అష్ట వసువులు) నా కలలోకి వచ్చారు. "భీష్మా! నీవు మేము ఒకటే. పరశురాముని జయించగల అస్త్రము ఇది ఒకటే. అని నాకు మోహనాస్త్రం ఇచ్చారు. నాకు మెలుకువ వచ్చింది. వారు ప్రసాదించిన మోహనాస్త్రం ప్రయోగ ఉపసంహారములతో అభ్యసించాను. మరునాడు మరల యుద్ధ రంగానికి వెళ్లాను. యుద్ధంమొదలయింది.

"" నిన్న సగం చచ్చి వెళ్లావు రా ఈ రోజు సి మదం అణుస్తాను.' అంటూ నా మీద శరప్రయోగం చేసాడు. నేను ఆయన వేసిన అస్త్రములు తిప్పి కొట్టి, ఆయన గుండెలకు గురి పెట్టి శక్త్యాయుధాన్ని ప్రయో గించాను. ఆ అస్త్రధాటికి పరశు రాముడు పడిపోయాడు. అతడి సారధి అకృతకర్ణుడు అతనికి స్పృహ కలిగించాడు. ఆయన తేరుకొని, కోపించి, నా మీద బ్రహ్మాస్త్రము ప్రయోగించాడు. నేను కూడా దానికి ప్రతిగా బ్రహ్మాస్త్రము ప్రయోగించాను. రెండు బ్రహ్మాస్త్రాలు విశ్వంలో విలయం సృష్టిస్తున్నాయి. ఈ సమయంలో నేను మోహనాస్త్రాన్ని ఆవాహన చేసాను. "" ఆ సమయంలో నారద మహర్షి పరుగెత్తుకుంటూ నా వద్దకు వచ్చాడు "గాంగేయా! వద్దు. మోహనాస్త్రము ప్రయోగించ వద్దు. ఇది నీకు ఉచితం కాదు." అని వారించాడు. ఆకాశంలో నిలబడి ఉన్న అష్టవసువులు కూడా నన్ను వారించారు. నేను మోహనాస్త్రము ప్రయోగించడం ఆపాను. ఇంతలో పరశురాముని తండ్రి జమదగ్ని ఇతర

అమరనాథ్ అమర్

మహా భారతము. - ఉద్యోగ పర్వము

చతుర్ధాశ్వాసము.

(రెండవభాగము).

పితృదేవతలు అతని ముందు ప్రత్యక్షం అయ్యారు "కుమారా పరశురామా! అతను సామాన్యుడు కాడు. అతడు వసువు. అతడిని గెలవడం ఎవరి తరమూ కాదు. అతనిని చంపడానికి నర నారాయణు లలో నరుడు అర్జునుడిగా జన్మించి అతనిని సంహరిస్తాడు. నీవు బ్రాహ్మణుడవు. ఈ అనవసర యుద్ధ ము మానుము." అని హితబోధ చేసారు. కాని వారి మాట పరశు రాముడు వినలేదు. వారు నావద్దకు వచ్చారు. నాకూ నచ్చ చెప్పారు. నాకూ పట్టుదల పెరిగింది. నేనూ వారి మాట వినలేదు. ఇంతలో నా తల్లి గంగాదేవి కూడా అక్కడకు వచ్చింది. అందరూ పలుమారుప్రయత్నించి మా చేత యుద్ధము మాన్పించారు. మేము ఇద్దరం మేము ప్రయోగించిన బ్రహ్మాస్త్రములు ఉపసంహ రించు కున్నాము. ఆ సమయంలో నాకు కలలో కన్పించిన ఎనిమిది మంది బ్రాహ్మణులు అక్కడకు వచ్చారు. "గాంగేయా! నీ గురువు బ్రహ్మవిదుడు. అత్యంత పరాక్రమ వంతుడు. నీవు ఆయన వద్దకు వెళ్లి నమస్కరించి ఆయన ఆశీర్వాదము తీసుకో" అని చెప్పారు. తరువాత నారదుడు, దేవతలు, గంగాదేవి పరశురాముని వద్దకు పోయి, "భార్గవరామా! దేవవ్రతుడు నీ శిష్యుడు. అతని మీద యుద్ధం చెయ్యడం తగునా. అధర్మము చెయ్యడం ఇష్ట పడక నీతో యుద్ధం చేసాడు కాని అతనికి నీ మీద ఎలాంటి విరోధము లేదు. అతనిని దయతో మన్నించుము." అని చెప్పారు.

నేను వెంటనే వెళ్లి, నా గురువు పరశురాముని పాదాలకు నమస్కరించాను. ఆయన వాత్సల్యంతో నన్ను లేవనెత్తి కౌగలించు కున్నాడు నన్ను మన్నించాడు. అప్పుడు పరశురాముడు అంబను చూచి "అమ్మా! జరిగింది చూచావుకదా! నేను చేయగలిగినది చేసాను. ఇంక నీ దారి నువ్వు చూచుకో." అని చెప్పాడు అప్పుడు అంబ "మహాత్మా! నిజమే నీవు చేయగలిగింది చేసావు. నేను తపస్సు చేసి నా తపో బలంతో భీష్ముని వధిస్తాను. ఈ జన్మలో కాక పోయినా మరొక జన్మలో అయినా నా పగ తీర్చుకుంటాను." అని ప్రతిజ్ఞ చేసి వెళ్లిపోయింది. నేను హస్తినాపురమునకు వెళ్లాను. కాని నాకు అంబ విషయం మనసులో వేధిస్తూ నే ఉంది. ఒక రోజు నారద మహర్షి నా దగ్గరకు వచ్చాడు. ఆయనను అంబ గురించి అడిగాను. ఆయన ఈ విధంగా చెప్ప సాగాడు.

"గాంగేయా! నీ వద్దనుండి వెళ్లిపోయిన అంబ యమునా నదీ తీరంలో శివుని గూర్చి ఘోర తపస్సు చేసింది. అన్ని ముని ఆశ్రమాలు సందర్శించింది. ఒకరోజు నీ తల్లి గంగాదేవి ఆమె వద్దకుపోయి "అమ్మా! ఆడుదానివి ఇంత కఠోరమైన తపస్సు దేని కోసం చేస్తున్నావు." అని అడిగింది. దానికి అంబ "నాకు భీష్ముని మీద కోపం అతని చావుకోరి తపస్సు చేస్తున్నాను. అని చెప్పింది. దానికి గంగ కోపించి నీవు నదివై ప్రవహించు అని శపించింది. అంబ చిరునవ్వు నవ్వింది. నీ తల్లి మాటలు లక్ష్యపెట్టక మత్స్యదేశానికి వెళ్లింది. అక్కడ ఇంకా కఠోర నియమాలతో తపస్సు చేసింది. తాను చేసిన తపస్సులో సగభాగం, దారపోసి గంగాదేవి శాప ప్రకారము మత్స్యదేశంలో నదిగా ప్రవహిం చింది. మిగిలిన సగం తపోబలంతో తన శరీరాన్ని యధాతథంగా నిలుకుపుంది. మరల

అమరనాథ్ అమర్

మహా భారతము. - ఉద్యోగ పర్వము

చతుర్థాశ్వాసము.

(రెండవభాగము).

శివుని గూర్చి ఘోర తపస్సు చేయసాగింది. ఆమె తపస్సుకు మెచ్చి శంకరుడు ఆమెకు ప్రత్యక్షం అయ్యాడు. ఏమి కావాలో కోరుకో అన్నాడు. నేను భీష్ముని చంపే వరం ప్రసాదించ మని అడిగింది. అట్లే అగుగాక అని వరం ఇచ్చాడు ఈశ్వరుడు. అంబ అంతటితో ఊరుకోలేదు. "అది ఎలాసాధ్యం అవుతుంది?" అని శివుని అడిగింది. "నీవు ఈ శరీరం విడిచి పెట్టి ద్రుపదమహారాజుకు కుమార్తెగా జన్మిస్తావు. తరువాత కుమారుడుగా రూపాంతరం చెందుతావు. శిఖండి అనే పేరుతో అత్యంత బలపరాక్రమములతో, ధరుర్విద్యానైపుణ్యంతో ప్రఖ్యాతి గడిస్తావు. యుద్ధంలో నీవు భీష్ముని సంహరిస్తావు. అని పలికి అంతర్ధానం అయ్యాడు. వెంటనే అంబ అక్కడ చితి పేర్చి " నేను భీష్ముని వధిస్తాను, నేను భీష్ముని వధిస్తాను", అని అనుకుంటూ అగ్నిలో ప్రవేశించి ఆహుతి అయింది. ఇది ఇలా ఉంటే ద్రుపద మహారాజుకు సంతానము లేదు. ఆయన భార్య సంతానం కోసం బెంగ పెట్టుకొని కృంగి కృశిస్తూ ఉంది. పైగా ద్రుపద మహారాజుకు భీష్ముని మీద కోపం ఉంది. అందుకని ద్రుపదుడు భీష్ముని చంపగల కుమారుని కోసం శివుని గూర్చి తపస్సు చేసాడు. శివుడు ప్రత్యక్షం అయ్యాడు. "వరం కోరుకో! " అన్నాడు. "భీష్ముని వధించగలకుమారుని ప్రసాదించు" అని కోరుకున్నాడు. అప్పుడు శివుడు "నీకు ఒక కుమార్తె జన్మిస్తుంది. తరువాత కొడుకుగా మారుతుంది. అతడు భీష్ముని యుద్ధంలో సంహరిస్తాడు. అని వరం ఇచ్చాడు. అంతర్ధానం అయ్యాడు. ద్రుపదుడు ఈవిషయం అంతా సవిస్తరంగా భార్యకు చెప్పాడు. శివుని వరప్రభావంతో ద్రుపదుని భార్య గర్భం దాల్చింది. ఆమెకు కూతురు పుట్టింది. కాని ఆ దంపతులు తమకు కుమారుడు పుట్టాడు అని అందరికీ చెప్పారు. శిఖండి అనే పేరు పెట్టారు. ఆ కుమార్తెను కుమారుడి గానే పెంచారు. ద్రోణాచార్యుని వద్ద అస్త్రవిద్య నేర్పించారు.

శిఖండి యౌవనవతి అయింది. ద్రుపదుడు, అతని భార్య ఆలోచిం చారు. "శివుని వర ప్రభావంతో అమ్మాయికి ఇంకా పురుషత్వము రాలేదు. వివాహము చేయాల్సిన వయస్సు వచ్చింది. ముందు పెళ్లి చేద్దాము. తరువాత నిదానంగా పురుషత్వము వస్తుంది. శివుని వరం వృ "" ధాపోదు కదా! అని అనుకున్నారు. దశార్ణ దేశమును ఏలే మహారాజు హేమ వర్మ కుమార్తెతో వివాహం జరిపించారు. కోడలు ఇంటికి వచ్చింది. శిఖండి వింత ప్రవర్తన ఆమెకు అనుమానం కలిగించింది. నేర్పుగా అసలు రహస్యం తెలుసుకుంది. తన భర్త స్త్రీ అని తెలిసి కూడా ఏమీ ఎఱుగని దాని వలె ఉండి పోయింది. కాని రహస్యం ఎంత కాలం దాగుతుంది. శిఖండి భార్య తన దానికి ఈ విషయం చెప్పింది. దాసి ఈ విషయం వెంటనే దశార్ణ మహారాజు హేమవర్మకు తెలియ చేసింది. దశార్ణ మహారాజు ఒక దూతను ద్రుపదుని వద్దకు పంపాడు. ఆ దూత ద్రుపదుని వద్దకు పోయి ఇలా చెప్పాడు. "మహారాజా! నీవు నీ కూతురును కుమారుడు అని అబద్ధం చెప్పి హేమవర్మ కుమారునికి ఇచ్చి వివాహం చేసావు. దీని వలన నీకు వచ్చిన లాభమేమి తలవంపులు తప్ప. మా మహారాజు హేమ వర్మ అత్యంత పరాక్రమ వంతుడు. కనీసం అతనితో యుద్ధం చేసి

అమరనాథ్ అమర్

మహా భారతము. - ఉద్యోగ పర్వము

చతుర్ధాశ్వాసము.

(రెండవభాగము).

అయినా నీ మగతనం చూపించు. అని అన్నాడు ఆ దూత. ఆ మాటలు పలికిన దూతను చూచి "అయ్యా! ఇది ఏమి మాట. అతను నా కుమారుడు. మగ వాడు . మీకు అతడు చెప్పారు. అసలే ఇలా ఎక్కడన్నా జరుగుతుందా చెప్పు. అని ఎవరు అని చ చెప్పి దూతను పంపి వేసాడు. ఆ దూత కూడా తిరిగి వెళ్లి హేమ వర్మకు జరిగిన విషయం చెప్పాడు. హేమ వర్మ కు కోపం వచ్చింది. తన సేనలతో వచ్చి పాంచాల దేశాన్ని ముట్టడించాడు. ఇదంతా చూచి శిఖండికి తలవంపులు అయింది. తన మగతనం గురించి రెండు రాజ్యాలు యుద్ధం చేసుకోవడం చూచి సిగ్గు పడ్డాడు. అర్ధ రాత్రి లేచి పక్కనే ఉన్న అరణ్యం లోకి వెళ్లిపోయాడు. ఈ అరణ్యములో స్థూలకర్ణుడు అనే యక్షుడు నివసిస్తున్నాడు. ఆ యక్షునికి భయపడి ఆ అరణ్యంలోకి మనుషులు పోరు. ఆ విషయం తెలిసే శిఖండి ఆ అరణ్యములోకి ప్రవేశించాడు. ఆమె ప్రాణములకు తెగించి ఆ అరణ్యములో కి ప్రవేశించింది అని తెలుసుకున్న ఆ యక్షుడు "కుమారీ! నీవు ఎవరు. ప్రాణముల మీద ఆశ వదలి ఈ అరణ్యములోకి "" ఎందుకు ప్రవేశించావు. అని అడిగాడు.

"అయ్యా! నాకు మగతనం కావాలి అది ఒక్క ఈశ్వరుని వలననే సాధ్యం అవుతుంది." అని జరిగినది అంతా సవిస్తరంగా తెలిపింది. శిఖండి చెప్పినది అంతా విన్న యక్షుడు "అదెంత పని. నా మగతనం నీకు ఇస్తాను తీసుకో. కాని ఒక్క నియమము. నీకు నా మగతనం ఇచ్చిన తరువాత, నీవుపోయి హేమ వర్మకు నీవు మగాడివి అని నిరూపించుకో. పది రోజులు మగవాడుగా ఉండు. పరిస్థితులు చక్కబడిన తరువాత వచ్చి నా మగతనం నాకు ఇచ్చి మామూలుగా స్త్రీ గా మారిపో." అన్నాడు యక్షుడు. "సరే" అన్నాడు శిఖండి ఆనందంగా. యక్షుడు తన మగతనం శిఖండికి ఇచ్చాడు. శిఖండి మగ వాడిగా మారిపోయాడు. మరల తన నివాసానికి వచ్చాడు. ఆనందంగా తల్లి తండ్రులకు నమస్కరించాడు. జరిగినది అంతా వారికి చెప్పాడు. ప్రస్తుతానికి గండం గడిచింది అని సంతోషించాడు ద్రుపదుడు. మరునాడు ద్రుపదుడు పెద్దమనుషులను హేమవర్మ వద్దకు పంపాడు. తన మందిరమునకు ఆహ్వానించాడు. తన కుమారుడు మగవాడు అని నిరూపించాడు. హేమవర్మ తన తొందరపాటుకు సిగ్గుపడ్డాడు.

ద్రుపదుడు వారికి విందులు వినోదములు ఏర్పాటు చేసాడు. హేమ వర్మ ను సగౌరవంగా సాగనంపాడు. శిఖండి మగవాడుగా తిరుగుతున్నాడు. రెండు రోజుల తర్వాత ఒకనాడు కుబేరుడు తన విమానం మీద విహారానికి బయలుదేరాడు. స్థూల కర్ణుడు నివసించుచున్న మందిరము వద్దకు వచ్చాడు. కాని ఎంతకూ స్థూల కర్ణుడు బయటకువచ్చి తనను ఆహ్వానించ లేదు కుబేరునకు కోపం వచ్చింది. కిన్నరులను లోపలకు పంపి స్థూలకర్ణుని విషయం కనుక్కొని రమ్మన్నాడు. వారు లోపలకు పోయి విషయం తెలుసుకొని బయటకు వచ్చి "కుబేరా! స్థూలకర్ణుడు గా మారి పోయాడు. అందు వలన సిగ్గుతో బయటకు రావడం లేదు." అని చెప్పారు. "దానికేముంది బయటకు రమ్మనండి." అని చెప్పాడు కుబేరుడు. స్థూలకర్ణుడు స్త్రీరూపంలో బయటకు వచ్చి జరిగినది అంతా కుబేరునకు వివరించాడు.

అమరనాధ్ అమర్

మహా భారతము. - ఉద్యోగ పర్వము

చతుర్ధాశ్వాసము.

(రెండవభాగము).

పది రోజులలో తన పురుషత్వము తనకు వస్తుంది అని పలికాడు. కుబేరునకు విషయం అంతా అర్ధం అయింది. "స్థూలకర్ణా! ఇది దైవ సంకల్పము. జరుగవలసిన కార్యమునకు తగ్గట్టు నీవు ఈ స్త్రీరూపంలో లోనే ఉండు" అని శపించాడు. స్థూలకర్ణుడు అతని కాళ్లమీద పడి శాపవిమోచనం కోరాడు. "స్థూ లకర్ణా! నీవలన పురుషుడు అయిన శిఖండి బతికి ఉన్నంత కాలు పురుషుడు గానే ఉంటాడు. అతను బతికి ఉన్నంత కాలం నీవు స్త్రీగా ఉండి తరువాత "" పురుషత్వం పొందుతావు. అని శాప విమోచనం అనుగ్రహించాడు. తరువాత అలకాపురికి వెళ్లిపోయాడు కుబేరుడు. శిఖండి అనుకున్న ప్రకారము పది దినములకు స్థూల కర్ణుని వద్దకు వచ్చి తన పురుషత్వము తీసుకొని స్త్రీత్వము తిరిగి ప్రసాదించ మన్నాడు. "ఇందు నీ తప్పు ఏమీ లేదు. నీవు బతికినంతకాలము పురుడుగానే ఉండు. ఇది దైవ సంకల్పము." అని చెప్పాడుస్థూల కర్ణుడు. శిఖండికి పట్టరాని సంతోషం కలిగింది. తన తల్లి తండ్రుల వద్దకు వచ్చాడు. జరిగినది అంతా చెప్పాడు. ఎన్నోపూజలు వ్రతాలు చేసాడు. బ్రాహ్మణులకు, దేవతలను, గురువును పూజించాడు. తరువాత శిఖండి ద్రోణునికి ప్రియశిష్యుడై ఎన్నో అస్త్ర శస్త్ర విద్యలలో అత్యంత ప్రావీణ్యం సంపాదించాడు." అని నారదుడు అంబ వృత్తాంతము నాకు సవిస్తరంగా చెప్పాడు.

కాబట్టి కాశీ రాజ పుత్రి అంబ నన్ను చంపవలెనని ఆకాంక్షతో శిఖండిగా అవతరించింది. కాని నాకు ఒక నియమము ఉన్నది. నేను స్త్రీలను, స్త్రీల పేరు పెట్టుకున్నవారిని, మొదట స్త్రీగా పుట్టి తరువాత పురుషుడుగా మారిన వారిని, స్త్రీల ఆకారములో ఉన్న వారిని చంపను. ఇది నా నియమము. ఏది ఏమైనా నా వ్రతము భగ్నము చేయను." అని పలికాడు భీష్ముడు. అది విన్న సుయోధనుడు తన మనసులో చింతించి మగవాడు అంటే భీష్ముడే అని తనమనసులో కొనియాడాడు. "పితామహా! పాండవ సైన్యమును పూర్తిగా సంహరిచడానికి మీకు ఎన్ని రోజులు పడుతుంది. అలాగే ద్రోణుడు, కృపుడు, అశ్వత్థామ, కర్ణుడు ఎంతకాలములో చంపగలరు." అని అడిగాడు సుయోధనుడు. "సుయోధనా! మా బలాబలములు తెలుసుకొనడానికి నీవు ప్రయత్నిస్తున్నావు. మంచిదే. నేను చెప్పేది శ్రద్ధగా వినుము. నా సామర్ధ్యము గురించి నేనుచెప్పుకుంటాను . వారి వారిసామర్ధ ్యముల గురించి వారేచెప్పుకుంటారు. కాని నీకు నేను ఒక మాట ఇస్తున్నాను. నేను రోజుకు వెయ్యి మంది రధికులను చంపుతాను. నా శరీరం అర్జునుని బాణ పరంపరకు గురి అయి భూమీ మీద పడేవరకు శత్రువులతో పోరాడుతాను. నాకు రోజుకు పదివేలమందని చంపే సామర్ధ్యము కూడా కలదు. పాండవుల ఏడు అక్షౌహిణుల సైన్యమును ఒక నెలరోజులలో చంపగలను." అని పలికాడు భీష్ముడు.

అప్పుడు సుయోధనుడు ద్రోణాదులను చూచి మీ మీ సామర్ధ్యముల గురించి వివరించండి అని పలికాడు. దానికి ద్రోణుడు . "రాజా! నీనే వృద్ధుడను. నా ఓపిన కొలది యుద్ధం చేయగలను. పితామహుడు చెప్పినట్టు నేనుకూడా ఒక నెల రోజులలో పాండవ సైన్యమును సంహరించగలను." అని పలికాడు. "" కృపాచార్యుడు

మహా భారతము. - ఉద్యోగ పర్వము

చతుర్ధాశ్వాసము.

(రెండవభాగము).

మాత్రము తనకు రెండునెలలు పడుతుంది అని అన్నాడు. అశ్వత్థామ మాత్రం తాను నెల రోజులలో పాండవ సైన్యం హతమార్చగలనని పలికాడు. కర్ణుడు అందరిని చూచి "నేను ఐదు రోజులలో పాండవ సైన్యమును హతమారుస్తాను." అని పలికాడు. అతనిని చూచి భీష్ముడు నవ్వి "సూత నందనా! ఒట్టి మాటలు ఎన్ని అయినా చెప్పవచ్చును. కాని అవి చేతలలో చూపించాలి కదా. రారాజు ముందు నీవు చెప్పిన దానికి బదులుచెప్పేవారు లేరు కదా! యుద్ధ భూమిలో అర్జునుని గాండీవము యొక్క అల్లెత్రాటి శబ్దం నీ చెవులు బద్దలు ప్రగల్భములుమానవు.' చేసేదాకా నీవు ఈ ప్రగల్భములు మానవు." అని పలికాడు భీష్ముడు. ఇక్కడ జరిగే విషయములన్నియు చారుల వలన ఎప్పటికప్పుడు తెలుసుకుంటున్నాడు ధర్మరాజు. తన తమ్ములను చూచి ఇలా అన్నాడు.

"మన చారులు ఇప్పుడే హస్తినా పురమునుండి వచ్చి మనకు విలువైన సమాచారం అందించారు. కౌరవ స్కంధావారంలో జరిగిన విషయాలు తెలిసాయి. భీష్ముడు మన సైన్యమును మాసము రోజులలో చంపుతాను అని అన్నాడట. అలాగే ద్రోణుడు కూడా మాసము రోజులు, కృపాచార్యు డు రెండు నెలలు, అశ్వత్థామ పది రోజులు, కర్ణుడు ఐదురోజులు చాలు అని అన్నారట. అర్జునా! నీవు కౌరవ సేనను ఎన్నిరోజులలో చంపగలవో చెప్పగలవా! అని అడిగాడు "" "అన్నయ్యా! భీష్మాదులు అవక్రపరాక్రమ వంతులు. ధనుర్విద్యా పారంగతులు. అలా మాట్లాడటంలో తప్పులేదు కాని ఆ మాటలు నెరవేర్చుకోవాలి కదా! నా శక్తి, పరాక్రమము ఎలాంటితో నీకు తెలుసు. నేను ప్రత్యేకంగా చెప్ప పనిలేదు. శ్రీకృష్ణుని సాయంతో నేను ఒక్క నిమిషంలో కౌరవ సేనను చంపుతాను. ఎలా అంటే, నేను కిరాత రూపంలో ఉన్న మహాశివుని తో పోరి మెప్పించి
పాశుపతాస్త్రాన్నిపొందాను అని మీకు తెలుసు కదా. దాని మహిమ భీష్మునికి కాని, ద్రోణునికి గాని, కర్ణునికి గాని, అశ్వత్థామకు కాని, తెలియదు. అది ఈ సకల భూమండలాన్ని ఒక్క నిమిషంలో భస్మీపటలం చేస్తుంది. కాని దానిని నేను ప్రయోగించను. నా పరాక్రమాన్ని కించపరుచు కోలేను. నా భుజబలంతో పరాక్రమంతో శత్రువులతో పోరి విజయం సాధిస్తే నాకు పేరు వస్తుంది. ఏది ఎలా జరగాలో అలా జరుగుతుంది. దానికి చింతించనేల! ఇంక మన బలము గురించి చెప్పాలి అంటే మన వైపు భీముడు, నకుల సహదేవులు, అభిమన్యుడు, ద్రౌపదీసుతులు, సాత్యకి, విరాటుడు, ద్రుపదుడు, ధృష్టద్యుమ్నుడు, శిఖండి, ఉత్తమౌజుడు, యుధామన్యుడు, ఘటోత్కచుడు, మొదలైన అతిరధ, మహారధులు ఉన్నారు. ఇంక నీ శక్తి ఏమిటో నీవు ఎరుగవు. నీ కే కోపం వస్తే ఈ కౌరవ సేన నీకు ఒక లెక్కలోనిది కాదు. కాబట్టి మనకు విజయం తధ్యం.మీరు నిశ్చింతగా ఉండండి. అని పలికాడు అర్జునుడు. అని సంజయుడు ధృతరాష్ట్రుని తో చెప్పినట్టు వైశంపాయన మహర్షి జనమేజయునకు వివరించాడు, అని తిక్కనా మాత్యుడు మహా భారత కధను హరిహరనాధునకు చెప్పాడు.

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము. - ఉద్యోగ పర్వము

చతుర్థాశ్వాసము.

(రెండవభాగము).

ఇది కొమ్మనామాత్య పుత్రుడు, పండిత పూజ్యుడు, అయిన తిక్కనామాత్యుని చే రచింపబడిన శ్రీ మహాభారతమున, ఉద్యోపర్వమున, చతుర్థాశ్వాసము సమాప్తము.
ఈ చతుర్థాశ్వాసముతో ఉద్యోగ పర్వము సర్వం సమాప్తము.
మహాభారతములో ఆది పంచకం సంపూర్ణము అయినది.
భీష్మ పర్వమునుండి యుద్ధ షట్కము ప్రారంభము అవుతుంది.
ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్.

(ఒక్క మనవి: కలియుగ ప్రత్యక్ష దైవము శ్రీవేంకటేశ్వరుని కృపా కటాక్ష వీక్షణములతో, అవాఙ్గ మానస గోచరుడు, ఈ చరాచర జగత్తులో నిండి నిబిడీకృతమై ఉన్న ఆ పరమాత్ముని దయతో, మీ అందరి ఆశీస్సులతో, ఈ బృహత్కార్యములో ఆది పంచకము పూర్తి చేయ గలిగాను. ఈ సందర్భంగా మీ అందరికి శిరసు వంచి నా పాదాభివందనములు తెలుపు కుంటున్నాను. నా జీవన సంధ్యలో మొదలు పెట్టిన ఈ బృహత్కార్యము నిర్విఘ్నముగా సాగాలని భగవంతుని ప్రార్థిస్తున్నాను. చిన్న.సి.అమరనాథ్,)

మనము ఇప్పటిదాకా మహా భారత కథలో ఎందరోరాజుల కథలను చదువుకున్నాము. ఆ రాజులందరూ రెండు వంశములకు చెందినవారు. ఒకటి సూర్య వంశము. రెండవది చంద్ర వంశము. చాలా మందికి ఆ రెండు వంశములు ఎలా వచ్చాయో తెలియదు. ఇప్పుడు మనము ఆ రెండు వంశములు ఎలా ఆవిర్భవించాయి, వాటి వంశ వృక్షముల గురించి తెలుసుకుందాము.

మహా భారతము. - ఉద్యోగ పర్వము

చతుర్ధాశ్వాసము.

(రెండవభాగము).

1. సూర్య వంశము. — 2. శ్రీ మహా విష్ణువు.

శ్రీ మహా విష్ణువు నాభి లో నుండి పుట్టిన వాడు 3. బ్రహ్మ.

బ్రహ్మ కుమారుడు --మరీచి

కశ్యపుడు-అదితి-

సూర్యుడు - సంజ్ఞ

వైవస్వత మనువు-శ్రద్ధ

- ఇక్ష్వాకుడు
  - మనుమడు
  - కాకుత్సుడు
- ఇళాకన్య (తరువాత సుద్యుమ్నుడు)
  - చంద్రుని కుమారుడు బుధునికి ఇళా కన్యకు పుట్టిన వాడు పురూరవుడు.
- శర్యాతి
  - చ్యవనుడు - సుకన్య. అంబరీషుడు.
- మనుమడు సుభాగుడు.
  - సుభాగునీ కుమారుడు అంబరీషుడు.

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము. - ఉద్యోగ పర్వము

చతుర్ధాశ్వాసము.

(రెండవభాగము).

కాకుత్సుని 16వ తరం వాడు మాంధాత. మాంధాత బిందుమతి మాంధాతకు ముగ్గురు కుమారులు, 50 మంది కుమార్తెలు

మాంధాత పెద్ద కుమారుడు -- పురుకుత్సుడు--అతని భార్య నర్మద

పురుకుత్సుని ఏడవ తరం వాడు -- త్రిశంకుడు,

త్రిశంకుని కుమారుడు -- హరిశ్చంద్రుడు.

హరిశ్చంద్రుని ఎనిమదవ తరం వాడు -- సగరుడు.

సగరుని మనుమడు -- అంశుమంతుడు .

అంశుమంతుని మనుమడు -- భగీరధుడు.

భగీరధుని ఐదవ తరం వాడు -- ఋతుపర్ణుడు.

ఋతుపర్ణుని ఆరవ తరం వాడు -- ఖట్వాంగుడు .

ఖట్వాంగుని మనుమడు -- రఘుమహారాజు.

రఘుమహారాజు మనుమడు -- దశరధుడు.

దశరధుని కుమారులు -- శ్రీరామ చంద్రుడు, లక్ష్మణుడు, భరతుడు, శత్రుఘ్నుడు.

శ్రీరామ చంద్రుని కుమారులు -- లవకుశులు.

లక్ష్మణుని కుమారులు -- అంగదుడు, చంద్రకేతు.

భరతుని కుమారులు -- దక్షుడు, పుష్కలుడు.

శత్రుఘ్నుని కుమారులు -- సుబాహుడు, శ్రుతసేనుడు.

అమరనధ అమర్

మహా భారతము. - ఉద్యోగ పర్వము

చతుర్ధాశ్వాసము.

(రెండవభాగము).

కశ్యప ప్రజాపతి కుమారుడు సూర్యుని నుండి పుట్టిన వంశం కాబట్టి సూర్యవంశము అని పేరు వచ్చింది. సూర్యవంశములో మనకు తెలిసినంతవరకూ త్రేతాయుగంలో శ్రీరామ చంద్రుడు, అతని తమ్ములు, వారి కుమారులు. తరువాత ద్వాపర యుగం ప్రవేశించింది. అందులో ముఖ్యమైన వారు పాండవులు, కౌరవులు, శ్రీకృష్ణుడు. వారు చంద్రవంశపు రాజులు. కాబట్టి మనం చంద్ర వంశపు రాజులలో ముఖ్యుల గురించి తెలుసుకుందాము.

చంద్రవంశము.

శ్రీమహా విష్ణువు
ఆయన నాభిలో నుండి పుట్టిన వాడు
బ్రహ్మ, బ్రహ్మ కుమారుడు అత్రి మహా ముని
అత్రి మహా ముని క్రీగంటి చూపుల నుండి
పుట్టినవాడు చంద్రుడు చంద్రునికి,
తారకు పుట్టిన వాడు బుధుడు.
బుధునికి, ఇళా కన్యకు పుట్టిన వాడు
పురూరవచక్రవర్తి.పురూరవునికి ఊర్వశికి
పుట్టిన వాడు ఆయువు.
అయువు కుమారుడు నహుషుడు.
నహుషుని కుమారుడు యయాతి.

నహుషుని 10వ తరం వాడు గాధి.-- గాధి
కుమారుడు విశ్వామిత్రుడు.

యయాతి--దేవయాని
యదువు, తుర్వసుడు.
(యదువంశము)

యయాతి - శర్మిష్ఠ
ద్రుహ్యుడు,అనువు,పూరుడు.

పూరునికి 14వ తరం వాడు దుష్యంతుడు. ఇతని భార్య శకుంతల

అమరనధ్ అమర్

చతుర్ధాశ్వాసము.
(రెండవభాగము).

శకుంతలా దుష్యంతుల కుమారుడు భరతుడు.
భరతుని 5వ తరం వాడు రంతి దేవుడు.
భరతుని మనుమడు బృహత్రుడు.
బృహక్షత్రుని మనుమడు హస్తి
(ఇతను నిర్మించినదే
హస్తినాపురము.)
హస్తి కుమారుడు అజామీఢుడు
అజామీఢుని మనుమడు
సంవరణుడు
సంవరణుని కుమారుడు
కురువు (ఇతని పేరుమీదనే
కురు వంశము, కురుక్షేత్రము. వెలసింది)
కురువు 13వ తరం వాడు
శంతనుడు. శంతనుని కుమారుడు
దేవవ్రతుడు (భీష్ముడు).
శంతనుడు, సత్యవతికుమారులు
చిత్రాంగదుడు, విచిత్రవీర్యుడు.
విచిత్రవీర్యుని కి అంబిక ద్వారా
ధృతరాష్ట్రుడు, అంబాలిక ద్వారా
పాండురాజు జన్మించారు. ధృతరాష్ట్రునికి
సుయోధనుడు మొదలగు నూర్గురు
కుమారులు, దుస్సల కుమార్తె

మహా భారతము. - ఉద్యోగ పర్వము

చతుర్ధాశ్వాసము.

(రెండవభాగము).

పాండురాజుకు
ధర్మరాజు, భీముడు, అర్జునుడు,
నకులుడు, సహదేవుడు అను
ఐదుగురు కుమారులు.
అర్జునుని కుమారుడు అభిమన్యుడు.
అభిమన్యుని కుమారుడు పరీక్షిత్తు.
పరీక్షిత్తుని కుమారుడు మహారాజు
జనమేజయ మహారాజు. మహాభారత శ్రోత.

(యదు వంశ చరిత్ర)
యయాతి, దేవయాని పెద్ద కుమారుడు యదువు.
యదువుకు 10 వ తరం వాడు కృతవీర్యుడు కృతవీర్యుని
కుమారుడు కార్తవీర్యార్జునుడు

యదువుకు 34వ
తరంవాడు సాత్వతుడు.
సాత్వతుని 12వ
తరం వాడు
శూరసేనుడు

యదువునకు
44వ తరం వాడు
ఆహుకుడు
ఆహకుని
కుమారులు
దేవకుడు,
ఉగ్రసేనుడు.

మహా భారతము. - ఉద్యోగ పర్వము
చతుర్థాశ్వాసము.
(రెండవభాగము).

శూరసేనుడికి 10మంది కొడుకులు, ఐదుగురు కుమార్తెలు. అందులో వసుదేవుడు పెద్దవాడు.

శూరసేనుడి కి పెద్ద కుమారుడు
వసుదేవుడు, ఐదుగురు.
కుమార్తెలు (1)పృథ (కుంతీదేవి)
(భర్త పాండురాజు -
వీరి కుమారులు పాండవులు)
(2) శృతదేవ
(భర్త వృద్ధ శర్మ - వీరి
కుమారుడు దంతవక్త్రుడు)
(3)శృతకీర్తి
(భర్త ధృష్టకేతువు వీరి కుమారులు
ప్రతర్ధనుడు మొదలగువారు)
(4)శ్రుతశ్రవస
(భర్త దమఘోషుడు--వీరి
కొడుకు శిశుపాలుడు)
(5)రాజాధి దేవి
(భర్త జయసేనుడు. వీరి
కుమారులు విందానువిందులు).

దేవకుని కుమార్తె దేవకి.
(భర్త వసుదేవుడు) వీరి
కుమారుడు శ్రీకృష్ణుడు,
కుమార్తె సుబధ్ర వసుదేవుని
రెండవ భార్య రోహిణి.
వీరి కుమారులు బలరాముడు,
గదుడు, సారణుడు.
ఉగ్రసేనుడి కుమారుడు
కంసుడు. (ఇంకా 9 మంది)

వీరందరు కూడా చంద్ర వంశపు వారే. కాని యదువు పేరుమీద యదువంశీయులుగా, యాదవులుగా ప్రసిద్ధి గాంచారు.

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము. - ఉద్యోగ పర్వము

చతుర్థాశ్వాసము.

(రెండవభాగము).

అందువల్ల ఆమెకు కుంతి అని పేరు వచ్చింది. కృష్ణుడి తండ్రి వసుదేవునకు పృధ (కుంతీదేవి) చెల్లెలు కాబట్టి, కుంతీదేవి శ్రీ కృష్ణునికి మేనత్త అయింది. అందుకని కుంతీదేవిని కృష్ణుడు అత్తా అని పిలుస్తాడు. పాండవులు కృష్ణుని బావా అని పిలుస్తారు. అలాగే కుంతీ దేవి చెల్లెలు శృతశ్రవస కుమారుడు శిశుపాలుడు. శ్రీకృష్ణునికి మేనత్త కుమారుడు శిశుపాలుడు.
చంద్ర వంశములో ఆఖరి వాడైన జనమేజయునికి వైశంపాయనుడు మహాభారత కథను వినిపించాడు.
ఇది సూర్య వంశపు రాజులు, చంద్రవంశపు రాజుల వంశవృక్షము.

(మహాభారతము ఉద్యోగపర్వము చతుర్థాశ్వాసము రెండవభాగము)
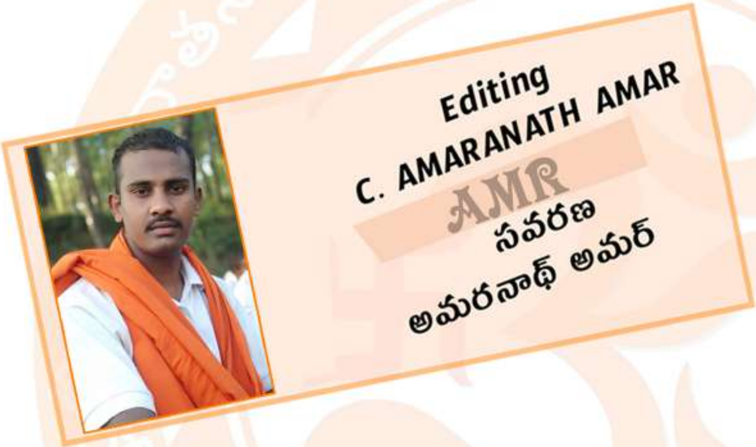
ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత